

MATICA

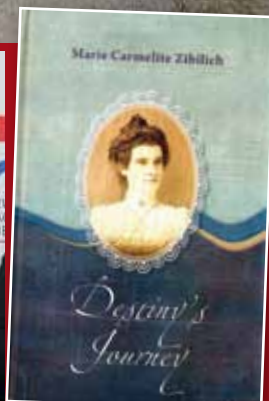
20. obljetnica herojske obrane Vukovara

Otvorene izložbe hrvatsko-peruanskog
slikara Kristiana Krekovića

Slaven Bačić, predsjednik Hrvatskoga
nacionalnog vijeća u Srbiji

Knjiga Marie C. Zibilich - saga
Amerikanke bokeljskih korijena

MATIČA

Mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation

Godište / Volume LXI
Broj / No. 10/2011

Nakladnik / Publisher
Hrvatska matica iseljenika /
Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / For Publisher
Katarina Fuček

Glavni urednik / Chief Editor
Hrvoje Salopek

Uredništvo / Editorial Staff
Željka Lešić, Vesna Kukavica

Tajnica / Secretary
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / Layout & Design
Krunoslav Vilček

Tisak / Print:
Stega tisak, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
www.matis.hr

Naslovnica:
Memorijalno groblje u Vukovaru
(Turistička zajednica grada Vukovara)

File Edit View Favorites Tools Help

Back

Forward

Home

Search

Favorites

History

Print

Stop

Reload

Stop

Stop

Stop

Stop

Stop

Stop

Stop

Stop

Stop

Stop

www.matis.hr

Posjetite stranice web portala Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice
HMI čitaju se
diljem
svijeta,
dostupne su na
tri jezika
(hrvatski,
engleski,
španjolski)
i bilježe
stalan porast
posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim
iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim
Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

Oglašavajte na web portalu Hrvatske matice iseljenika!

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:
■ BANERI ■ SPONZORIRANI ČLANAK ■ SPONZORIRANE RUBRIKE

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matris.hr

- 5 Vukovar: Otvoren Spomen-dom braniteljima
- 6 Izložbe Kristiana Krekovića u Zagrebu
- 10 Posvećena Crkva hrvatskih mučenika na Udbini
- 12 BiH: Drinske mučenice proglašene blaženim
- 13 Političkoj krizi u BiH se ne vidi kraj
- 14 Međunarodna kroatološka konferencija u Zagrebu
- 17 Prosvjed u Den Haagu
- 20 Vinkovačke jeseni
- 21 HMI: Ljetna škola folklor
- 22 Razgovor sa Slavenom Bačićem
- 25 Susret pjesnika u Rešetarima
- 27 E-tečaj hrvatskog jezika uspješno se nastavlja
- 28 SAD: Konvencija HBZ-a

- 30 Sena Jurinac, operna diva proslavila 90. rođendan
- 32 Knjiga Tomislava Žigmanova o Hrvatima u Vojvodini
- 42 Izložba slika hrvatskih umjetnika iz Beča
- 44 Predstavljanje knjige Andrésa Moralesa Milohnica
- 46 Beč: Znanstveni skup "Croatica Austro-Hungarica"
- 48 Obljetnica Hrvatskog dana u Pittsburghu
- 49 Povratnik Jozo Tolić – uspješni poduzetnik
- 52 Matičin vremeplov
- 53 Saga Amerikanke bokeljskih korijena

KOLUMNE

9 Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica)

33 Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac)

39 Hrvati u BiH: Županije
(Zvonko Ranogajec)

58 Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić)

56 Legende o rodijaku Čipi
(Petar Miloš)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiz.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION
(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
IBAN HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Račkog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju MATICU jer MATICA je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Tusk uručio Kosor Ugovor o pristupanju Hrvatske EU

ZAGREB - Poljski premijer Donald Tusk uručio je u Zagrebu predsjednici hrvatske vlade Jadranki Kosor Nacrt Ugovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, rekavši kako bi bio vrlo zadovoljan kada bi taj ugovor bio potpisan u Varšavi, prijestolnici Poljske koja u ovome polugodištu predsjedava Europskom unijom. Nacrt Ugovora na engleskom jeziku uručen je premijerki Kosor na svečanoj konferenciji za novinare koja je započela intoniranjem himni triju zemalja - Europske unije, Poljske kao zemlje predsjedateljice EU-om te Hrvatske.

"Ovo je iznimno važan i povijesni trenutak radosti i sreće za sve nas", rekla je Kosor na konferenciji za novinare, zahvalivši poljskom kolegi što je osobno donio Nacrt Ugovora u Zagreb te uputivši mu i nekoliko rečenica na poljskom jeziku. "Posebno cijenim što ste osob-

no došli u Zagreb i predali mi englesku verziju ugovora. Vaš dolazak još jedanput potvrđuje čvrstu i prijateljsku potporu Poljske, ali i Vašu osobnu potporu", naglasila je Kosor.

Premijer Tusk nije štedio riječi pohvale na njezin račun, pohvalivši hrabrost, zalaganje i predani rad hrvatske premijerke, te nazvavši je "junakinjom povijesti". "Odradili ste veliki posao u korist cijele Europe, ne samo Hrvatske",

rekao je te dodao da je danas "kada mnogi sumnjaju u budućnost Europe" trud hrvatske premijerke "velika injekcija optimizma".

"Hrvatska je danas golemi korak bliže članstvu u Europskoj uniji", rekla je Kosor. "Predstoji još nekoliko poslova, svakako i potpisivanje ugovora, ali ono što je najvažnije je da je najveći dio posla završen", dodala je. Izrazila je uvjerenje da će danas "sve Hrvaticе i Hrvati, svi građani Republike Hrvatske, biti iznimno ponosni", a ona sama je, kako je rekla, također iznimno ponosna što je imala čast biti na čelu vlade koja je dovršila ovaj golemi posao.

Nakon potpisivanja ugovor mora biti ratificiran u svim zemljama članicama EU-a i u Hrvatskoj, koja u roku od mjesec dana nakon potpisivanja treba organizirati referendum o ulasku u EU. (Hina)

UGLEDNE NAGRADE NAŠIM HOTELIMA

ZAGREB - Zagrebački hotel Regent Esplanade osvojio je nagradu World Luxury Hotel Awards 2011 za najbolji luksuzni gradski hotel. Za ovu nagradu bilo je nominirano više od tisuću hotela u svijetu, a zbrajanjem online glasova gostiju i osoba iz struke, nagrade su dodijeljene u ukupno 30 kategorija. World Luxury Hotel Awards 2011 za najbolji luksuzni gradski hotel uručen je hotelu Regent Esplanade u Zagrebu, dok je globalni pobjednik Ritz Carlton Hong Kong, priopćeno je iz hotela Regent Esplanade.

Hrvatski hoteli Dubrovnik Palace u Dubrovniku i splitski Le Meridien Lav proglašeni su najboljim hotelskim resortom, odnosno najboljim casino resortom u Europi za što su dobili i ovogodišnje ugledne nagrade "World Travel Awards" koje je 18. godinu zaredom dodijelila istoimena organizacija World Travel Awards.

IN MEMORIAM

Ivo Škrabalo

Ivo Škrabalo, hrvatski političar, filmski redatelj, scenarist, dramaturg i povjesničar filma umro je 18. rujna nakon kratke i teške bolesti u Zagrebu u 78. godini. Redatelj je i scenarist više zapaženih dokumentarnih filmova, od kojih se ističu "Velika porodica" i "Slamarke divojke". Kao jedan od urednika u "Hrvatskom tjedniku" 1971. bio je, nakon sloma hrvatskog proljeća, proskribiran te je radio kao savjetnik za repertoar u "Croatia filmu". Škrabalo je bio i povjesničar hrvatskog filma, a objavio je knjigu "Između publike i države - povijest hrvatske kinematografije 1896. - 1980". Politički se aktivirao u HSLS-u, na čijoj je listi 1992. i 2000. bio izabran za zastupnika u Hrvatski sabor. Ivo Škrabalo rođen je 1934. u Somboru.

Simbol snage kojom se branio Vukovar od agresije

“Nikome nećemo dopustiti da revidira i mijenja hrvatsku povijest kao i da šalje poruku kako Hrvatska ne bi trebala slaviti Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja”, istaknula je Jadranka Kosor prigodom otvaranja Doma

Tekst i snimka: **Hina**

Spomen-dom poginulim hrvatskim braniteljima Borova naselja i Vukovara, u čiju je izgradnju Vlada preko Fonda za obnovu i razvoj grada Vukovara uložila četiri milijuna kuna, svečano je otvoren 24. rujna na Trpinjskoj cesti u vukovarskoj gradskoj četvrti Borovo naselje u povodu 20. obljetnice osnutka 204. vukovarske brigade.

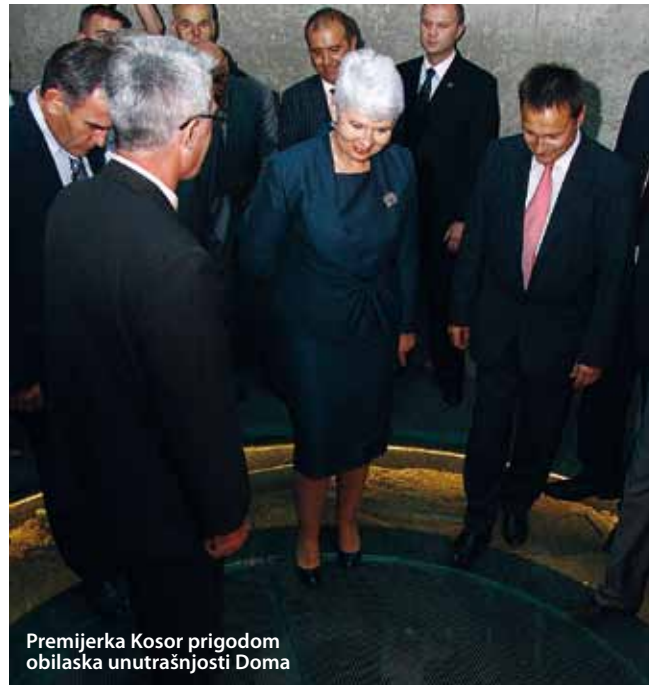
U nazočnosti mnogobrojnih pripadnika te brigade, koja je 1991. branila Vukovar od agresije JNA i srpskih paravojnih postrojbi, Spomen-dom otvorila je predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor poručivši kako nikome neće dopustiti da revidira hrvatsku povijest i da sljedbenici onih koji su razarali Vukovar danas sude hrvatskim braniteljima koji su najzaslužniji za hrvatsku slobodu te da nema povlačenja tužbe za genocid koju je Hrvatska podignula protiv Srbije.

“Nikome nećemo dopustiti da revidira i mijenja hrvatsku povijest kao i da šalje poruku kako Hrvatska ne bi trebala slaviti Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja”, istaknula je hrvatska premijerka. “Nema povlačenja tužbe za genocid jer mi kao nulto pitanje u razgovorima sa susjedima uvijek postavljamo pitanje nestalih osoba. Još je na popisu zatočenih i nestalih osoba iz 1991. i 1992. godine 999 hrvatskih branitelja i civila i to pitanje moramo riješiti”, poručila je Kosor.

Spomenuvši optužnice koje su nedavno pristigle iz Srbije, premijerka Kosor rekla je da je Vlada pripremila zakon “kojim ćemo označiti odluku o ništetnosti svih pravnih akata i bivše države i bivše JNA”. Također je izrazila nadu kako će oko toga zakona, koji će Vlada donijeti sljedeći tjedan i predložiti Hrvatskom saboru, u Saboru biti postignuto suglasje. “Nećemo dopustiti da sljedbenici onih koji su razarali Vukovar danas sude hrvatskim braniteljima koji su najzaslužniji za hrvatsku slobodu”, istaknula je premijerka Kosor.

Na svečanosti je govorio i posljednji zapovjednik obrane Vukovara i 204. vukovarske brigade Branko Borković poručivši kako još uvijek više od 5.000 osoba poginulih u Domovinskom ratu na području bivše općine Vukovar “vapi za pravdom jer zločini počinjeni nad njima nisu procesuirani”. Također je ustvrdio kako je uz Srbiju i BiH izvršila agresiju na Hrvatsku te kako to “treba jasno reći”.

Uz predsjednicu Vlade na svečanosti su bili potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede Petar Čobanković, mini-

Premijerka Kosor prigodom obilaska unutrašnjosti Doma

stri branitelja, obrane i gospodarstva Tomislav Ivić, Davor Božinović i Đuro Popijač te potpredsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks.

Spomen-dom hrvatskim braniteljima na Trpinjskoj cesti izgrađen je na inicijativu Kluba branitelja i dragovoljaca Trpinjska cesta 1991., a uređen po idejnom rješenju Miljenka Romića, likovnog umjetnika iz Zagreba, koji je i autor koncepta Spomen-doma Ovčare. Riječ je o preuređenoj zgradi nekadašnje pošte na Trpinjskoj cesti koja je “zaogrnuti” čeličnim plaštem koji, u obliku čvrste stisnute šake, simbolizira snagu kojom se branio Vukovar od agresije.

Središnji unutarnji dio simbolično ima oblik nastajanja zračnog vrtloga koji predstavlja začetak vojno-redarstvene akcije Oluje, a postavljeni su i videopanoi sa zapisima o obrani Vukovara te s imenima svih branitelja koji su poginuli u obrani Trpinjske ceste. ■

ENG A memorial home to fallen Croatian defenders of Vukovar's Borovo naselje was opened on 24 September in Borovo naselje, a quarter in the town of Vukovar.

Kreković ponovno u domovini

U Modernoj galeriji predstavljeno je 57 crteža, uglavnom iz Krekovićeve peruanskog razdoblja, te nešto iz ratnoga zagrebačkog, dok su u Etnografskome muzeju predstavljena ulja na platnu velikih formata iz slikareva peruanskog ciklusa

Veliki broj posjetitelja na otvorenju izložbe u Modernoj galeriji

Napisala: **Željka Lešić**

Snimili: **Snježana Radoš, Damir Lešić**

U povodu 110. obljetnice rođenja hrvatsko-peruanskog slikara Kristiana Krekovića, u Modernoj galeriji i Etnografskome muzeju u Zagrebu 4. i 6. listopada otvorene su izložbe ovoga uglednoga hrvatsko-peruanskog umjetnika. Iako upriličene na dvije lokacije, riječ je o potpuno ravnopravnim izložbama koje se zbog nedostatka prostora održavaju na dvije lokacije. No, obje izložbe zapravo su jedna izložba, napomenula je voditeljica Odsjeka iseljeničke baštine HMI-ja i koordinatorica projekta Ljerka Galic. Nositelj projekta je HMI, koja u godini obilježavanja 60. obljetnice rada hrvatskoj javnosti s veseljem predstavlja golemi opus stvaralaštva našega uglednog iseljenika, slikara i domoljuba Kristiana Krekovića.

DONACIJE HRVATSKOJ

- Poticaj ovome projektu kojim se obilježava 110. godina slikareva rođenja bile su dvije donacije slikarevih crteža i ulja

Glava starca

na platnu, koje je nakon njegove smrti Vladi RH darovala njegova supruga Sina tijekom 1991. i 1994. godine - istaknula je u pozdravnom slovu kataloga ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček.

Na izložbi koja je otvorena u utorak 4. listopada u Modernoj galeriji u Zagrebu predstavljeno je 57 crteža, uglavnom iz Krekovićeve peruanskog razdoblja, te nešto iz ratnoga zagrebačkoga. Izložbu je otvorila izaslanica ministra kulture mr. sc. Branka Šulc, ravnateljica Uprave za kulturni razvitak i kulturnu politiku pri Ministarstvu kulture RH. Mnogobrojnim uzvanicima tom se prigodom obratila Biserka Rauter Plančić, ravnateljica Moderne galerije te ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček.

- Pozdravljam vas u ime HMI-ja, institucije koja slavi 60. obljetnicu postojanja i koja je priredila različite fantastične projekte. I ovaj današnji projekt hrvatskog slikara Krekovića, koji nije dovolj-

Razgledanje
Krekovićevih
crteža

Impresivni crteži velikog
formata izloženi na izložbi

no poznat hrvatskoj javnosti, posvećen je 60. obljetnici HMI-ja. Čestitam koordinatorici projekta Ljerki Galic koja je učinila dobro djelo za hrvatsku nacionalnu kulturu. Kao ravnateljica HMI-ja želim zahvaliti svima koji su prepoznali potrebu predstavljanja slikara Krekovića javnosti i koji su dali materijalnu potporu bez koje ne bi bilo današnjeg događaja, prije svega Ministarstvu kulture RH i Gradu Zagrebu - njegovu Uredu za obrazovanje, kulturu i šport te Hrvatsko-hispanskom društvu. Posebna zahvala kulturnim institucijama, Modernoj galeriji i Etnografskome muzeju. Ovaj projekt, sudeći prema zanimanju, sigurno će obi-

ći Hrvatsku. Potrebno je dodatno senzibilizirati hrvatsku javnost za teme iseljenih Hrvata koji su sigurno dali doprinos hrvatskoj nacionalnoj kulturi - izjavila je između ostaloga u pozdravnome slovu na otvorenju izložbe ravnateljica Katarina Fuček.

PERUANSKI CIKLUS

Na izložbi u Etnografskome muzeju 6. listopada predstavljeno je 18 ulja na platnu velikih formata iz slikareva peruanskog ciklusa, koja su dio još neizložene donacije hrvatskom narodu iz 1994. od ukupno 80 ulja na platnu koje je Vladi RH darovala Krekovićeova udovica Sina.

Mnogobrojne ljubitelje Krekovićeve umjetnosti tom prigodom pozdravio je ravnatelj Etnografskog muzeja Damodar Frlan, zatim kustosica Zvezdana Antoš, koordinatorica projekta Ljerka Galic. "Ovim izložbama hrvatskoj javnosti prvi put će biti cjelovitije predstavljen život i rad ovoga istaknutog umjetnika. One su zapravo uvod u njegov rad i nadamo se da ćemo tim uvodom uspeti zaintrigirati hrvatsku javnost za njegova djela", rekla je Galic.

Nazočne je drugi put istom prigodom, izložbom iseljenika Kristiana Krekovića, pozdravila ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček.

Otvorenje izložbe u
Etnografskom muzeju

Arhivski isječki iz novina na izložbi

Krekovićev Indijanac s ljamom ulje na platnu

Predstavnici Franjevačkog samostana iz Tuzle s Ljerkom Galic

Sina i Kristian Kreković

Kristian Kreković (1901. - 1985.) jedan je od velikana u povijesti hrvatskog slikarstva. Rođen je u selu Koprivni blizu Gradačca u BiH. Osnovnu školu završio je u Maglaju, a ranu mladost i djetinjstvo proveo je u Tuzli, gdje je pohađao srednju školu. Bio je stipendist HKD "Napredak" tijekom srednje škole u Tuzli, u kojoj postoji ulica koja nosi njegovo ime. Kristian Kreković

je hrvatski slikar koji je od 1955. živio u Peru, čije je državljanstvo kasnije prihvatio te se do kraja života nerijetko potpisivao kao hrvatsko-peruanski slikar. Likovnu akademiju završio je u Beču, a od samog početka umjetničkog djelovanja postao je poznat ponajprije svojim umijećem portretiranja. Nakon što se susreo s kulturom Perua, njegov rad postao je prožet životom i umjetnošću Inka. Od 1965. živio je u Palma de Mallorci gdje je 1977. sagrađen muzej "Museu Kreković", u kojem je pohranjena slikareva likovna ostavština. Umro je u Palma de Mallorci gdje i danas postoji "Museu Kreković".

Neki likovni kritičari Krekovića smatraju jednim od najvećih portretista 20. stoljeća. Grad Pariz objavio je 1928. seriju razglednica s njegovim djelima, od kojih su neke i s motivima iz BiH i Hrvatske. Portretirao je Mahatma Gandhija (1931.) s kojim je bio prijatelj, zatim britansku kraljicu Mary (1938.) na njezinu molbu, švedskoga kralja Gustava V. (1948.) itd. Najpoznatiji je po svojem golemom opusu posvećenom prošlosti i sadašnjosti Perua, kojim je ovjekovječio autentične likove iz peruanskih Anda u starim, živopisnim nošnjama. Grandioznu izložbu pod naslovom "Fabuloso Peru" otvorio je u Gradskoj vijećnici Lime 1954., u ceremoniji bez presedana, tadašnji predsjednik Perua i svečano mu dodijelio peruansko državljanstvo.

Najpoznatije njegovo djelo je "Egzodus dvadesetog stoljeća", koje nosi snažnu humanu poruku. Njime je opisao i svoju vlastitu sudbinu raseljene osobe nakon 1946., zbog čega više nikada nije posjetio Hrvatsku ili BiH. Grad Cusco, stara prijestolnica Inka, proglasio ga je svojim počasnim građaninom, a u tom gradu postoji i ulica koja nosi njegovo ime.

Prema želji pokojnog supruga Sina Kreković je dva puta (1991. i 1994.) donirala umjetnička djela svojega supruga Hrvatskoj. U Hrvatskoj se u depoima raznih galerija nalaze ukupno 153 njegova djela.

Izložbu je otvorio Tedi Lušetić, zamjenik pročelnika Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport. "Drago mi je pozdraviti sve na izložbi ostavštine hrvatskog slikara Krekovića. Raduje me što je izložba postavljena u Etnografskom muzeju i što će prvi put biti predstavljena hrvatskoj javnosti. Htio bih zahvaliti svim ljudima koji su radili na ovoj izložbi i koji su radili na njezinu dovođenju u Hrvatsku", istaknuo je Lušetić u pozdravnome slovu.

Uz Srećka Šestana, predstavnika Ministarstva kulture RH, među mnogobrojnom publikom na izložbi posebno je pozdravljena nazočnost predstavnika Franjevačkog samostana u Tuzli, a čiji izložbeni prostor u samostanu nosi Krekovićevo ime. Također je nazočila i ravnateljica Muzeja Like Gospić, Vesna Bunčić, koja je ujedno zainteresirana za mogućnost izlaganja Krekovićevih slika u Gospiću budući da je umjetnik po očevoj strani ličkih korijenja. Naime, otac mu je rodom iz Perušića. Stoga se i Lika ponosi ovim velikim umjetnikom koji pripada i njihovu kraju i želi ga na neki način dovesti u svoju sredinu.

Izložbe prati trojezični katalog na hrvatskom, engleskom i španjolskom jeziku, a svi poštovatelji Krekovićeve likovnog izričaja mogu ih razgledati do kraja listopada. ■

ENG Exhibitions featuring the work of eminent Croatian-Peruvian painter Kristian Kreković have opened at the Modern Gallery and Ethnographic Museum in Zagreb on October 4th and 6th respectively on the occasion of the 110th anniversary of the artist's birth.

PUSTOLOVI INFORMACIJSKOGA DOBA

Piše: Vesna Kukavica

Studenti i doktorandi naših korijena u svijetu, poput vršnjaka u domovini, često opisuju suvremeno hrvatsko iseljeničtvo, učeći istraživačku metodologiju na uglednim sveučilištima i znanstvenim institutima, čije će disertacije tek biti upisane u bibliografsku bazu NSK u Zagrebu

Integrirani knjižnični sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice te visokoškolskih i znanstvenih biblioteka Republike Hrvatske jezgra je razvoja nacionalnog informacijskog sustava *knjižnica nove generacije*, koji je javnosti predstavljen u Zagrebu početkom listopada ove godine. Prema riječima Dunje Seiter-Šverko, glavne ravnateljice zagrebačke NSK, uspostavljeni integrirani knjižnični sustav središnje sveučilišne knjižnice, koji se izgrađuje zadnje tri godine uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH, za sada čine knjižnice 32 ustanove iz sustava znanosti i obrazovanja. Jasno je da su moderne informatičke bibliografske baze knjižnoga blaga, brzo pretražive u svim smjerovima, zalag svijesti jednoga naroda o vlastitim civilizacijskim dosezima i mogućnostima inovativnih proplamsaja darovitih pojedinaca. Sustav odlikuje primjena zajedničkog integriranog knjižničkog sustava *Aleph*, formata *MARC 21*, centralne normativne kontrole cjelokupne bibliografske građe i tezaurusa s tražilicom u više semantičkih smjerova što ga čini važnijim od običnog zbira pisanih tragova. Veličina sustava opseže 1 280 000 bibliografskih zapisa, 570 000 normativnih zapisa i 23 000 aktivnih korisnika. Ovim uspješno obavljenim poslom zadani su temelji nacionalnog sustava znanstvenih i visokoškolskih knjižnica u Hrvatskoj koji će virtualno povezati našu akademsku zajednicu. Ovo važno postignuće znači racionalizaciju rada u znanstvenom izučavanju s objedinjavanjem raspoloživih izvora podataka te bržu i učinkovitiju razmjenu informacija između članstva integriranog sustava.

Primjerice *Zbirka magistarskih i doktorskih radova hrvatskih sveučilišta* (Zagreb, Rijeka, Split, Osijek), čiji fond u NSK trenutačno ima 21 000 svezaka, dostupna je na mreži intelektualnim pustolovima informacijskoga doba ma gdje se nalazili. Čitajući te studiozne radove iz tekućega desetljeća očito je kako nema segmenta moderne hrvatske nacije na planetarnoj razini koji nije privukao pozornost mladih iz akademske zajednice, čija analiza doprinosi boljoj istraženosti hrvatskoga društva, ali i njegova iseljeničtva - suprotno stereotipnim poimanjima u domaćoj javnosti kako se dijaspora nedovoljno istražuje, pa samim time i nedovoljno poznaje.

Studenti i doktorandi naših korijena u svijetu, poput brojnih vršnjaka u domovini svojih predaka, često opisuju suvremeno hrvatsko iseljeničtvo, učeći i razvijajući istraživačku metodologiju na prestižnim sveučilišnim ustanovama i znanstvenim institutima, čije bi disertacije valjalo žurno prikupiti i uvrstiti ih u bibliografsku bazu NSK u Zagrebu.

U inozemstvu poticajne prinose izučavanju višejezičnih raseljenih Hrvata daje mladi australski lingvist hrvatskoga podrijetla Jim Hlavač, obranivši disertaciju i objavivši više radova o govoru druge generacije našijenaca u Melbourneu. Kako je Hlavač, poslije studija na Bečkoj slavistici, metodologiju usavršavao na melburnskoj Sveučilištu Monsh u radionici Michaela Clynea, čiji je opus posvećen opstanku

manjinskih jezika u globalnoj zajednici - ta nam australska iskustva mogu itekako poslužiti kao istraživački model u opisanju ostalih mega-država s našim brojnim useljeničtvom. Jezične avanture starije dijasporne privlačne su i domovinskim stručnjacima, među kojima izdajamo znanstvenu novakinju zagrebačkoga Filozofskoga fakulteta Aleksandru Ščukanec, koja je ljetos obranila doktorsku disertaciju iz područja njemačko-hrvatskih jezičnih dodira u Gradišću. Aleksandrina vršnjakinja Gradišćanka Katharina Tyran s Instituta za slavistiku Humboldtovog sveučilišta iz Berlina napisala je lani magistarski rad o Klimpuškom rukopisnom fragmentu iz 1564., koji na dijakronijskoj liniji revidira dosadašnje spoznaje o najstarijem pisanom spomeniku gradišćanskih Hrvata, naše narodnosne skupine koja živi u Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj. Identitetske značajke hrvatske mladeži u Linzu opisala je na Sveučilištu u Beču u magistarskoj radnji Ljubica Zorica-Martin, rođena Zagrepčanka odrasla u Gornjoj Austriji. Mladi našega podrijetla u toj saveznoj austrijskoj pokrajini najbrojnija su skupina stranaca, koji odrastaju u Linzu, a uspjeli su sudeći prema Zoričinim spoznajama konstruirati svoj moderni identitet i naći prostor izgradnje osobne slike o domovini, vlastite priče o *domu* - zahvaljujući snažnoj obiteljskoj tradiciji, te unatoč nejakoj potpori institucija kako austrijskih tako i hrvatskih. Na drugome kraju svijeta Novozelandska naših korijena Donna Banicevich Gera iz Aucklanda obranila je doktorsku disertaciju pod naslovom *Hrvatske žene: 100 godina na Novom Zelandu 1910 - 2010*.

Prvu hrvatsku bibliografiju magistarskih radnji i doktorskih disertacija u iseljeničtvu, točnije SAD-u, sastavio je prije tri desetljeća dr. Jure G. Prpic (1920. - 2009.), koja se pokazala iznimno korisnom u izučavanju života naših migranata. Stoga, integrirani knjižnični sustav NSK te visokoškolskih i znanstvenih ustanova RH tu činjenicu ne bi smio ignorirati. ■

ENG Like their peers in the homeland, graduate and postgraduate students of Croatian extractions abroad frequently touch upon the topic of the contemporary Croatian communities around the world during their studies of investigative methodology at prestigious universities and research institutions. Send us your doctoral theses *on-line* so that we may log them into the bibliographic database of the NUL in Zagreb.

Spomen na hrvatske žrtve daleke i nedavne prošlosti

“Zahvalni smo za ljude koji su, vođeni neumornim nastojanjima gospičko-senjskoga biskupa Mile Bogovića, vizionara i idejnog začetnika toga projekta, ugradili sebe - poput živog kamenja - u ovaj dom”, istaknuo je kardinal Bozanić

Posveti crkve nazočio je veliki broj crkvenih velikodostojnika

u teškoćama, vjerničkoga oduševljenja i nesebičnosti. “Zahvalni smo za ljude koji su, vođeni neumornim nastojanjima gospičko-senjskoga biskupa Mile Bogovića, vizionara i idejnog začetnika toga projekta, ugradili sebe - poput živog kamenja - u ovaj dom. Danas se spominjemo koraka na tome nimalo jednostavnom putu koji je stvarala i pratila cijela Crkva u Hrvatskoj i hrvatski vjernici diljem domovine i svijeta”, rekao je kardinal.

Napomenuvši kako je jasno da kršćani taj dom ne vide isključivo kao svoje djelo, jer sve što kao vjernici čine uvijek čine kao dionici božansko-ljudskoga djela, kao nova stvorenja, kao novi Božji narod, kardinal je upozorio da smo “svjedoci napada i nametanja viđenja Crkve kao zemaljske tvorevine”. “Takvi pokušaji - povijest je nebrojeno puta pokazala - nisu dosegli željeni cilj uklanjanja

Kardinal Bozanić blagoslivlja crkvu

Tekst: IKA Snimke: Hina i Zvonko Ranogajec

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvetio je u svečanome konsekriranome misnom slavlju 10. rujna oltar Crkve hrvatskih mučenika na Udbini, čime je završen projekt izgradnje te crkve koji počeo prije šest godina. Kardinal Bozanić istaknuo je u propovijedi kako će ubuduće glavno slavlje u Crkvi hrvatskih mučenika biti posljednje subote u kolovozu, kao spomen na žrtve daleke i nedavne prošlosti. Zbog toga će se odsad na nacionalnoj razini, u skladu s poticajima Europskog parlamenta, obilježavati Dan

crkvenog spomena na žrtve totalitarnih režima upravo ovdje na Udbini.

VJERNIČKO ODUŠEVLJENJE I NESEBIČNOST

“Radosni smo što se, nakon izvršenoga zahtjevnog posla, možemo naći ovdje na uzvisini, ponad Krbavskoga polja, s pogledom koji ne zahvaća samo ova povijesna bremenita hrvatska prostranstva, nego simbolički obuhvaća svu vremenitost i vječnost hrvatskoga naroda, smisao ljudskoga življenja i ljubavi, svjedočene u kršćanskoj vjeri i nadi”, rekao je kardinal, dodavši kako je u Crkvu hrvatskih mučenika ugrađeno puno zalaganja, duhovnih i materijalnih darova, ustrajnosti

Misno slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić

Crkve, nego su je ojačali u vjerodostojnosti, što se jasno odražava u mučenicima”, dodao je.

MUČENICI PREMOŠĆUJU VREMENA I PROSTORE

“Crkva je posvećena hrvatskim mučenicima, onima koji su prepoznati u našoj crkvi kao uzori svjedočenja kršćanske ljubavi do prinošenja vlastita života”, rekao je kardinal. “Oni su najljepši dragulji hrvatskoga naroda koji sjaje u našoj povjesnici. Tako primjeri sv. Nikole Tavelića, sv. Marka Križevčanina te bl. Alojzija Stepinca, sve do drinskih mučenika, koje će uskoro biti proglašene blaženima u Sarajevu, u različitim vremenima govore istom snagom Kristove žrtve i predanja. Kršćanski mučenici premošćuju vremena i prostore, ohrabrujući nas da ni mi danas ne zanemarimo taj izvor u kojemu se vidi istina života”, poručio je kardinal Bozanić. Na Udbini u središtu Hrvatske simbolički će se skupiti svi spomeni na stratišta hrvatskih ljudi, “da bi bili prisutniji u našem duhovnom zrenju i razmatranju Kristova križa”.

“Ovdje se s posebnim poštovanjem sjećamo svih rodoljuba koji su na Krbavskome polju 1493. godine branili svoje obitelji, svoju vjeru, svoj narod i svoju domovinu. Povijesni događaji često su vodili iz nepravde u nepravdu, a posebno su bolni oni koji ne dopuštaju živima spomen na njihove mrtve. Ipak, mi-

slit ćemo prije svega na one ljude koji su očitovali da vole čovjeka i koji su branili slabije i potlačene”, rekao je kardinal te napomenuo kako ćemo se ispred Crkve hrvatskih mučenika naći u hodu pokraj lika blaženog pape Ivana Pavla II. koji je Crkvu uveo u treće tisućljeće, potičući nas da istražimo svoju prošlost, posebice nedavnu i da otkrijemo blago svjedočaja vjere, mučenika koji su sjeme novoga rasta u kršćanskome darivanju.

VJERA U USKRSNUĆE LOMI MRŽNJU

Crkva hrvatskih mučenika mjesto je gdje Kristov križ i vjera u uskrsnuće lome mr-

žnju, čuvajući spomen i moleći za snagu opraštanja. “Ali, što znači opraštanje ako se ne dopušta niti govor o zlodjelima, a kamoli spremnost na traženje oprostiranja? Kako ići u susret budućnosti i preobražavati je kad zamućena prošlost navlači mutne zastore na sadašnjost”, upitao je kardinal u propovijedi. “Crkva, poštujući razne povijesne okolnosti, jasno vidi snagu zla u svim totalitarističkim režimima dvadesetoga vijeka; i u fašizmu, i u nacizmu, i u komunizmu. Zlo u sva ta tri oblika snažno se obušilo upravo na kršćane i na Katoličku crkvu”, rekao je kardinal Bozanić te dodao da svatko tko želi dobro svome narodu, to ne može ostaviti po strani, bez stajališta i bez institucionalnoga i osobnoga suočavanja s istinom.

Na misi su uz domaćina, gospićko-senjskoga biskupa Milu Bogovića, koncelebrirali riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić, predsjednik HBK đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, apostolski nuncij u RH nadbiskup Mario Roberto Cassari, petnaestak nadbiskupa i biskupa te dvjestotinjak svećenika.

Svečanosti su nazočili i predsjednik Hrvatskoga sabora Luka Bebić, potpredsjednik Vlade RH dr. Darko Milinović, ličko-senjski župan Milan Jurković, politički, vojni, kulturni i drugi predstavnici te do sada najveći broj hodočasnika iz cijele Hrvatske, BiH, kao i iz drugih krajeva svijeta. Obilježavanje Dana hrvatskih mučenika na Udbini počelo je križnim putem od crkve sv. Marka Groba na Krbavskome polju do Crkve hrvatskih mučenika. ■

Koncert nakon misnog slavlja

Ispred crkve postavljen je kip pape Ivana Pavla II

ENG Zagreb Archbishop Cardinal Josip Bozanić consecrated the altar of the Church of Croatian Martyrs in Udbina at a concelebrated holy mass, marking the completion of the construction of this church, launched six years ago.

Drinske mučenice proglašene blaženima

Istražni postupak u cilju beatifikacije pet časni sestara koje su mučenički stradale u BiH pokrenut je 1999. godine, a njihovo proglašenje blaženima Sveti Otac odobrio je u siječnju ove godine

Čin beatifikacije predvodio je osobni izaslanik Svetog Oca kardinal Angelo Amato, a među mnogobrojnim kardinalima, biskupima i provincijalima bili su i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić te predsjednik Hrvatske biskupske konferencije monsinjor Marin Srakić.

Tekst i snimke: Hina

Pet časni sestara Družbe Kćeri Božje Ljubavi koje su mučki ubijene u prosincu 1941. u istočnoj Bosni proglašene su 24. rujna blaženima na svečanome misnom slavlju u Sarajevu u kojemu su sudjelovale tisuće vjernika iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Austrije, Mađarske i drugih zemalja.

Čin beatifikacije predvodio je u svojstvu osobnog izaslanika Svetog Oca kardinal Angelo Amato, pročelnik vatikanske kongregacije za proglašenje svetih i blaženih, a među mnogobrojnim kardinalima, biskupima i provincijalima bili su i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić te predsjednik Hrvatske biskupske konferencije monsinjor Marin Srakić.

Sestre Julia Ivanišević iz Hrvatske, Berchmana Leidenix iz Austrije, Krizina Bojanc i Antonija Fabjan iz Slovenije te Hrvatica mađarskoga podrijetla Marija Bernadeta Banja djelovale su u samostanu Marijin dom koji je bio smješten na Palama pokraj Sarajeva. Pomagale su ubogima i nemoćnima te se skrbile za sve ljude s tog područja kojima je potpora bila potrebna, a njihova je kuća slovila kao pribežište za sve nevoljnike.

Kako je na misnom slavlju istaknuo vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, njihovo djelovanje na Palama bila je svojevrsna priprema za konačni dar života, a djelovale su unatoč opasnosti koja im je zaprijetila početkom rata. "Ove su sestre i tada podizale nadu u dobro u narodu", rekao je kardinal Puljić te istaknuo kako njihova prolivena krv govori koliko daleko seže ljubav prema Kristu.

"Ove djevice i mučenice koje su Kristu, svome nebeskom zaručniku, dale posvetu i postojano služenje potrebnima i bolesnima posvjedočile prolijevanjem vlastite krvi, od sada se mogu nazivati blaženima", pročitao je kardinal Amato dekret Benedikta XVI. o proglašenju blaženima pet časni sestara poznatih i kao "drinske mučenice". Svakog 15. prosinca, kako je određeno papinskim dekretom, ubuduće se može slaviti i njihov spomendan. Kardinal Amato u propovijedi je rekao kako je sudbina pet drinskih mučenica tragična, ali slavna stranica povijesti Katoličke crkve u BiH.

U prosincu 1941. u samostan Marijin dom na Palama upali su četnici. Samostan su zapalili, a pet časni sestara zarobili i povelili ih prema Goraždu i to pješice unatoč velikom snijegu i hladnoći. Na tom putu koji je trajao četiri dana najstarija među njima 76-godišnja sestra Berchmana potpuno je iznemogla pa su je četnici ubili. Ostale četiri sestre četnici su u Goraždu zatvorili u vojarnu, a 15. prosinca, kako je ostalo za-

bilježeno, provalili su u njihovu sobu s nakanom da ih siluju. Sestre su pokušale spasiti svoju čast skačući kroz prozor pri čemu su sve zadobile teške ozljede, a četnici su ih zatim zaklali. Njihova tijela bacili su u Drinu pa se niti jednoj ni danas ne zna grob. Utvrđeno je kako su zločin počinili četnici pod zapovjedništvom Jezdimira Dangića koji je 1947. strijeljan kao ratni zločinac.

Istražni postupak u cilju beatifikacije pet časni sestara koje su mučenički stradale u BiH pokrenut je 1999. godine, a njihovo proglašenje blaženima Sveti Otac odobrio je u siječnju ove godine. ■

ENG Five nuns cruelly murdered in eastern Bosnia in December of 1941 were declared blessed at a holy mass in Sarajevo this September 24th.

Bez dogovora u Brčkom

Čelnici najjačih srpskih, hrvatskih i bošnjačkih stranaka ponovno se nisu uspjeli dogovoriti o raspodjeli ministarskih mjesta u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine

Stranački vođe za pregovaračkim stolom

Napisaao: **Alenko Zornija (Vjesnik)**

Nakon što lideri šest najjačih političkih stranaka u BiH niti na sastanku održanom krajem rujna u Brčkom nisu uspjeli postići dogovor o formiranju parlamentarne većine koja bi podržala uspostavu novog Vijeća ministara BiH i usvojila nekoliko ključnih zakona za prevladavanje zastoja te zemlje na europskom putu, politička drama u BiH nastavlja se i drži tona u sve dublju krizu.

Čelnici dviju najjačih srpskih stranaka (SNSD i SDS), hrvatskih (HDZ BiH i HDZ 1990) i bošnjačkih stranaka (SDP BiH i SDA) ponovno se nisu uspjeli dogovoriti o raspodjeli ministarskih mjesta u novome Vijeću ministara BiH. Nova državna vlada trebala bi se formirati prema rezultatima izbora 3. listopada prošle godine, no već sada je jasno da BiH neće dobiti novu državnu vlast do obljetnice održavanja izbora, po čemu postaje neslavni rekorder.

Dragan Čović

Pesimisti, poput Mladena Ivanića, lidera oporbenog PDP-a u Republici Srpskoj (RS), smatraju da neće biti nikakvo iznenađenje ako se Vijeće ministara ne formira do kraja godine, a možda niti do kraja četverogodišnjega izbornog mandata. U BiH je, zbog složenoga izbornog zakonodavstva, teško organizirati izvanredne izbore.

Problem s neformiranjem vlasti samo se dijelom odnosi na činjenicu da Vijeće ministara, kao ključna institucija na državnoj razini, već godinu dana funkcionira u 'tehničkom' mandatu. Puno veći problem je što bez parlamentarne većine nije moguće prevladati prepreke na europskom putu. To se prije svega odnosi na ispunjenje obveza iz prijelaznog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) s Europskom unijom, te provedbi presude Suda za ljudska prava iz Strasbourga u slučaju Sejdić i Finci protiv BiH, čime bi BiH uskladila svoj ustav i izborni zakonodavstvo s Europskom konvencijom o ljudskim pravima. Tu

su još i pitanja poput provedbe popisa stanovništva. Sve su to uvjeti kako bi se napokon ratificirao SSP i BiH predala kandidaturu za članstvo u EU.

Politička kriza odražava se i na pogoršanje života običnih ljudi, BiH ostaje bez značajnih iznosa međunarodne pomoći, inozemna ulaganja su gotovo posve zamrla.

Ključni problem u formiranju vlasti nastao je zbog raspodjele hrvatskih pozicija u Vijeću ministara. Postoji suglasnost o tome da blok HDZ BiH - HDZ 1990 kandidira svoga kandidata za predsjedatelja Vijeća ministara, no blok stranaka okupljen oko tzv. Platforme inzistira na tome da spomenute dvije hrvatske stranke ne mogu biti isključivi zastupnici hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini i traže barem jedno ministarsko mjesto u 'hrvatskoj kvoti'. Blok stranaka okupljenih oko tzv. Platforme čine SDP BiH, SDA, te dvije manje stranke sa sjedištem u Hercegovini, HSP BiH i Narodna stranka Radom za boljitak, koja je neka vrsta političke podružnice Mesne industrije Lijanovići iz Širokoga Brijega.

Problem je u konceptu i tumačenju Ustava BiH. Lider SDP-a BiH Zlatko Lagumdžija to je jasno potvrdio, a njegov argument je da SDP BiH zajedno sa saveznicima, kao multietnička stranka i kao stranka koja je dobila određeni broj hrvatskih glasova, ima pravo i na 'hrvatska mjesta'.

Dragan Čović, lider HDZ-a BiH, i Božo Ljubić, predsjednik HDZ-a 1990, (a podržavaju ih stranke iz RS-a na čelu s Dodikovim SNSD-om) tvrde suprotno - da su njihove stranke dobile izrazitu većinu glasova Hrvata na izborima pa samim time imaju pravo odlučivati tko će bosanskohercegovačke Hrvate zastupati u vlasti. ■

ENG The political crisis continues in Bosnia-Herzegovina where the leaders of the country's six top parties failed to hammer out an agreement that would establish a parliamentary majority at a meeting held in Brčko.

Prilog boljemu poznavanju Hrvata izvan Hrvatske

O najnovijim istraživanjima i znanstvenim spoznajama izlagali su ugledni znanstvenici iz cijeloga svijeta, a konferenciju je u ime organizatora otvorio prof. Zvonimir Čuljak, voditelj Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

Napisao i snimio: **Zlatko Žužić**

Na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu 2009. godine pokrenut je projekt Kroatološka konferencija. Prva je konferencija tematski bila općega tipa. Budući da je ove godine predsjednica organizacijskog odbora bila dr. sc. Sanja Vulić, sadašnja pročelnica Odjela za kroatologiju, predložila je da ovogodišnja konferencija ima temu "Hrvati izvan Hrvatske" i u skladu s tim sastavila je program konferencije. Konferencija je održana u Znanstveno-učilišnom kampusu Borongaj u Zagrebu, od 29. rujna do 1. listopada.

O najnovijim istraživanjima i znanstvenim spoznajama izlagali su ugledni znanstvenici iz cijeloga svijeta, a konferenciju je u ime organizatora otvorio i pozdravnu riječ uputio prof. dr. sc. Zvonimir Čuljak, voditelj Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, izrazivši nadu da

će ovogodišnja konferencija pridonijeti boljemu poznavanju Hrvata izvan Hrvatske, a također još većem zanimanju znanstvene i šire javnosti za taj dio hrvatskoga naroda, te svim sudionicima konferencije poželio uspješan rad i ugodan boravak u Hrvatskoj.

MLADI HRVATI U NJEMAČKOJ

Konferencija je započela plenarnim predavanjem Vinka Grubišića, "Priznanje hrvatskog kao posebnog jezika u SAD-u i Kanadi" te Jadranke Gvozdanović, "Mladi Hrvati u Njemačkoj: jezik i kulturni identitet", a nastavljena dvama usporednim sekcijama. Na prvoj sekciji predavanja su održali: Alojz Jembrih, "Karnerov prijevod *Od nasljeđivanja Kristuševoga* u kontekstu hrvatskih prijevoda"; Georg Holzer, "Primjeri gradišćanskohrvatskog spričanja iz muzeja u Novom Selu"; Davor Piskač, "Kulturalni aspekti Miloradićeva pjesništva"; Željka Lovrenčić, "Tri magallanska pjesnika hrvatskog podri-

jetla" i Zdravko Kordić, "Suvrmeno hrvatsko pjesništvo Bosne i Hercegovine", dok su na drugoj sekciji predavanje održali: Caroline Hornstein Tomić i Katica Ivanda Jurčević, "Vraćanje kući? Iskustva povratne migracije u Hrvatskoj"; Jasna Čapo, "Hrvati u Australiji: dijaspora, domovina, povratak"; Mirta Mihovilović, "Desde lejos para siempre. Tres generaciones de una familia magallánica de origen croata como ejemplo de la estructura social de los chileno-croatas" i Val Colic-Peisker, "Croatian immigrants in multicultural Australia: a community in transformation".

Poslijepodnevni dio konferencije započeo je plenarnim predavanjem Petera Houtzagersa, "Burgenland Croatian and Burgenland Croats: some unanswered questions", a nastavljen u prvoj usporednoj sekciji predavanjima: Dinka Šokčevića, "Problemi hrvatske nacionalne integracije bunjevačkih Hrvata u Mađarskoj nekada i sada"; Mije Korada,

Druga međunarodna kroatološka konferencija održana je na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, u Znanstveno-učilišnom kampusu Borangaj

“Karaševski Hrvati i njihovi misionari u 17. i 18. stoljeću”; Bele Tonkovića, “Franevačka provincija Presvetoga Spasitelja u Mađarskoj: njezini članovi Hrvati i dušobrižništvo Hrvata za vrijeme turske vlasti 552. - 1696.”; Ivana Brlića, “Društvo Bokeljska mornarica promatrano kroz strano i hrvatsko novinstvo 19. i prve polovice 20. stoljeća”; Cristiana Šprljana, “Una aproximación estadística de la inmigración croata a la República Argentina”; Eduarda Antonicha, “Unificación institucional de la colectividad Croata en el Uruguay” i Danijela Vojka i Filipa Tomića, “Iseljavanje stanovništva Zagrebačke županije u prekomorske zemlje u razdoblju od 1880. do 1918.”

PETROVO U HRTKOVcima

Drugu usporednu sekciju otvorila je čašna sestra Katarina Koprek predavanjem na temu “Doprinos Miroslava Vuka Croate (1930. - 2005.) hrvatskoj etnomuzikologiji”; Robert Sučić, “Narodni običaji gradišćanskih Hrvata u Austriji”; Jadranka Galiot Kovačić, “Petrovo u Hrtkovcima, Petrovo u Hrvatskoj – živi li tradicija u novim društvenim okolnostima?”; Nikola Benčić, “Hrvatska stranka u austrijskom Gradišću”; Marin Sopta, “Rad i političko djelovanje Hrvatskoga oslobodilačkog pokreta, Hrvatske seljačke stranke i Hrvatskoga narodnog vijeća u iseljeništvu poslije Drugoga svjetskog rata”; Branko Barbić, “Političke kulture hrvatskih iseljenika”, da bi na kraju Ernest Barić i Stjepan Blažetin predstavili nakladničke djelatnosti Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, a Željka Lovrenčić i Andres Morales Milohnić održali predavanje “Hispanistička Croatica: Predstavljanje hrvatskih prijevoda”.

Zanimljiv je rad Jadranke Galiot Kovačić iz Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, iz Vukovara, “Petrovo u Hrtkovcima, Petrovo u Hrvatskoj – živi li tradicija u novim društvenim okolnostima?” u kojem autorica istražuje seosku godišnju proslavu katoličkoga blagdana sv. Petra i Pavla u srijemskom selu Hrtkovcima u razdoblju od Drugoga svjetskog rata do današnjih dana.

Drugi dan Druge međunarodne kroatološke konferencije započeo je plenarnim predavanjem Andrésa Moralesa Milohnića “La poesía chilena de origen croata”, dok je u prvoj usporednoj sek-

Sudionici Druge međunarodna kroatološke konferencije

ciji Sanja Vulić govorila “O Hrvatima u Skoplju s jezikoslovnog aspekta”, Andrea Zorka Kinda Berlakovich predavala je na temu “Problemi i izazovi u dvojezičnom školstvu gradišćanskih Hrvata u Austriji”, Robert Hajszan “Hrvatski velikani u zapadnoj Mađarskoj - reformatori hrvatskoga jezika”, Sabine Pawischitz “Glagolski vid u razgovornom gradišćanskohrvatskom jeziku”, Đuro Vidmarović “Problem književnog jezika u poeziji Josipa Gujaša Đuretina” i Timea Bockovac “Jezično-pravna analiza novoga mađarskog ustava”. U drugoj usporednoj sekciji predavanja su održali: Tamara Tvrtković, “Hrvatski latinisti - dijaspora prije dijaspore”; Isabel Torres Dujisin, “La vida de Pasko Baburizza: de joven emigrante a visionario empresario”; Jasminka Brala-Mudrovčić, “Znameniti Otočani izvan Hrvatske” i Boris Kukić, “Miroslav Gal - prilog životopisu istaknutoga hrvatskog sportaša i političara u Hrvatskoj i emigraciji”.

Poslijepodnevni dio započeo je još jednim plenarnim predavanjem Ernesta Barića, “Prošlost i budućnost hrvatskog jezika u Mađarskoj (Status hrvatskoga jezika u Mađarskoj)”, a nastavljen prvom usporednom sekcijom na kojoj su govorili Ladislav Heka, “Sustav manjinskih samouprava - pravni položaj i zakonska regulativa”; Sandra Cvikić, “Suvremene problematike hrvatskih zajednica u Vojvodini”; Alojz Jembrih, “Izdavačka djelatnost Znanstvenog instituta Gradišćanskih Hrvatov u Austriji”; Katja Bakija, “Hrvatsko kazalište u Pečuhu –

čuvar identiteta i kulturnih tradicija Hrvata u Mađarskoj”; Marija Lackić, “Hrvati u Rumunjskoj nakon 1989.” i Ivan Hrstić, “Položaj hrvatskih iseljenika u Australiji za vrijeme Prvoga svjetskog rata”.

‘PROBLEMATIČNE NACIONALNE MANJINE’

Iz ovih predavanja treba izdvojiti rad Sandre Cvikić s Instituta društvenih znanosti “Ivo Pilar” iz Vukovara, koja je u kontekstu suvremenih društveno-političkih događaja i unutarnjih previranja u Republici Srbiji analizirala Hrvate koji u Vojvodini potvrđuju svoj položaj “problematične nacionalne manjine”. Na predlošku asimetrične integracije Hrvata kao nacionalne manjine, prema Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina iz veljače 2002. godine, autorica je definirala problematiku hrvatskih zajednica u suvremenome vojvođanskom društvu.

Na drugoj usporednoj sekciji predavali su: Stjepan Blažetin, “Hrvatski književni časopisi u Mađarskoj”; Branka Blažetin, “Dvadeset godina samostalnoga hrvatskog tiska u Mađarskoj”; Valentina Krčmar, “Hrvatska iskra, novine u torontskoj zajednici”; Gerlinde Stern – Pauer, “Većejezična regija – obrazovanje, kreativnost i kultura – protiv asimilacije”; Damir Borovčak, “Kome je smetalo Ministarstvo iseljeništa?” i Tomislav Nürnberger, “Američki studiji”. Druga međunarodna kroatološka konferencija završila je u subotu 1. listopada zajedničkim izletom na Plitvička jezera. ■

ENG The second annual International Croatia Conference was held from 29 September to 1 October at the University of Zagreb's Centre for Croatian Studies on the topic of Croats Abroad.

Dan Čilea u Splitu

SPLIT - Republika Čile slavi Dan neovisnosti 18. rujna u spomen na oslobođenje od dominacije Španjolaca, a povezano je mnogobrojnim iseljenicima s Hrvatskom koji su mahom podrijetlom s otoka Brača. Čile je prva država Južne Amerike koja je priznala Republiku Hrvatsku, a grad Split tamo ima dva grada prijatelja - Antofagastu i Punta Arenas. U Splitu također živi najviše povratnika baš iz Čilea i zbog toga splitski ured HMI-ja svake godine obilježava taj dan u suradnji s Veleposlanstvom Republike Čilea iz Zagreba i s Počasnim konzulatom Republike Čilea iz Splita.

Ovogodišnji program započeo je malim osvrtom na rad pjesnika i profesora Andresa Moralesa Milohnića, koji je po baki Ljubici Roje Splićanin, a deseti je po redu akademik među čileanskim piscima hrvatskog podrijetla.

Nakon toga je održano predavanje, zapravo putopis splitskog studenta Damira Žižića po Čileu, koji se tamo našao slučajno, a sve je bilo popraćeno mnogobrojnim fotografijama. Oni koji nisu bili u Čileu mogli su nešto naučiti tom prigodom o toj zemlji, a oni koji su bili mogli su obnoviti svoje uspomene.

Vrhunac večeri bilo je otvorenje izložbe fotografija, portre-

ta i pejzaža, pod naslovom 'Sjeme rasuto vjetrom'. Autori su Jorge Subiabre Matiacha i Mirko Vukasovic Morrison, dvojica mladića koji su s juga Čilea došli u Zagreb pohađati tečaj Croaticu. Obojica su se obratili publici na hrvatskom jeziku, što je dirnulo prisutne, a posebno obitelj Matijaca koja se skupila u većem broju kako bi vidjeli i neki tek upoznali svoga rođaka s druge strane svijeta.

'Pajdaši' - Hrvati iz Bostona u Dubrovniku

DUBROVNIK - Američki Hrvati iz Bostona, članovi Folklornog ansambla *Pajdaši* boravili su u Dubrovniku, uživajući u kulturnome turizmu staroga kraja te u turneji koja je imala vrhunac na netom

završenoj 45. međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu. Folklorni ansambl *Pajdaši* iz Bostona pripada nizu hrvatskih društava koja diljem SAD-a njeguju tradicijsku kulturu svojih predaka.

U sklopu posjeta domovini obišli su mnogobrojne kulturno-povijesne znamenitosti Dubrovnika, gdje su održali koncert ispred crkve sv. Vlaha na Stradunu. Također su koncerte upriličili u Tisnome, Bristu, Opuzenu i Gracu, koje je oduševljeno pratila mnogobrojna publika iz tih mjesta te mnoštvo turista koji su se zatekli u lijepim primorskim središtima.

Kao što je poznato, Folklorna i tamburaška grupa *Pajdaši* aktivno nastupa još od 2002. godine u Bostonu. Uz tradicijsku kulturu, njeguju i jezik te razvijaju vlastiti umjetnički iskaz u multietničkome mozaiku Sjedinjenih Američkih Država. *Pajdaši* imaju 22 člana, a vodi ih profesorica Mirena Bagur. Njihovi preci doselili su se pretežno iz današnje Neretvansko-dubrovačke županije, ali i iz drugih hrvatskih regija. Boraveći na jugu Lijepe Naše, uz nastupe na glavnim ljetnim pozornicama, odlazili su i u iseljeničke obitelji kako bi posjetili svoje rođake i promotrili stil života u tzv. *hrvatskoj Kaliforniji* u dolini Neretve koja obiluje voćnom i vinogradarskom te povrtlarskom proizvodnjom. (*Maja Mozara*)

ICTY Injustice – pravda je izgubila ravnotežu

Poruka Međunarodnome kaznenom tribunalu: Smatramo nepravdom prvostupanjsku presudu hrvatskim generalima Gotovini i Markaču, podupiremo sve hrvatske haaške uznike te se ne slažemo s kvalifikacijom legitimne vojne oslobodilačke akcije Oluje združenim zločinačkim pothvatom

Hrvati iz mnogih europskih država došli su na prosvjed u Haag

Tekst: HSK Snimke: HSK i Hina

Prosvjedni skup pod nazivom “Pravda je izgubila ravnotežu” održan je 24. rujna u Den Haagu. Prosvjednici su zahtijevali da Haaški sud preispita presude hrvatskim generalima. Tisuću crvenih kartona i hrvatskih zastavica podignutih visoko u zrak na trgu Plein u samom središtu Den Haaga uputilo je jaku simboličnu poruku Međunarodnome kaznenom tribunalu kako većina Hrvata smatra nepravdom prvostupanjsku presudu Haaškog suda hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, podupire sve hrvatske haaške uznike te se ne slaže s kvalifikacijom legitimne vojne oslobodilačke akcije Oluje združenim zločinačkim pothvatom. Ova poruka dodatno je osnažena simboličnom, globalnom akcijom Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK), u kojoj je

uoči haaškog prosvjeda diljem svjetskih metropola istaknut natpis “ICTY INJUSTICE” i na taj način ujedinjena domovinska i raseljena Hrvatska.

U mirnoj i dostojanstvenoj atmosferi na trgu Plein, nedaleko od sjedišta nizozemske vlade, okupili su se prosvjednici

iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke, Austrije, Švicarske, Francuske i mnogih drugih zemalja. Organiziranim dolaskom inicijative HSK priključila se i braniteljska udruga “Zavjet”. Ukupno pet govornika iz različitih društvenih grana svojim su prilozima argumenti-

Prazni stolci na pozornici za pritvorene hrvatske generale

Hrvatski prosvjednici iz Njemačke

rano potkrijepili nepravdu prvostupanijske presude Haaškog suda. Skup na trgu Plein počeo je hrvatskom himnom i molitvom koju je predvodio mons. dr. Mile Bogović, gospičko-senjski biskup.

ANGAŽIRANJE ZA PRAVEDNU ISTINU

Prvi govornik na prosvjednom skupu u Haagu, Mijo Marić, dopredsjednik HSK za Europu i predsjednik HSK Njemačke, rekao je da su Hrvati dosta toga pretrpjeli i da nakon 20 godina opet osjećaju potrebu izaći na ulicu i izraziti svoje nezadovoljstvo. "Potrebno nam je zajedništvo. Samo zajedno smo jaki i prosvje-

di i te kako imaju svoj učinak. Naše saveznike i sve ljude dobre volje trebamo potaknuti da se angažiraju za pravdu istinu", rekao je Marić. Ujedno je naglasio da će organiziranih akcija HSK biti i dalje te je kritizirao političke vlasti u Hrvatskoj koje "nisu odradile svoj posao kako treba".

Snježana Maljak iz Hrvatskog društva logoraša pred okupljenima na prosvjednom skupu govorila je o svojim potresnim iskustvima i teškoj sudbini tijekom ratnih godina u Vukovaru. "Mi, žene nad kojima je izvršen ratni zločin silovanja, mučenja, tortura, zatvaranja i odvajanja od obitelji, očekivale smo od

demokratskog svijeta da se kazne počinitelji i začetnici agresije. Izražavamo zgražanje nad pravnom provedbom i presudom koja je izrečena hrvatskim generalima i cijeloj Hrvatskoj. Izrečene presude za nas ne predstavljaju pravdu, a to potvrđuje i činjenica da međunarodno pravo prešućuje zločin koji je počinjen nad nama", rekla je Snježana Maljak.

DOKAZIVANJE NEVINOSTI

Redatelj, ratni snimatelj i dragovoljac Domovinskog rata Petar Malbaša u svom je govoru podsjetio na novinare koji su s prve crte bojišnice izvještavali i pratili svaki korak hrvatskih branitelja u ve-

Biskup Mile Bogović

Reakcije iz HSK

"Iznimno smo zadovoljni skupom koji je ispunio zacrtane ciljeve da se bez politiziranja iskaže nezadovoljstvo i neslaganje odlukom Haaškog suda i ocjenom Oluje kao zločinačkim pothvatom. Takvu kvalifikaciju smatramo nepojmljivom jer se njome indirektno osuđuju svi hrvatski branitelji koji su ustali protiv agresije i branili svoje domove od srpskog agresora. Sve je prošlo disciplinirano, mirno i dostojanstveno, baš kako to i dolikuje pobjedničkom narodu. Naravno da se nadamo kako će žalbeni procesi u slučajevima Gotovina i Markač biti uspješni te da će njihove prvostupanijske presude biti revidirane te će time pravda biti vraćena u ravnotežu", rekli su voditelji prosvjednog skupa u Den Haagu, Danijel Lučić i Petar Ćosić u ime HSK.

Prosvjed u Den Haagu bio je vrhunac serije prosvjeda koji su pod redateljskom palicom HSK održani u Njemačkoj i drugim zemljama. HSK kao nevladina udruga planira nastaviti lobirati za pravdu i obranu časti Domovinskog rata te će u tom smislu redovito informirati javnost o novim koracima i projektima.

New York

Pariz

Vatikan

OD NEW YORKA DO ŠANGAJA: JEDAN NAROD - JEDNO SRCE!

Samo nekoliko sati prije početka prosvjednog skupa u Den Haagu u režiji HSK organizirana je i velika globalna akcija pod naslovom "Jedan narod - jedno srce". Na istaknutim mjestima u ukupno 35 gradova i 19 zemalja osvanuli su transparenti s natpisom "ICTY INJUSTICE" i hrvatskim grbom. Nezadovoljstvo nepravdom prvostupanjskom presudom hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču te neutemeljenom ocjenom Oluje združenim zločinačkim pothvatom istaknuto je u Caracasu, Buenos Airesu, Sao Paulu, Rio de Janeiru, New Yorku, Chicagu, Los Angelesu, Melbourneu, Perthu, Sydneyu, Berlinu, Göteborgu, Bruxellesu, Bernu, Luzernu, Vancouveru, Torontu, Šangaju, Nanjingu, Rimu, Beču, Ljubljani, Beogradu i u Vatikanu. Transparenti i plakati u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini osvanuli su u Zagrebu, Zadru, Osijeku, Dubrovniku, Kninu, Vukovaru, Splitu

i u Pakoštanima te Mostaru i Širokome Brijegu. Prvi put nakon početka Domovinskog rata simboličnom, globalnom akcijom potpore hrvatskim generalima i zalaganjem za obranu legitimiteta vojne akcije Oluje ujedinjene su raseljena i domovinska Hrvatska. Diljem svijeta na upečatljiv način izražena je potpora prosvjednom skupu u Haagu, koji je na taj način dobio dodatnu potporu i značenje te čije će se zajedničko, odlučno "NE" nepravdi i kriminalizaciji obrambenoga Domovinskog rata još čuti. Cilj HSK je da ovakvi homogeni nastupi budu češći te da se, kada je riječ o raseljenoj i domovinskoj Hrvatskoj, govori o jednoj nedjeljivoj cjelini. Posebnu zahvalu HSK iskazuje skupini volontera iz Švicarske koja je s velikim entuzijazmom ručno pripremila i izradila ukupno stotinu metara platna s natpisom "ICTY INJUSTICE", a koja su distribuirana po gradovima diljem svijeta.

ličanstvenoj vojno-redarstvenoj akciji Oluji. "Njihovo oružje bili su kamera i pero, njihov interes je bio samo istina", rekao je Malbaša te dodao kako je ponosan na hrvatske branitelje, ali istodobno tužan što 20 godina nakon međunarodnog priznanja Republike Hrvatske traje medijski rat za dokazivanjem nevinosti hrvatskog vojnika i hrvatskog naroda. "Oluja je naš ponos i zato sam ogorčen sramotnim presudama hrvatskim generalima. Gotovina i Markač štitili su civile, vojno su porazili neprijatelja koji je okupirao trećinu hrvatskog teritorija te su spasili bihačku enklavu", rekao je Malbaša u emotivnom govoru te zaključio: "U ime svih 15 snimatelja i novinara branitelja koji su poginuli u Domovinskom ratu braneci svoju domovinu, borit ćemo se do kraja da srušimo ovu sramotnu presudu izrečenu 15. travnja 2011. u Den Haagu."

Marko Lukić, dopredsjednik braniteljske udruge ZAVJET i prvi zapovjednik ATJ Lučko, također se obratio okupljenim prosvjednicima. "Ako skupimo iseljenu i domovinsku Hrvatsku i svu inteligenciju koju imamo, onda čak ni

žrtva koju podnose generali Gotovina i Markač nije uzaludna. Ako to ne uspijemo, sami ćemo gaziti po krvi svojih sudboraca prolivenoj za našu slobodu", rekao je Lukić. "Složimo glave bez obzira na to gdje se nalazimo u svijetu. Pozivam stoga i dijasporu da spojimo pamet, znanje i kapital te da konačno stvorimo Hrvatsku za koju smo se borili", rekao je Marko Lukić.

'NEISPRAVNA, NEPRAVEDNA I ZLOČUDNA'

Gospičko-senjski biskup, mons. dr. Mile Bogović, predvodio je zajedničku molitvu na trgu Plein u Den Haagu, a zatim je u svome govoru rekao: "Došli smo izraziti svoje suosjećanje s nepravdom optuženima i dovedenima ovdje u zatvor. Protiv njih su se urotili svi protivnici hrvatske države i hrvatskoga naroda. Mnogo ih je i nisu bezazleni i nemoćni. Ima ih u Hrvatskoj i inozemstvu. Žao nam je što je i sama hrvatska vlast pokazala dosta

spremnosti da ih žrtvuje u neprimjernoj političkoj trgovini." Biskup Bogović rekao je kako prosvjednici s trga Plein žele upozoriti svjetsku javnost da se sud u Haagu pogrešno postavio prema Hrvatima i Hrvatskoj kao državi i da je konstrukcija 'udruženi zločinački pothvat' neispravna, nepravedna i zločudna.

Program na pozornici u Haagu vodio je pjesnik Ante Nadomir Tadić-Šutre. Uz njega, svoju poeziju predstavila je i Katarina Pavičić, dijete hrvatskog branitelja iz Škabrnje, dok su se za glazbu pobrinuli folkloristički zbor HKM Mülheim-Duisburg pod vodstvom fra Vidana Miškovića te klapa "Berlin". Prosvjedni skup na trgu Plein nakon govora biskupa Bogovića zaključen je zajedničkim pjevanjem domoljubnih pjesama uz mnogobrojne crvene kartone Haaškom sudu i hrvatske zastavice koje su doslovce preplavile trg Plein u središtu Haaga i odaslale svijetu poruku da Hrvati ne mogu i neće prešutjeti nepravdu. ■

ENG "Justice Has Lost Its Balance" is the theme of a protest rally held in The Hague this September 24th. The gathered protesters demand that the UN Tribunal based there re-examine its verdicts against Croatian generals.

“Ej, široki slavonski sokače”

Na središnjoj pozornici na Trgu Vinkovačkih jeseni održan je prvi dio Državne smotre izvornoga hrvatskog folklor, na kojoj je nastupilo 12 kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske, BiH i Vojvodine

Svatovska zaprega u Mimohodu 46. "Vinkovačkih jeseni"

Tekst: Uredništvo Snimio: Antun Smajić

Scensko-glazbenim programom “Ej, široki slavonski sokače” u Vinkovcima su svečano otvorene 46. vinkovačke jeseni, manifestacija koja već godinama nosi epitet najveće smotre izvornoga hrvatskog folklor, koja se ove godine održava pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Vlade RH Jadranke Kosor. Jeseni je otvorio potpredsjednik Vlade RH i premijerkin izaslanik Petar Čobanković, a sve nazočne pozdravio je vinkovački gradonačelnik dr. Mladen Karlič.

Ovogodišnje Vinkovačke jeseni održavane su pod geslom “Ej, široki slavonski sokače”, što su riječi iz predavanja vinkovačkog književnika Joze Ivakića koje je održao na temu sela u hrvatskoj književnosti 1914. godine u Rijeci.

Na svečanoj pozornici na Trgu Vinkovačkih jeseni, u nazočnosti niza uglednika iz političkog i javnog života, više od stotinu glumaca, tamburaša, pjevača i vokalnih solista uprizorilo je stare slavonske običaje i ondašnje fragmente iz života slavonskoga čovjeka vezane uz sokak (ulicu). Scenariji svečanosti dijelom se oslanjao i na literarna djela vinkovačkih pisaca Joze Ivakića, Ivana i Josipa Kozarca, Josipa Kosora te pučko-

ga pjesnika Ivana Jemrića-Rusa. Istog dana u večernjim satima pod velikim šatorom Vinkovačkih jeseni održani su tradicionalni “Šokački divani”.

Sljedeće dana na središnjoj pozornici na Trgu Vinkovačkih jeseni održan je prvi dio Državne smotre

izvornoga hrvatskog folklor, na kojoj je nastupilo 12 kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske, BiH i Vojvodine, a u nedjelju je održan drugi dio smotre uz nastup još 20 KUD-ova.

Najspektakularniji dio Vinkovačkih jeseni bio je u nedjelju kada je održan svečani mimohod sudionika 46. vinkovačkih jeseni i revija konjskih zaprega, a u kojem je ulicama grada prodefiliralo oko 3.500 njegovatelja folklorne tradicije hrvatskoga naroda.

“Želim da uživate u svom bogatstvu hrvatske tradicijske kulture koju unosi-

mo i u Europsku uniju”, pozvao je vinkovački gradonačelnik Mladen Karlič dajući znak da svečani mimohod 46. vinkovačkih jeseni krene.

Središtem grada do svečane pozornice prošlo je 70 KUD-ova iz svih hrvatskih krajeva - od Zagorja i Međimurja preko istočne Slavonije i Istre do Kona-vala, zatim njegovatelji folklorne tradicije iz BiH te bunjevački Hrvati iz Subotice, pokazujući bogatstvo narodnih nošnji, pjesme i običaje krajeva iz kojih dolaze. Za njima je išlo 50 konjanika i 24 svečane konjske zaprege. Povorka se zatim uputila na stadion NK Cibali je da bi se svi sudionici uhvatili u kolo, čineći najveće kolo sudionika Vinkovačkih jeseni. Ovogodišnje 46. vinkovačke jeseni održane su od 9. do 18. rujna, u organizaciji grada Vinkovaca i vukovarsko-srijemskog ZAKUD-a, a tom prigodom održano je 50-ak različitih priredbi folklornog, kulturno-zabavnog, gospodarskog i športskog karaktera s ukupno 8.000 sudionika.

Sve priredbe ovogodišnjih Vinkovačkih jeseni, prema službenim procjenama, pratilo je oko 100.000 posjetitelja, a manifestacija je, prema podacima organizatora, koštala oko dva milijuna kuna. ■

Svečanost otvaranja

ENG *Ej, široki slavonski sokače (Oh, Broad Slavonian Sokač), a musical stage show, kicked off the 46th Vinkovci Autumn in the Slavonian town of Vinkovci, an event that has for years been widely considered to be the largest review of Croatian folklore.*

Ljubav prema folkloru i hrvatskom jeziku

U predavačkom timu bilo je čak dvanaest stručnjaka, specijaliziranih za pojedine sadržaje panonskoga područja koje je bilo glavna tema ovogodišnje škole folklor

Napisala: **Srebrenka Šeravić**

Snimila: **Iva Cvetko**

Biograd na Moru, taj jedinstveni biser srednjodalmatinske rivijere i svakako jedna od najpoželjnijih turističkih ljetnih destinacija, i ovog kolovoza ugostio je polaznike i predavače Ljetne škole hrvatskoga folkloru koju organizira HMI.

Punih dvanaest dana, od 17. pa sve do 28. kolovoza, hotel "Biograd" bio je ispunjen pjesmom, svirkom tambura, zvucima gajdi i drugih tradicijskih glazbala, odjecima plesnih koraka, smijehom i veseljem folkloraske mladosti. Dani su bili ispunjeni do posljednje minute učenjem i pohađanjem predavanja, ponavljanjem plesova, odijevanjem narodnih nošnji, uvježbavanjem pjesama i programa za završni koncert. U predasima od obveza jurilo se na plažu, u veseloj grupi, s ručnikom prebačenim preko rame-

na da bi se još jednom odmjerile snage u *piciginu* i plivanju. Četrdeset i četvero polaznika, svirača i plesača hrvatskih folklornih i tamburaških skupina, doputovalo je odasvud: iz daleke čileanske Antofagaste, iz Chicaga i New Yorka u SAD-u, Stuttgarta i Bonna u Njemačkoj, iz Unde, Koljnofa, Budimpešte i Gornjeg Četara u Mađarskoj, iz Beča u Austriji, Male Bosne i Bačkog Monoštora u Vojvodini, te Čunova u Slovačkoj. I folkloriši iz Hrvatske bili su dobro zastupljeni: svoje ponajbolje članove poslala su društva iz Karlovca, Pule, Poreča, Koprivnice, Požege, Valpova, Topolja, Donjih Andrijevac, Zagreba, Velike Gorice, Kutine, Perušića, Velikog Trgovišća, Jelenske, Trogira i, naravno, grada domaćina, Biograda na Moru.

Ljubav prema folkloru i hrvatski jezik bili su najsnažnija poveznica svim ovim pojedincima i uskoro je nastala sjajna, čvrsto povezana i vesela grupa dobrih prijatelja i uigranih plesača i svirača, izvrstan i reprezentativan ansambl Ljetne škole hrvatskoga folkloru. To je bilo posebno vidljivo na završnom koncertu škole folkloru koji je održan, već prema tradiciji, na biogradskoj rivi ispred Gradskog poglavarstva na večer u nedjelju 28. kolovoza. Znanje, plesna vještina, lijepe narodne nošnje, virtuozna svirka i umjetnički entuzijazam polaznika ovogodišnje Ljetne škole hrvatskoga folkloru osvojili su u trenu mnogobrojnu okupljenu publiku koja ih je isprati-

la pljeskom i ovacijama. Zasluge za ovaj uspjeh i postignuto znanje svakako pripadaju vrsnim predavačima škole folkloru, predvođenim voditeljem prof. Andrijom Ivančanom. U predavačkom timu bilo je čak dvanaest stručnjaka, specijaliziranih za pojedine sadržaje panonskoga područja koje je bilo glavna tema ovogodišnje škole folkloru. Plesni folklor predavali su Slavica Moslavac, Nenad Sudar, Andrija Ivančan, Ratko Poznić, Miroslav Šilić i Mišo Šarošac, o narodnim nošnjama govorio je Josip Forjan, pjevanje i notno pismo podučavala je Kristina Benko Markovica, plesno pismo Goran Knežević. Sve što se može naučiti o hrvatskim tradicijskim glazbalima polaznici su saznali od Stjepana Večkovića, a o sviranju na tamburama učili su od Dražena Šoića i maestra Siniše Leopolda. Nastavi su svojom svirkom pridonijela i dva iznimna glazbena korepetitora: Lana Moslavac i Antun Kottek.

Ljetna škola hrvatskoga folkloru uspješno je završena, a pred nama je već Zimska škola koja će se, tradicionalno, održati u hotelu "Kaštel" u Crikvenici od 3. do 14. siječnja 2012. godine. Program panonskoga područja bit će ponovljen u cjelini. Ako ste propustili Školu folkloru u Biogradu, eto prilike da to nadoknadite u Crikvenici! ■

ENG This August the town of Biograd na Moru played host to the participants and lecturers of the CHF Summer School of Croatian Folklore.

‘Krivci za progon Hrvata iz Srijema napokon bi mogli odgovarati’

Progoni nisu bili spontana djela slučajnih prolaznika ili tek odmetnutih paravojnih snaga, nego su u tome sudjelovale i specijalne postrojbe policije Srbije te regularne policijske snage u Šidu

Slaven Bačić

Razgovarao: **Ivan Šabić (Vjesnik)**

Nedavni posjet predsjednika Ive Josipovića srijemskome mjestu Kukujevcima skrenuo je pozornost na protjerivanje i stradanja Hrvata iz toga mjesta, kao i iz drugih mjesta u Vojvodini 1991. godine. Za protjerivanje nekoliko desetaka tisuća vojvođanskih Hrvata - neke procjene govore o čak 40.000 - još nitko nije osuđen, a optužen je jedino Vojislav Šešelj, kojemu se sudi na Haškome sudu. Ovih dana stigle su prve najave da bi napokon mogle biti pokrenute istrage i podignute prve optužnice. O tome, kao i općenito o položaju Hrvata u Vojvodini i Srbiji, razgovarali smo sa Slavenom Bačićem, predsjednikom Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji.

Gospodine Bačiću, mislite li da bi krivci za protjerivanje Hrvata iz Vojvodine 1991. napokon mogli biti identificirani i kažnjeni?

- Hrvatsko nacionalno vijeće u suradnji s prognaničkim udrugama srijemskih

Hrvata podnijet će kaznene prijave javnim tužiteljstvima u Srijemu. Smatramo da su se opće prilike u ovdašnjem društvu, prije svega vezano uz rad Specijalnoga suda za ratne zločine u Beogradu, kao i ukupni hrvatsko-srpski odnosi promijenili u odnosu na prijašnje godine, čime su stvorene elementarne pretpostavke da bi se doista uzele u razmatranje podnesene kaznene prijave, tj. da one neće ostati u ladicama javnoga tužiteljstva.

Kako tumačite činjenicu da, unatoč svim promjenama koje su se u Srbiji dogodile tijekom posljednjih 10 godina, dosad nije pokrenuta nikakva istraga?

- Razlog za to je jednostavan - progoni nisu bili spontana djela slučajnih prolaznika ili tek odmetnutih paravojnih snaga, nego su u tome, kako je to potresno svjedočio Milan Cindrić pred predsjednikom Republike Hrvatske i predsjednikom vlade AP Vojvodine, u devastiranoj katoličkoj crkvi u Kukujevcima sudjelovale i specijalne postrojbe policije Srbije te regularne policijske snage u Šidu. A kako javna tužiteljstva u

svojem radu surađuju s mjesnom policijom, jasno je da nije moglo biti nikakve učinkovite istrage odnosno da istraga nije mogla biti ni pokrenuta.

Jesu li Hrvatsko nacionalno vijeće, hrvatske stranke i udruge u Vojvodini ili izbjegličke udruge pokretale službene inicijative da se krivci pronađu i kazne? Kakvi su odgovori stizali na takve inicijative?

- Takve inicijative dosad su stizale samo od nevladinih organizacija i neovisnih medija, ali nikad ništa nije službeno pokrenuto. Sadašnji, novi saziv Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji, na nedavnoj sjednici osnovao je odbor za praćenje povreda manjinskih prava budući da gotovo svakog tjedna dobivamo pritužbe od građana Republike Srbije hrvatske nacionalnosti zbog diskriminacije te čak i fizičkoga maltretiranja na nacionalnoj osnovi.

Kako biste u kratkim crtama opisali sadašnji položaj Hrvata u Srbiji?

- Situacija je neusporediva u odnosu na devedesete kada smo bili izloženi fizičkim progonima, otvorenoj diskriminaciji i osporavanju da uopće ima Hrvata u Vojvodini i Srbiji. Od 2002. priznata smo manjinska zajednica, uživamo manjinska prava koja su do tada bila nezaamisliva, primjerice - proračunsko financiranje tjednika na hrvatskome jeziku, službena uporaba hrvatskoga jezika, oko 800 djece uključeno u sustav školovanja na hrvatskome jeziku (ekvivalent hrvatskim modulima A i C) itd. No, problemi su sada druge naravi - kako ostvariti proklamirana manjinska prava. Strah je i dalje velik pa se, primjerice, Hrvati plaše upisati djecu na nastavu na hrvat-

skome. Najviše problema zadaju konzervativne državne strukture, primjerice Miloševićev SPS opstruira uvođenje hrvatskoga jezika u službenu uporabu u Šidu iako su za to ispunjeni zakonski uvjeti, a svakako treba posebno apostrofirati stalnu višegodišnju otvorenu opstrukciju nastave na hrvatskom jeziku ministarstva prosvjete Republike Srbije koje sada kontrolira Miloševićev SPS, a prije njega Koštuničin DSS.

Ovog mjeseca u Srbiji je u tijeku popis stanovništva. HNV vodi kampanju kako bi ohrabrio Hrvate da se na tom popisu slobodno izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti. Na temelju dosadašnjih reakcija, kakva su Vaša očekivanja? Kakav će rezultat dati ta kampanja?

- Slogan kojim smo krenuli u organiziranu i osmišljenu kampanju jest: "Izjasni se HRabro!" Ona obuhvaća prije svega promidžbu na mjesnim radijskim i TV-postajama i novinama, našim medijima na hrvatskome jeziku, postavljanje jumbo-plakata, distribuciju letaka... Naš slogan istaknut je na svim našim manifestacijama u Bačkoj i Srijemu koje se održavaju gotovo svakog dana, a posebice vikendima, šaljemo na kućne adrese promidžbene letke, koristimo se društvenim mrežama poput Facebooka itd. Reakcije našega svijeta su dobre, no pitanje je koliko ćemo uspjeti doprijeti do Hr-

vata koji su fizički daleko od naše kampanje, u udaljenijim srijemskim selima, hoćemo li imati sredstava za promidžbu na nacionalnim medijima, visokotiražnim novinama itd. Prema posljednjem popisu, u Srbiji se 70.000 ljudi izjasnilo Hrvatima, od čega u Vojvodini 56.000, no smatramo da nas ima barem 100.000 jer se neki Hrvati služe nacionalnom mimikrijom pa se izjašnjavaju i kao Bunjevci, Šokci, Jugoslaveni, Vojvodani, neopredjeljeni, neizjašnjeni itd. Jednostavno, u Srbiji je puno lakše biti Bunjevac ili Šokac nego Hrvat. Želimo naše ljude ohrabriti i, ako to uspijemo, nadamo se da smanjenje neće biti odveć veliko.

Statistički podaci o demografskim kretanjima u Srbiji unatrag 30 godina govore o dramatičnom padu broja Hrvata i njihova udjelu u ukupnom pučanstvu Vojvodine i Srbije. Koji su sve procesi i događaji do toga doveli?

- U odnosu na 1981. godinu broj Hrvata se prepolovio do 2002. - gotovo 150.000 osoba u Srbiji, a 110.000 u Vojvodini 1981. izjasnilo se Hrvatima. Tada je to bilo 1,6 posto odnosno 5,4 posto stanovništva, a danas je taj postotak 0,9 posto odnosno 2,8 posto. Razlozi za to su višestruki: počevši od etničkoga čišćenja u Srijemu devedesetih godina i prisilnoga ili zbog straha preseljenja iz ostalih dijelova Vojvodine i Beograda u Hrvatsku, preko nacionalnoga izjašnjava-

nja pod drugim subetničkim (Bunjevci, Šokci) ili nadnacionalnim imenima (Jugoslaveni), ili uopće izbjegavanjem nacionalnoga očitovanja pa sve do nepovoljne starosne strukture Hrvata. Smanjenje broja Hrvata, kao i svih ostalih manjina kako u Srbiji tako i u Hrvatskoj, prihvatljivo je samo ako je dio prirodnoga procesa loše starosne strukture ili dragovoljnoga preseljenja, dok je sve ostalo anticivilizacijski i anakronizam nacionalističkoga državnoga ustroja Srbije iz devedesetih godina prošlog stoljeća.

Koliko su danas jaka nastojanja da se Hrvate u Vojvodini proglasi Bunjevcima?

- Prema propisima u Srbiji, Bunjevci su institucionalizirana nacionalna zajednica ne samo drukčija od Hrvata, nego su po intenciji vlasti to čak i suprotstavljene zajednice. To otvoreno podržavaju srpske konzervativne državne, znanstvene i kulturne elite pa sada, primjerice, Matica srpska normira bunjevački jezik, čime se naša ikavica otvoreno rashvaćuje. Prosvjetne vlasti favoriziraju školski predmet bunjevački govor, dok istodobno priječe nastavu hrvatskog jezika. Beograd je čak pokušao prebaciti tzv. bunjevačko pitanje u Republiku Mađarsku, ali je mađarski parlament već dva puta odbio inicijativu da Bunjevci budu posebna nacionalna zajednica jer je Mađarska akademija znanosti rekla da Bunjevci pripadaju cjelini hrvatskoga naroda. ■

Kamenovano sjedište HNV-a u Subotici

SUBOTICA - Na sjedište Hrvatskoga nacionalnoga vijeća (HNV) bačen je u 1. listopada kamen kojim je razbijen prozor na zgradi toga zastupničkoga tijela Hrvata u Srbiji. Vodstvo HNV-a, niti policija koja je obavila očevid, nisu komentirali taj događaj. Razbijanje prozora na HNV-u najnoviji je u nizu antihrvatskih incidenata u posljednjih mjesec dana. Ovom ispadu prethodilo je ispisivanje grafiti «Srbija» na zgradi Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini i Hrvatsko bunjevačko šokačke stranke, te oštećivanje reklamnih panoa HNV-a kojima se Hrvati pozivaju da izraze svoju pripadnost prilikom popisa stanovništva koji je u Srbiji počeo 1. listopada.

ENG We spoke with Slaven Bačić, the chairman of the Croatian National Council in Serbia, about the population census and in general concerning the position of Croatians living in that country.

Mišo Hepp: Režu nam stečena prava

MAĐARSKA - Mađarska vlada smanjuje stečena prava hrvatske manjine, upozorili su u Budimpešti predstavnici mađarskih Hrvata hrvatskog predsjednika Ivu Josipovića koji je ipak ocijenio da manjinska politika Mađarske i Hrvatske ide u prilog manjinama kao poveznicama dviju država. "Unatoč mnogobrojnim postignućima za koje smo se izborili, novim ustavom i novim ustrojem zemlje ne žele nam to priznati, nego pokušavaju smanjiti ovlasti svih manjina, ne samo hrvatske", rekao je predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp nakon sastanka s Josipovićem. "Žele nam smanjiti i oduzeti stečena prava", dodao je Hepp i objasnio da se u novome mađarskom ustavu, koji stupa na snagu 1. siječnja 2012., umjesto o "zaštiti" govori o "čuvanju" manjinskih jezika.

Kritičan je bio i prema prijedlogu zakona o regionalnom ustroju Mađarske kojim će se ukinuti dosadašnje županije, a uvesti kotari, pri čemu je nejasno kojem će kotaru pripasti. "Mi ne znamo kamo pripadamo. Od nas traže da kažemo što želimo, a ako ne znamo što će biti, ne znamo se u to uklopiti", rekao je Hepp. Po njegovim riječima, novac koji Hrvatska izdvaja za hrvatske manjine teško stiže do mađarskih Hrvata, kojih ima oko 80.000 i treća su po veličini manjina u toj susjednoj državi.

Predsjednik Josipović obišao je u Budimpešti hrvatski vrtić, osnovnu školu i gimnaziju te učenički dom i novinarima izjavio kako manjinska politika Hrvatske i Mađarske ide u prilog manjinama kao poveznicama između dviju država, ali ima još toga što treba popraviti, a što je zadaća vlade. "Vi ste u Mađarskoj, ali čuvate hrvatske korijene, baš kao što mađarska manjina u Hrvatskoj čuva svoje korijene", rekao je Josipović kojemu su učenici izveli tradicionalne hrvatske plesove i pjesme. "Hrvatska i Mađarska sjajnim odnosima pridonose politici prijateljstva i ljubavi, kao što to činite i vi", rekao je hrvatski predsjednik koji je susretom s mađarskim Hrvatima završio dvodnevni službeni posjet Mađarskoj. (Hina)

750 GODINA CRKVE SV. KUZME I DAMJANA

CRNA GORA - Nakon proslave velikog jubileja, 1200 godina prisutnosti moći svetog Tripuna u Kotoru i prošlogodišnje 600. obljetnice crkve Rođenja Blažene Djevice Marije u Gornjoj Lastvi, 27. rujna proslavljena je i 750. obljetnica crkve Svetog Kuzme i Damjana na Mulu kod Kotora. Radi se o jednobrodnoj crkvi, jedinoj u Boki kotorskoj koja je posvećena ovim svecima. Svoj današnji izgled dobiva 1784. godine. Ono što je čini osebujnom i interesantnom su njene dvije rozete. Jedna se nalazi iznad glavnih vrata na sjevernoj strani i druga na istočnoj strani. U unutrašnjosti crkve smješteni su grobovi obitelji Paskovića, Simovića, Sablića, Jankovića, Petovića, Lukovića i drugih. Najstariji dio crkve je sadašnja sakristija, a nekadašnju župnu crkvu Sv. Kuzme i Damjana posvetio je 13. veljače 1261. kotorski biskup Marko.

IZAŠAO POSEBNI BROJ ČASOPISA GLASILO

AUSTRIJA - Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću je izdalo posebni broj svog časopisa "Glasilo". Pod geslom "Na križanju povijesnoga puta - 90 godina Gradišća" opširno se bavi ovom obljetnicom. Daje i pregled o političkoj situaciji onoga vremena i uloji Hrvata.

U ovom izdanju se točno spominje kako se dogodilo stvaranje Gradišća i kakve uloge su određene osobe tada igrale. I ime *gradišćanski Hrvati* je nastalo o tada jer su se prije toga oni Hrvati zvali zapadnougarski Hrvati.

Susretište hrvatskih pjesnika iz cijelog svijeta

U sklopu Susreta promoviran je i antologijski Zbornik "Na istom kolosijeku" Stipana Blažetina iz Mađarske i obilježena 70. godišnjica njegova rođenja i 10. godina njegove smrti

Napisala: **Ivanka Herceg**

U organizaciji Književnoga likovnog društva Rešetari 30. rujna i 1. listopada održani su XIV. rešetarački susreti pjesnika uz promociju Zbornika pjesama hrvatskih pjesnika iz dijaspore, članova KLD Rešetari i neafirmiranih pjesnika iz Hrvatske. Pokrovitelji su bili Vlada RH, Ministarstvo kulture, supokrovitelji Hrvatska matica iseljenika, Općina Rešetari, MVP, Brodsko-posavska županija i općina Rešetari.

Program je počeo otvorenjem izložbe XIV. međunarodne likovne kolonije "Petrović - Rešetari 2011.". Uslijedile su mnogobrojne promocije knjiga: "Između dvojbi" Ljerke Totch Naumove iz Makedonije (promotor mr. Lujo Medvidović, Osijek), "Hrvatska, i izvor i ušće" Ivanke Kuzmanović Mađunić iz SAD-a (promotor prof. Vjekoslava Bagarić, Nova Gradiška). Zatim je predstavljen Zbornik mladih pjesnika "Dodirni ga srcem" (promotori Zlata Dasović, Osijek i prof. Ivana Prakaturović, Rešetari), Zbornik pjesama XIV. susreta pjesnika "O zemlji i zanojivosti" (promotori profesori Ivan Slišurić i Đuro Vidmarović).

Promoviran je i antologijski Zbornik "Na istom kolosijeku" Stipana Blažetina iz Mađarske i obilježena 70. godišnjica njegova rođenja i 10. godina njegove smrti. Tom prigodom o Hrvatima u Mađarskoj govorio je Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj; Stipan Balatinac, predsjednik Hrvatske državne samouprave za Santovo - Blažetinovo rodno mjesto; Đuro Vidmarović o pjesništvu Hrvata u svijetu s osvrtom na Mađarsku; Ivan Slišurić i Stjepan Blažetin (sin) koji je također pjesnik i direktor Instituta za kroatistiku u Mađarskoj.

Pjesnici i predstavnici društava, sudionici ove vrijedne manifestacije, susreli su se na prijmu s načelnikom Zlatkom Agom i drugim predstavnicima općine, kao i dožupanicom Ružicom Vidaković. U školskoj športskoj dvorani uslijedio je središnji događaj XIV. rešetaračkih susreta pjesnika - susret poetske riječi. Nastupilo je 12 članova KLD Rešetari, po dva pjesnika iz Osijeka, Slavonskog Broda, Valpova, Donjeg Mi-

Sudionici i uglednici na XIV. rešetaračkom susretu pjesnika

holjca, Našica i Nove Gradiške, Splita, Varaždina, afirmirani pjesnici iz Hrvatske i hrvatski pjesnici iz dijaspore - Mađarske, Njemačke, Austrije, Slovenije, Srbije, BiH, Italije, Crne Gore, Slovačke, Švedske, SAD-a, Kanade, Južnoafričke Republike.

Među ostalima, riječi potpore KLD-u Rešetari uz domaćine i dožupana Davora Vlaovića koji je susrete službeno otvorio, dali su i predstavnici Općine Ilinden iz Republike Makedonije, Dijana Mašala Perković, pravna savjetnica u Hrvatskoj matici iseljenika te Dubravka Severinski, prva tajnica u MVP-u, dje-latnica Odjela za hrvatske manjine u inozemstvu.

KLD Rešetari ove godine izdali su, prema riječima Ivana de Ville, devet zbirki pjesama i jednu znanstvenu, objavili su samostalne zbirke sedam autora, u tri zbornika: *Proljetnom* radove 46 pjesnika, u *Malom zborniku* 80 pjesnika i u *Velikom* radove 138 pjesnika. U 14 godina KLD Rešetari objavilo je radove 427 pjesnika iz 33 države. - Zahvalni smo svima na potpori, a posebno na tome što je općina prepoznala od samih početaka naše ciljeve i vrijednosti svega što radimo.

Ove godine počeli su gradnju Doma KLD-a u kojemu će biti knjižnica, galerija, deponij za likovne radove i muzej. Bolje priznanje radu svih članova ovoga društva nisu mogli odati - rekao nam je, među ostalim, Ivan de Villa. ■

ENG Rešetari near Nova Gradiška was the scene of the 14th Rešetari Meeting of Poets and included a promotion of a collection of poetry by Croatian writers in the Diaspora communities.

New York: Predsjednik Josipović s hrvatskim iseljenicima

SAD - U sklopu svog boravka u New Yorku hrvatski predsjednik Ivo Josipović sastao se s hrvatskim iseljenicima. Veliki broj Hrvata koji žive u New Yorku okupio se u prostorijama Stalne misije RH pri UN-u i s velikim su interesom poslušali predsjednika Josipovića koji je ukratko analizirao prilike u zemlji. Predsjednik je najavio da će izbori najvjerojatnije biti 4. prosinca. I dalje je, po

riječima predsjednika Josipovića, ključna borba protiv korupcije, koja nema stranačke boje i treba je iskorijeniti. Važno je, također je istaknuo predsjednik, srediti i odnose sa susjedima jer ima i dalje ozbiljnih problema, od graničnih pitanja, nestalih osoba do podjele imovine bivše države.

Hrvatski iseljenici u razgovoru s Ivom Josipovićem u Stalnoj misiji RH pri Ujedinjenim narodima posebno su se zanimali kakvo je predsjednikovo mišljenje o radu međunarodnog suda u Haagu i presudama generalima Gotovini i Markaču. "To je osjetljivo pitanje. U Domovinskom ratu bilo je na žalost zločina, ali je Hrvatska vodila pravedni, obrambeni rat. Osobno, kao pravnik, nisam za-

dovoljan rezultatima suđenja u Haagu i ne samo kada je riječ o hrvatskoj strani. Nisam siguran ni da su se s hrvatske strane tamo našli pravi ljudi", rekao je predsjednik Josipović. "Ali, mi moramo prihvatiti odluke suda, Hrvatska mora poštovati pravni sustav." Josipović je rekao da "griješe i domaći sudovi, ali i međunarodni".

Hrvatski iseljenici postavili su predsjedniku Josipoviću niz pitanja, a ponajviše ih je zanimalo kakvi su uvjeti studiranja u Hrvatskoj, rezultati turističke sezone, ulaganja u Zračnu luku Zagreb te sudbina ministarstva za iseljeništvo. Na izravno pitanje može li Hrvatsku pogoditi sudbina Grčke, Josipović je rekao da se poduzimaju reforme kako se to ne bi dogodilo. "Ali o socijalnoj pravdi bilo koja vlada koja će doći morat će voditi računa." Kada je riječ o rasprostranjenosti neimaštini, Josipović je rekao da će osobno učiniti sve da do toga ne dođe. (Hina)

Hrvati hodočastili Djevici siromaha u Banneuxu

BELGIJA - Hrvati katolici iz hrvatskih katoličkih misija iz zapadne Europe hodočastili su i ove godine, 17. rujna, u poznato belgijsko marijansko svetište Gospe siromaha u Banneuxu kraj Liegea. Svečano misno slavlje u Gospinoj crkvi predvodio je zlatomisnik vlč. Mirko Skorin, svećenik Šibenske biskupije, koji djeluje u belgijskoj župi u Liegeu, a pastoralno djeluje i u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u tome belgijskom gradu, u zajedništvu s voditeljem HKM-a u Aachenu fra Franom Trogrlićem koji je bio zadužen za organizaciju hodočašća, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, voditeljem HKM-a Mülheim a.d. Ruhr i Duisburg o. Vidanom Miškovićem, voditeljem HKM-a Krefeld fra Šimom Grgićem, voditeljem HKZ-a u Bruxellesu i Antwerpenu, svećenikom Mostarske biskupije vlč. Lukom Mamićem te župnikom Hrvatske katoličke župe u Nizozemskoj sa sjedištem u Rotterdamu fra Ivicom Jurišićem. Asistirao je bogoslov Rotterdamske biskupije Boris Plavšić čiji su roditelji podrijetlom iz Viteza, a tijekom Domovinskog rata došli su u Nizozemsku. Misnom slavlju nazočili su i generalni konzul RH iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec te savjetnica za gospodarstvo, iseljeništvo i voditeljica konzularnog ureda u Veleposlanstvu RH u Bruxellesu Sanja Szabo.

lještvo i voditeljica konzularnog ureda u Veleposlanstvu RH u Bruxellesu Sanja Szabo.

Sve je na početku pozdravio o. Trogrlić, posebice hodočasnike koji su došli organizirano iz Njemačke: iz Mülheima a.d. Ruhr, Duisburga, Krefelda, Mönschengladbacha, Aachena i Moersa; iz Nizozemske: Amsterdama i Rotterdama; iz Luxembourga; iz Belgije: Bruxellesa i Antwerpena te one koji su došli pojedinačno i iz drugih hrvatskih misija i zajednica. Pjevao je zbor Hrvatske katoličke zajednice u Liegeu pod vodstvom Jelice Džanko, dok je za orguljama bio Jean-Marie Barin-Turica. (Adolf Polegubić)

Učiti hrvatski u udobnosti svoga doma

Polaznicima su posebno zanimljive interaktivne igre uz pomoć kojih na jednostavan i zanimljiv način provjeravaju što su sve naučili. Isto imaju prilike provjeriti i u nastavi "uživo" dva puta tjedno

Više informacija o tečaju: www.matis.hr; lada@matish.hr

Piše: **Lada Kanajet Šimić**

Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika i Sveučilišni računski centar SRCE započeli su 12. rujna on-line tečaj hrvatskoga jezika kao drugoga i stranoga - Hrvatski internetski tečaj. HiT 1 - e-tečaj hrvatskoga jezika za početnu razinu učenja - upisalo je ukupno šest polaznika koji će pratiti nastavu i u njoj sudjelovati iz svojih domova u Velikoj Britaniji, Belgiji, Grčkoj, Nizozemskoj, Južnoafričkoj Republici i Hrvatskoj. Tečaj traje do 4. prosinca 2011. kada će svi koji polože završni ispit dobiti Potvrđnicu o sudjelovanju i Prijepis ocjena Sveučilišta u Zagrebu.

Tečaj obuhvaća sedam nastavnih cjelina u sustavu MoD, 150 nastavnih aktivnosti, 24 sata on-line nastave uživo. Nastava je interaktivna, a pristup učenju jezika individualiziran.

Tečaj vode dr. sc. Lidija Cvikić i Marija Bošnjak, prof., iskusne lektorice i stručnjakinje za hrvatski kao drugi jezik koje su ujedno i autorice tečaja. One su vodile HiT i u proljetnome semestru, 21. ožujka - 24. lipnja 2011., kada je tečaj uspješno i s velikim pohvalama upućenim programu, organizatorima, a ponajviše ovim dvjema profesoricama, završilo šest polaznika.

"Nastava hrvatskoga jezika ulazi tek u svoj četvrti tjedan, a naši polaznici mogu se na hrvatskome već predstaviti: reći tko su, odakle dolaze, što su po zanimanju, što vole raditi. Svakog dana provode vrijeme u sustavu za e-učenje čitajući tekstove, odgovarajući na pitanja, vježbajući izgovor. Čini se da su im posebno zanimljive interaktivne igre uz pomoć kojih na jednostavan i zanimljiv način provjeravaju što su sve naučili. Isto imaju prilike provjeriti i u nastavi "uživo" dva puta tjedno. U udobnosti svoga doma razgovaraju s nama, šale se, pitaju ono što ih zanima ne samo o hrvatskome jeziku, nego i o svakidašnjem životu u Hrvatskoj", ističu profesorice dodajući da je možda najbolji pokazatelj koliko su polaznici motivirani za učenje činjeni-

ca da zadaće pišu čak i kada su na putu!

HiT-1 nastavak je i novi vid dugogodišnje uspješne suradnje Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatske matice iseljenika. Treći nositelj projekta je Sveučilišni računski centar SRCE, sa svojim izvrsnim Centrom za e-učenje. Provedbi ovoga on-line tečaja prethodilo je skoro godinu i pol dana stručnih i tehničkih priprema te izrada materijala budući da je riječ o pionirskom projektu tj. prvome projektu takvoga tipa u Republici Hrvatskoj. Kako tečaj omogućuje učenje hrvatskoga jezika onima koji nemaju mogućnosti doći na tečaj u Hrvatsku ili su im mogućnosti učenja hrvatskoga u domaćinoj zemlji ograničene, riječ je za sigurno o važnom projektu koji će pridonijeti promicanju hrvatskoga jezika i

kulture u inozemstvu te ga pridružiti nizu velikih svjetskih jezika za koje postoje slični projekti. Organizatori najavljuju sljedeće tečajeve: **zimski HiT-1** od 16. siječnja do 8. travnja 2012. te **proljetni HiT-1** od 2. travnja do 24. lipnja 2012. ■

ENG 12 September saw the launch of the joint University of Zagreb, Croatian Heritage Foundation and SRCE University Computing Centre's HiT Internet on-line course for Croatian as a second and foreign language.

Impresivni rezultati Zajednice

Bernard Luketich izabran je deseti put zaredom za glavnog predsjednika HBZ-a. Njegov izbor i vizionarsko vodstvo Zajednice pozdravili su delegati konvencije burnim pljeskom

Prisega novo izabranih odbornika HBZ-a

Napisao i snimio: **Franjo Bertović**

Dvadeset treća nacionalna konvencija Hrvatske bratske zajednice u Americi (HBZ) održana je u gradu Buffalu, u američkoj državi New Yorku od 18. do 21. rujna ove godine. Mnogobrojne odsjeke HBZ-

a iz SAD-a, Kanade i Hrvatske zastupalo je 209 od 219 izabranih delegata po njihovim odsjecima i članstvu. Opravdanu odsutnost deset delegata obrazložila je Glavna porota Zajednice i njezin tajnik Stan Blaz na početku zasjedanja.

Konvenciju je otvorio i njome predsjedavao glavni predsjednik HBZ-a Bernard M. Luketich. Pri svečanom otvo-

renju, svečana garda umarširala je u otmjenu dvoranu Adam's Hotela noseći američku, kanadsku i hrvatsku zastavu te HBZ-a, a zatim su uz tamburašku glazbu intonirane nacionalne himne spomenutih država. Predsjednik Luketich otpustio je gardu te pozvao goste konvencije da održe pozdravne govore okupljenima i njezinim radnim tijelima.

RAST OD 58 MILIJUNA DOLARA

Pozdrav je održao župan Karlovačke županije i delegat odsjeka 2001 HBZ Ivan Vučić. Župan Vučić prenio je pozdrave i najbolje želje i u ime predsjednice Vlade Republike Hrvatske Jadranke Kosor, američkog veleposlanika u Zagrebu Jamesa B. Foleya i kanadskog veleposlanika Edwina Loughlina s kojima se sastao prije odlaska u Ameriku. U ime Generalnog konzulata RH u Mississaugi (Kanada) konvenciju je pozdravio generalni konzul Ljubinko Matešić, a u ime hrvatskog veleposlanstva u Washingtonu tajnica Sanja Milinović.

Zbog spriječenosti i boravka u New Yorku predsjednik Ivo Josipović obratio se 23. nacionalnoj konvenciji Zajednice elektroničkom porukom koju je proči-

Novo izabrani Izvršni odbor HBZ-a: George Pavlečić, Edward Pazo, Bernard Luketich i Franjo Bertović

Konvenciji je nazočio i Ivan Vučić, župan Karlovačke županije i delegat odsjeka 2001 HBZ

tala tajnica Sanja Milinović, a prisutni su je velikim pljeskom pozdravili.

Zatim su podnesena i raspravljena izvješća glavnih odbornika Zajednice za prošlo četverogodišnje razdoblje. Zajednica je poslovala s impresivnim rezultatima unatoč nestabilnom tržištu novca i globalnoj gospodarskoj krizi. U svoje poslovne knjige uknjižila je rast u imovini od 58 milijuna američkih dolara. Međutim, imenovani odbori koji su zdušno i odgovorno radili tijekom zasjedanja podnijeli su preporuke i rezolucije konvenciji za još djelotvorniji rad na očuvanju hrvatske kulture, jezika, identiteta i upisa mladeži i odraslih u redove Zajednice.

Predsjednik Luketich izabran je deseti put zaredom za glavnog predsjednika HBZ-a. Njegov izbor i vizionarsko vodstvo Zajednice pozdravili su delegati konvencije burnim pljeskom, svjesni uspjeha Zajednice i sloge koja vlada u ovoj najvećoj i najuspješnijoj hrvatskoj udruzi izvan domovine Hrvatske. Akklamacijom za glavnog tajnika/blagajnika izabran je Edward W. Pazo, a za drugog potpredsjednika, također akklamacijom - George Pavlečić, dosadašnji predsjednik Nadzornog odbora i predsjednik odsjeka 4. Za potpredsjednika i voditelja članskih usluga izabran je Franjo Bertović,

dosadašnji predsjednik Glavne porote i predsjednik odsjeka 530. Tako će uspješan i dokazan vrh HBZ predvoditi Luketich, Bertović te Pazo.

ODBORNICI S VIŠEGODIŠNJIM ISKUSTVOM

U Nadzorni odbor izabrani su: predsjednica Bernadette Luketich-Sikaras, tajnik Stan Blaz, članovi - Michael Loncarich, Michael Ricci, Catherine Obenour, Ladislav Meze i Robert Novosel. U odbor Glavne porote ušli su: predsjednik Richard L. Major, tajnik Robert Luketić, te članovi - Maryann Boljkovac, Robert Panenić, Donald Weakley, Frank Jerbich i Stjepan Vrkljan. Dosadašnji potpredsjednik HBZ-a Joseph M. Brigich nije se kandidirao na ovu dužnost već je najavio svoje zasluženo umirovljenje. Zajednicu je služio odano i požrtvovno od 1978. godine.

Slobodno se može zaključiti kako su u spomenute odbore ušli odbornici s višegodišnjim iskustvom i dokazanim rezultatima što je nedvojbeno jamstvo za daljnji napredak Zajednice i njezina članstva. Delegati su prepoznali te vrijednosti i imali na umu još uvijek uzdrmana ekonomska i gospodarska kretanja u političkome i ekonomskome svjetskom poretku. ■

HBZ-ovci sa župnikom Christopherom Čorićem ispred hrvatske crkve Majke Božje Bistiričke u Buffalu

DODIJELJENE STIPENDIJE FONDA ANTE I EVELYN MRGUDIĆ

DUBROVNIK - Krajem rujna u prostorijama DEŠE u Dubrovniku, u Lazaretima, uručene su stipendije učenicima škola za obrtničkih zanimanja Dubrovačko-neretvanske županije.

Predsjednik zaklade *Libertas Foundation* iz San Pedra, Kalifornija, Niko Hazdovac sa članovima odbora Fonda Ante i Evelyn Mrgudić, Vladom Lonza, Božidarom Draškovićem i Lucom Hazdovac nazočili su dodjeli na kojoj je uručeno deset stipendija učenicima obrtničkih škola, za školsku godinu 2011/2012.

Posebna gošća bila je kćer Ante i Evelyn Mrgudić, utemeljiteljica ovog fonda, Kate Mrgudić, koja je vidno ganuta s radošću pozdravila djecu i roditelje, iskazavši veliku radost zbog dolaska u rodni kraj svojih roditelja.

Dobitnici su učenici obrtničkih zanimanja: Kristian Bender, Katarina Dragojević, Mladen Franić, Pero Kravić, Antonia Lalić, Ante Listar, Mia Majčica, Ana Panić, Mario Vodopija, Pero Vuičić. Stipendisti će se školovati za klesare, frizere, cvjećare, kuhare, slastičare, elektroinstalateri i automehaničare a dolaze iz Mravinjca u Dubrovačkom primorju, Vela Luke, Konavala, Mokošice, Mljeta i Dubrovnika.

Ovo je deveta godina zaredom kako *Libertas Foundation* pomaže učenicima strukovnih škola iz Dubrovačko-neretvanske županije. Cilj ove stipendije je poticanje mladih ljudi na ostanak u mjestu stanovanja, motivacija za bolje učenje te pomoć obiteljima lošijeg imovinskog stanja. (Maja Mozara)

ENG The 23rd national convention of the Croatian Fraternal Union of America was held in the city of Buffalo in the US state of New York from 18 to 21 September.

Svečanost hrvatsko-austrijske operne dive

“Publika ju je obožavala, a kritika cijenila zbog njezina lijepog, zvonkog soprana, vrhunske muzikalnosti, suverene pjevačke tehnike i strasti kojom je prilazila svakoj ulozi”, rekao je Karl Löbl

Sena Jurinac od 1944. godine živi u Beču

Bečka državna opera

Tekst: Uredništvo

“**S**ena Jurinac: Ponovno mi je ukazana čast!”, naziv je retrospektivne izložbe o životu i stvaralačkom radu slavne hrvatske operne pjevačice, koju je u čast njezina 90. rođendana u Muzeju Bečke državne opere otvorio aktualni ravnatelj ove operne kuće Dominique Meyer. Riječ je o fotografijama i novinskim člancima koji dokumentiraju bogatu međunarodnu karijeru umjetnice čije su izvedbe Mozartovih likova i likova Richarda Straussa proglašavane povijesnim, a koja je na sceni Bečke državne opere nastupila u 1.268 predstava i interpretirala 47 uloga.

- Mnogobrojni posjetitelji izložbe potvrdila su da Sena Jurinac nikada nije prestala biti miljenica bečke publike - izjavio je Meyer te izrazio žaljenje što nije imao

prilike osobno je upoznati. - Do posljednje minute sam se nadao da će možda ipak nekako doći, iako sam svjestan da je to gotovo nemoguće zbog njezine visoke starosne dobi - rekao je Meyer te dodao kako je riječ o “jednoj od najsjajnijih zvijezda Bečke državne opere”.

Prigodom otvorenja izložbe u Bečkoj državnoj operi

TOPLA, JEDNOSTAVNA I SENZIBILNA

Zaključio je kako o njezinoj veličini govori i podatak da je već 1953. godine, nakon samo nešto više od osam godina umjetničkog djelovanja, došla u posjed titule bečke komorne pjevačice. Laudator Karl Löbl iznio je pregršt pohvala na račun Sene Jurinac, istaknuvši kako je “bila i ostala neponovljiva i nezaboravna operna diva velikog formata te da će kao takva obilježiti svjetsku povijest operne glazbe”. Napomenuo je kako je umjetnica, inače rođena Travničanka, čija je majka bila Bečanka a otac Varaždina, debitirala u Zagrebu i da se upravo s pozornice Hrvatskoga narodnog kazališta 1944. godine otisnula u svijet te ubrzo dosegla sam vrh svjetske vokalne reproduktivne umjetnosti. - Publika ju je obožavala, a kritika visoko cijenila zbog njezina lijepog, zvonkog soprana,

Srebrenka (Sena) Jurinac

Rođena je u Travniku 24. listopada 1921. od oca Varaždinca i majke Austrijanke. Kao desetogodišnja djevojčica došla je u Zagreb i pohađala školu časnih sestara, a zatim građansku gimnaziju te počela učiti pjevanje kod Marije Kostrenčić na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Na trećoj godini studija, nakon epizodne uloge djevojke-cvijeta u Wagnerovu Parsifalu, s golemim je uspjehom debitirala 16. svibnja 1942. kao Mimè u Puccinijevoj La Boheme. Istaknuti hrvatski skladatelj, tada kritičar lista "Hrvatski narod" Ivan Brkanović proglasio ju je "umjetnicom velikog formata čije glasovne dispozicije dopuštaju najveće nade, a njezin pjev odaje potpuno izgrađenu umjetničku ličnost". Nakon takvoga hvalospjeva pjevala je naslovnu ulogu na praizvedbi Sunčanice Borisa Papandopula i nastavila nizati ulogu za ulogom. Oktavijan Miletić povjerio joj je 1943. lik grofice Sidonije Erdödy u filmu "Lisinski". Sljedeće godine otišla je u Beč i pred Karlom Böhmom položila audiciju za angažman u Bečkoj državnoj operi.

U Beču je prvi put javno nastupila u siječnju 1945. u koncertnoj izvedbi "Nikole Šubića Zrinskog" pod ravnanjem Lovre pl. Matačića za austrijski radio. Rat je bio u punom zamahu, zgrada Opere srušena je bombardiranjem, a očekivani sceniski debi mlade pjevačice kojoj su u međuvremenu radi lakšeg izgovora promijenili ime u Sena dogodio se tek 1. svibnja 1945. u zgradi Volksopere kad je sovjetski komandant Beča naredio da se praznik rada proslavi izvedbom Mozartova Figarova pira. U ansamblu poznatih pjevača pod ravna-

Sena Jurinac
kao Rosalinde u
opereti 'Šišmiš',
1945. u Beču

njem Josefa Kripsa pjevala je Cherubino s tolikim uspjehom da ga je već 1948. tumačila na Salzburškim svečanim igrama pod ravnanjem Herberta von Karajana i 1950. snimila za gramofonsku tvrtku Columbiu. Cherubino je najsnažnije obilježio prve godine njezine karijere i otvorio joj vrata europskih opernih kuća i festivala pa je već 1949. nastupala u Scali, Glyndebourneu, Edinburghu, Parizu, Covent Gardenu i na Maggio Musicale Fiorentino, 1950. u Zürichu i 1951. na Majskim svečanim igrama u Wiesbadenu.

Samo u Beču u dvadeset sezona pjevala ga je 129 puta. Godine 1946. uvrstila je u repertoar svoju drugu antologijsku ulogu u hlačama Oktavijana u Kavaliru s ružom. Postala je jedna od najsajnijih zvijezda Bečke državne opere, u kojoj je posljednji put nastupila 1982. u glasovitoj kreaciji Maršalice u Kavaliru s ružom. U trideset i osam godina

djelovanja u njoj ostvarila je 47 uloga i imala 1.268 nastupa. Godine 1953. dobila je naslov austrijske komorne pjevačice. U Zagrebu je gostovala 1970. s ansamblom Bečke državne opere u još jednoj svojoj antologijskoj ulozi - Kompozitora u Straussovoj Arijadni na Naxosu, i kao Leonora nastupila na premijeri Fidelija u Zagrebu i na Dubrovačkim ljetnim igrama. Lijepi zvonki glas, vrhunska muzikalnost i suverena pjevačka tehnika, bogata osobnost, strast kojom je prilazila svakoj ulozi, toplina, jednostavnost i prirodnost, profinjen senzibilitet, lijep sceniski izgled te zračenje koje krasi odabrane učinili su ostvarenja Sene Jurinac posebno uvjerljivima i nepovnljivima. Publika ju je obožavala, kritika iznimno cijenila.

Kao grofica Sidonija Erdödy u hrvatskom filmu "Lisinski" iz 1943.

vrhunske muzikalnosti, suverene pjevačke tehnike i strasti kojom je prilazila svakoj ulozi - istaknuo je Löbl. Zaključio je da je osvajala ne samo publiku, nego i svoje kolege toplinom, jednostavnošću i profinjenim senzibilitetom.

- Bila je veliki profesionalac i čovjek posebne osobnosti koja je svojim lijepim scenskim izgledom i glasovnim mogućnostima plijenila pozornost gdje god se pojavila - zaključila je kustosica izložbe Therese Gassner, napomenuvši da je Sena Jurinac i počasni član Bečke državne opere.

Do danas tu je čast zadobio i hrvatski dirigent svjetskoga glasa, maestro Berislav Klobučar (87), koji je bio na otvorenju bečke izložbe o slavnoj hrvatskoj

Omot gramofonske ploče

opernoj pjevačici koju, kako nam je rekao, iznimno cijeni i s kojom je uspješno surađivao. Izložba je otvorena do 8. siječnja 2012. godine. ■

ENG Sena Jurinac: Once Again I Have the Honour! is the name of a retrospective exhibition about the creative work of the renowned Croatian opera singer opened at the Museum of the Vienna State Opera by the house's director Dominique Meyer in honour of her 90th birthday.

“Osvajanje slobode - Hrvati u Vojvodini deset godina nakon listopadskog prevrata 2000.”

Žigmanov analitički zadire u društvene i političke odnose koji su oblikovali manjinski položaj Hrvata u Srbiji tijekom posljednjeg desetljeća i bez sustezanja govori o svim problemima koji su ih pogađali

Piše: **Marija Hećimović**

Nedavno je u nakladi Hrvatskoga akademskog društva objavljena nova knjiga Tomislava Žigmanova, *Osvajanje slobode - Hrvati u Vojvodini deset godina nakon listopadskog prevrata 2000.* Hrvatski književnik i publicist T. Žigmanov (Tavankut, 1967.) je iz Vojvodine. Živi i radi u Subotici. Piše pjesme i prozne zapise (eseje). Po zanimanju je profesor filozofije. Predsjednik je Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Knjiga ima 150 stranica, urednik je profesor povijesti i sociologije Mario Bara, a recenzenti su dr. sc. Robert Skenderović, znanstveni suradnik s Hrvatskog instituta za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje iz Slavonskoga Broda i dr. sc. Aleksandar Vukić, znanstveni suradnik na Institutu za migracije i narodnosti u Zagrebu. Knjigu je likovno opremio Darko Vuković, a tehnički je uredio Gábor Mészáros.

Sadržaj ove znanstvene studije o aktualnome društvenom položaju Hrvata u Vojvodini strukturiran je na sljedeći način: nakon iznošenja osnovnih činjenica o Hrvatima u Vojvodini, slijedi dio o njihovu udjelu u slomu režima Slobodana Miloševića, uz naznaku o ostvarenim rezultatima u političkoj reprezentaciji sve do danas. Nakon toga se govori o tranziciji u Srbiji i to prikazom njezinih posljedica na Hrvate, a zatim o izgradnji nacionalno-manjinske institucionalne infrastrukture i ostvarivanju

Iz recenzija

Autorov stil je jasan i brizgalica pa je knjiga pisana vrlo otvoreno. Žigmanov analitički zadire u društvene i političke odnose koji su oblikovali manjinski položaj Hrvata u Srbiji tijekom posljednjeg desetljeća i bez sustezanja govori o svim problemima koji su ih pogađali.

- dr. sc. Robert Skenderović

Koncepcijski i sadržajno riječ je o iznimno vrijednoj knjizi. Autor je koristeći politološku i povijesnu metodu te institucionalnu analizu napisao veoma uspješnu studiju slučaja o položaju hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji.

- dr. sc. Aleksandar Vukić

manjinskih prava Hrvata u Vojvodini. Slijedi dio u kojem se tematizira pitanje politike financiranja potreba i interesa nacionalnih manjina u Srbiji na primjeru hrvatske zajednice, a na kraju je osvrst na hrvatsko-srpskim odnosima i vanjskoj politici Republike Hrvatske. Umjesto zaključka, elaborira se ukratko pitanje perspektive Hrvata u Vojvodini te donosi bibliografska građa o Hrvatima u Vojvodini u razdoblju od listopada 2000. pa do kraja 2010. Knjiga također sadrži i imenski registar te donosi i kratku biografsku bilješku o autoru.

U predgovoru knjizi autor Žigmanov je, među ostalim, naveo sljedeće: “U knjizi se polazi od stajališta da su Hrvati u Vojvodini složen društveni činitelj i promatraju se kao manjinska nacionalna zajednica kroz prizmu pulsiranja u suvremenoj srbijanskoj zbilji nakon odlaska s vlasti Slobodana Miloševića 5. listopada 2000. godine. Pri tomu, treba reći na početku, naša namjera nije bila dati jedan cjeloviti i potpun prikaz tako definiranoga predmeta - takvo što nam se čini izlišnim, nego tek sljedeće: iznijeti važnije činjenice vezane uz Hrvate u Vojvodini kao manjinske nacionalne zajednice na početku XXI. stoljeća, opisati većinu glavnih procesa kojima su bili izloženi ili koje su sami poduzimali na nacionalno-manjinskom planu te prikazati rezultate tih procesa.”

ENG Tomislav Žigmanov's latest book, *Winning Liberty - Croats in Vojvodina in the Ten Years After the October Revolution of 2000*, was recently published by the Croatian Academic Society.

Bitka za Vukovar 1991. godine

Hrvatski branitelji u Vukovaru uporno su branili grad, ali su premoćne neprijateljske snage 1. listopada 1991. probile crtu obrane i ušle u Marince. Branitelji u Vukovaru, Borovu Naselju i Bogdanovcima našli su se u okruženju, potpuno odsječeni od ostatka hrvatskih oružanih snaga u Vinkovcima

Križ sa kronicama
na masovnoj
grobnici na
Ovčari

Piše: **Željko Holjevac**

Bitka za Vukovar prije 20 godina jedan je od središnjih događaja i simbol hrvatske obrane u Domovinskom ratu, u kojem je ranih 1990-ih godina nastala suvremena Republika Hrvatska kao neovisna država. U općini Vukovar prije rata Hrvati su pojedinačno bili većinski stanovnici, ali su u gradu i mnogim selima u okolini živjeli i mnogobrojni Srbi. Tri mjeseca poslije višestranačkih izbora i silaska komunista s polustoljetne vlasti u svibnju 1990. izbili je u Kninu i okolici oružana pobuna znatnog dijela Srba u Hrvatskoj, koji su se izdvojili u takozvanu Krajinu. Pomagala im je Jugoslavenska narodna armija, savezna vojska koja je djelovala u dosluhu s vodstvom Srbije na čelu s predsjednikom Slobodanom Miloševićem. Demokratski izabrano hrvatsko vodstvo s predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom na čelu predlagalo je da jugoslavenska federacija sporazumom šest republika preraste u konfederaciju ili savez samostalnih država, ali je srbijansko vodstvo odbijalo takvo rješenje i inzistiralo na što centraliziranijoj državi u kojoj bi Srbi zadržali vodeću ulogu i prednost u svemu. Budući da nikakav dogovor na toj osnovi nije bio moguć, a pobuna Srba u Hrvatskoj se širila, put u rat i raspad Jugoslavije bio je u proljeće 1991. potpuno otvoren.

Kolona sjećanja svake godine prolazi Vukovarem na dan kad je grad pao u neprijateljske ruke

Razrušeni Vukovar: uništena barokna jezgra

Srpske paravojne snage vode vukovarskog Hrvata

Vukovarski vodotoranj, simbol razaranja grada

U SRPNJU SU POČELI OKRŠAJI

Poslije svibanjskoga pokolja hrvatskih policajaca u Borovu Selu, sva sela u okolini Vukovara, hrvatska i srpska, mještani su ogradili zaprekama i stražama. Osim što je u gradu na Dunavu još prije djelovala policijska uprava s postajom u Iloku, počelo je osnivanje postrojbi Zbora narodne garde, obrambene jezgre iz koje se u jesen razvila Hrvatska vojska. Nakon što se hrvatsko stanovništvo na referendumu u svibnju izjasnilo za odvajanje od Jugoslavije, Sabor Republike Hrvatske donio je 25. lipnja 1991. odluku o proglašenju samostalne i suverene Republike Hrvatske. Jugoslavensko i srbijansko vodstvo odgovorilo je na to otvorenim ratom protiv Hrvatske, a savezna vojska preuzela je nadzor nad dunavskim mostovima između Vojvodine i Hrvatske. U srpnju su počeli okršaji s jugoslavenskom vojskom i srpskim pobunjenicima u Mirkovcima i

Mile Dedaković,
Stari Jastrebo

drugim selima u okolini Vukovara i Vinkovaca. Nakon što je jugoslavenska vojska s tenkovima krenula u napad na slabu naoružanu hrvatsku obranu, hrvatsko stanovništvo moralo je napustiti Dalj, Aljmaš, Erdut, Ilok i mnoga druga naselja u istočnoj Slavoniji, Baranji i zapadnom Srijemu.

U drugoj polovici kolovoza 1991. počela je bitka za Vukovar. Obranom grada zapovijedao je Mile Dedaković, poznat po nadimku stari Jastrebo. Jugoslavenska narodna armija, Teritorijalna obrana Srbije i pobunjeni hrvatski Srbi napadali su tenkovima i zrakoplovima, a hrvatski branitelji pružali otpor lakim pješničkim i malobrojn timerim težim naoružanjem. Pod stalnom vatrom iz neprijateljskog oružja u Vukovaru potkraj rujna 1991. ustrojena je 124. (204.) brigada Hrvatske vojske, koja je preko Bogdanovaca, Marinaca i Nuštra održavala vezu sa 109. brigadom u Vinkovcima. Agresor je nastojao blokirati i razrušiti grad na Dunavu, energičnim nastupom svojih jurišnih grupa ovladati najznačajnijim dijelovima južno i sjeverno od rijeke Vuke i poslije toga pristupiti potpunom zauzimanju Vukovara. Hrvatski branitelji u Vukovaru uporno su branili grad, ali su premoćne neprijateljske snage 1. listopada 1991. probile crtu obrane i ušle u Marince. Branitelji u Vukovaru, Borovu Naselju i Bogdanovcima našli su se u okruženju, potpuno odsječeni od ostatka hrvatskih oružanih snaga u Vinkovcima.

Branko Borković
– Mladi Jastrebo

POKUŠAJ DEBLOKADE NIJE USPIO

Glavni stožer Hrvatske vojske u nastajanju pokušao je angažiranjem raspoloživih postrojbi na terenu odbaciti protivničke snage od puta Vinkovci - Vukovar. Pokušaj deblokade opkoljenog Vukovara 13. listopada 1991. prodom iz Nuštra nije uspio. Poslije toga težište borbenih djelovanja stavljeno je na obranu Vukovara do krajnjih granica naprežanja, dok se ne stvore preduvjeti za energičniji prodor prema tome gradu. Poslije pada Tordinaca 25. listopada i neprijateljske prijetnje Županji stanje je postalo kritično. Unatoč sređivanju vinkovačke bojišnice, Hrvatska vojska nije imala dovoljno snage za napad prema Vukovaru, a nije bilo lako niti pružati pomoć braniteljima grada u oružju, streljivu, hrani i lijekovima za vukovarsku bolnicu pod vodstvom ravnateljice dr. Vesne Bosanac. "Stalno govorio da šalju, ali to nitko nije vidio", govorio je iscrpljeni zapovjednik obrane. Nakon što su i Bogdanovci pali u ruke agresora, u večernjim satima 12. studenoga 1991. započele su borbe s ciljem proboja prema Vukovaru, ali ni taj pokušaj deblokade grada nije dao rezultata. "Upozoravamo da smo u blokadi, da nemamo vode, struje, da smo s hranom pri kraju, da imamo u bolnici preko 200 teških ranjenika, da nam telefonske linije ne rade, pučanstvo je u šoku, prije te zarazne bolesti, nemamo prijevoznih

Vesna Bosanac,
ravnateljica
Vukovarske bolnice

Vukovar je u potpunosti razrušen tijekom Domovinskog rata

Blago Zadro (u plavoj odori) sa suborcima

Granate padaju na Vukovar

Blago Zadro

U jeku bitke za Vukovar 16. listopada 1991. poginuo je Blago Zadro, zapovjednik obrane u Borovu Naselju, heroj Domovinskog rata. Rođen je u Hercegovini, a odrastao u Borovu Naselju, gdje je radio u tvornici obuće. Poslije demokratskih promjena uključujući se u politički život na lokalnoj razini. Organizacijske sposobnosti i hrabrost Blage Zadre došli su do punog izražaja tijekom obrane Vukovara. Iako nije posjedovao formalnu vojnu izobrazbu, pod njegovim vodstvom uništeni su mnogi tenkovi i oklopna vozila JNA na Trpinjskoj cesti. Poginuo je pogođen rafalom iz puškostrojnice. Posmrtno je promaknut u čin general-bojnika. Njegov sin Robert poginuo je u travnju 1992. u obrani Kupresa. Posmrtni ostaci Blage Zadre počivaju na Memorijalnom groblju u Vukovaru. Njegovo ime nosi Zapovjedno-stožerna škola u Zagrebu i Osnovna škola u Borovu Naselju.

sredstava...”, glasila je jedna od poruka koje su stizale iz Vukovara. Vijesti o dramatičnim događajima svakog dana slao je u eter i Siniša Glavašević, novinar Hrvatskog radija Vukovar.

MLADI JASTREB - POSLJEDNJI ZAPOVJEDNIK

S obzirom na to da su jugoslavenska vojska, srbijanski teritorijalci i pobunjeni hrvatski Srbi zauzeli Lužac i time razdvojili branitelje u Vukovaru od onih u Borovu Naselju, a svi hrvatski napori oko deblokade i pomoći nisu urodili plodom, Vukovar je nakon gotovo tri mjeseca obrane 18. studenoga 1991. pao u neprijateljske ruke. Posljednji zapovjednik obrane Branko Borković, zvan mladi Jastreb, izašao je s malobrojnim braniteljima iz grada koji se više nije mogao odupirati napadačima. U potpuno razoreni Vuko-

var ušle su snage jugoslavenske vojske i paravojne srpske postrojbe u četničkim odorama, pjevajući pred kamerama inozemnih izvijestitelja morbidnu pjesmu “Slobodane, donesi salate / Bit će mesa, klat ćemo Hrvate”. Međunarodni promatrači i humanitarci bili su nemoćni pred ratobornim Veselinom Šljivančaninom, pomoćnikom za sigurnost zapovjednika Operativne grupe “Jug”, a Vlada Republike Hrvatske mogla je jedino poručiti da “neće više pristajati na bilo kakve pregovore niti može dalje preuzimati odgovornost za garantiranje sigurnosti časnicima i vojnicima i njihovim obiteljima na teritoriju Republike Hrvatske”.

PIROVA POBJEDA

Ulazak u okruženi Vukovar bio je posljednji uspjeh neprijatelja u istočnoj Slavoniji, ali bila je to Pirova pobjeda. Tri mjeseca hrvatski grad na Dunavu vezivao je znatne protivničke snage, a za to vrijeme Hrvatska je uspjela stabilizirati svoju obranu i zaustaviti agresiju. “I pored silne municije (...) rezultati su nam mršavi”, morali su priznati sami osvajači. Njihov obračun s Vukovarcima bio je drastičan: uništeni grad napustila je duga povorka ljudi koji su morali otići u progonstvo, mnogi zarobljeni branitelji i civili završili su u logorima u Srbiji, a oko 200 ranjenika iz vukovarske bolnice odvedeno je na poljoprivrednu farmu Ovčaru u blizini grada i ondje ubijeno. Hrvatska je ipak obranjena i međunarodno priznata, a Hrvatska vojska i policija su akcijom “Oluja” u kolovozu 1995. oslobodile najveći dio privremeno zaposjednutih krajeva. Hrvatsko Podunavlje s Vukovarom vraćeno je u siječnju 1998. mirnom reintegracijom pod pokroviteljstvo međunarodne zajednice. ■

Bijeli križevi na Memorijalnom groblju u Vukovaru

Spomenik Blagi Zadri na Trpinjskoj cesti

ENG The Battle of Vukovar was the biggest and bloodiest battle of the Homeland War, in which a handful of Croatians resisted an overwhelming 87-day onslaught of Serbian forces from August to November of 1991.

HSK Njemačke izabrao novo vodstvo

NJEMAČKA - Na redovitoj izbornoj skupštini Hrvatski svjetski kongres Njemačke u Rüsselsheimu izabrao je novo predsjedništvo koje će u dvogodišnjem mandatu nastaviti raditi na promoviranju hrvatskih interesa i jačanju hrvatskog lobija u Njemačkoj. Na mjestu predsjednika HSK Njemačke potvrđen je Mijo Marić, dok su novi dopredsjednici Danijel Lučić i Petar Čosić. Posao prve tajnice ubuduće preuzima Monika Jurović, dok je drugi tajnik Tomi-

slav Čunović. Zapisničarka u novom mandatu HSK Njemačke je Anita Stieber, dok će poslove rizničara obavljati Denis Burčul uz nadzor Ivane Đerek i Krunoslava Šimovića. Novoizabrani prisjednici su Mario Juričević, dr. Siniša Kušić, Tina Merčep, Franjo Akmaž, Edi Zelić i Niko Ereš. Časni sud činit će dr. Ivan Galešić, Petar Hinić i Franjo Pavić, dok su mjesta u Kongresnom odboru pripala Anti Mori, Ivi Zebi i Iliji Peranu. Godišnja skupština započela je hrvat-

skom himnom i izvješćem Mije Marića koji je zahvalio dosadašnjem sazivu predsjedništva na predanom volonterskom radu i pružio sažetak djelovanja na području integracije. Marić je pohvalio HSK Njemačke koji je ispunio ciljeve profesionaliziranja svoga rada i podizanja razine poznatosti u javnosti. Spajajući kapacitete, znanje i iskustva prvoga i drugoga iseljeničkoga naraštaja, uvjeren je Marić, HSK Njemačke bit će i dalje na dobrom putu da ispuni svoju glavnu viziju o jakome hrvatskom lobiju u Njemačkoj. Na područjima integracije Mijo Marić istaknuo je sudjelovanje HSK Njemačke u radu saveznog vijeća za integraciju, kao i u drugim integracijskim projektima. Također je naglasio aktivnosti vezane uz zahtjev za posthumno oduzimanje "Bundest Verdienstkreuz" Josipu Broz Titu, kao i zalaganje za jačanje pozicije Hrvata u Bosni i Hercegovini. S obzirom na veliki broj događaja, projekata, seminara, aktivnosti i okupljanja u protekle dvije godine HSK Njemačke etablirao se kao važan čimbenik u društveno-integracijskom pogledu, ali je istodobno uspio njegovati kvalitetne odnose s domovinom. (Edi Zelić, mediazzz)

Sakrament potvrde u HKM-u Offenbach na Majni

NJEMAČKA - Pomoćni biskup Mainza mons. dr. Ulrich Neymeyer pohodio je Hrvatsku katoličku misiju Offenbach na Majni te je tom prigodom podijelio sakrament potvrde za pedeset sedam djevojaka i mladića. Svečano misno slavlje u crkvi sv. Josipa u Offenbachu, poznatom kao njemačkom gradu kožne industrije, predvodio je mons. Neymeyer u zajedništvu s voditeljem misije svećenikom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Petrom Vučemilom.

Pozdravnu riječ ocu biskupu uputila je krizmanica Anita Marić podsjetivši ga na intenzivno vrijeme pripreme krizmanika za sakrament sv. potvrde te kako su se odazvali i dali svoj novčani doprinos projektu "Die Diaspora - Kinder - und - Jugendhilfe" Bonifatiuswerka.

O. Vučemilo također je pozdravnu riječ uputio ocu biskupu, krizmanicima, nji-

hovim roditeljima i kumovima te svima okupljenima. "Ovo je trenutak kad mladi primanjem sakramenta sv. potvrde svjedoče svoju pripadnost Isusu Kristu, Bogočovjeku, koji je došao na ovaj svijet da nas otupi."

U prikaznim darovima prineseni su kruh, vino, voda, kalem i Biblija. U misnom slavlju molitvom i pjesmom sudjelovali su krizmanici, a na kraju su riječi zahvale ocu biskupu i svima koji su ih pratili na putu do njihove vjerničke zrelosti izrekli Dominik Tolušić i Petar Lacić. Zahvalnu riječ izrekao je i o. Vučemilo. Ocu biskupu krizmanici su darovali kožnu torbu u znak sjećanja na njihov veliki dan. Krizmanike su za sakrament pripremali o. Vučemilo i pastoralni referent Zvonko Orlović koji je ujedno ravnao misijskim zborom, a sakrament potvrde primila su i dvojica njegovih sinova Ivan i Dominik. (Adolf Polegubić)

Košarkaški turnir u Čileu

ČILE - Hrvatski klub Sokol iz Antofagaste, osnovan 1927. godine, u sklopu svoje zgrade ima bazen koji nosi naziv Split zbog potpisane povelje o bratimljenju između dvaju gradova. Iako je klub Sokol tijekom svoje duge povijesti njegovao sve sportove, najviše je ipak prednjačila košarka. U dvorani Sokola igralo se i svjetsko prvenstvo u košarci 1966. godine, a za gradnju dvorane i stadiona pristiglo je 300 tona cementa iz domovine. Sokol često organizira košarkaške turnire ili sudjeluje na njima, a nije rijetko da u suradnji sa splitskim uredom HMI-ja dođe i 'pojačanje' iz Splita. Tako je bilo i ove godine.

Od 1. do 4. rujna održan je košarkaški turnir za kup grada Antofagaste, u spomen na sugrađanina i olimpijca Maximiliana Garafulića, podrijetlom s otoka Brača, koji je nastupio kao devetnaestogodišnjak na Olimpijadi u Melbourneu

1956. godine, braneći boje Čilea. Na turniru su nastupile momčadi Boca Juniors iz Buenos Airesa u Argentini i Minas Tenis iz Brazila, te čileanske Universidad de Concepcion i Espanol de Talca iz istoimenih gradova, kao i Universidad Catolica iz Santiaga i Hrvatski klub Sokol iz Antofagaste.

Da bi se što bolje plasirao u svome gradu, Sokol je zatražio pojačanje iz Splita. Predsjednik KK Split Petar Škovrlj izabrao je za ovu priliku igrača Dina Šipića, nekadašnjega juniorskog prvaka Hrvatske. Turnir je završio pobjedom momčadi Universidad de Concepcion, drugo mjesto osvojili su Brazilci iz kluba Minas Tenis, dok se Hrvatski klub Sokol plasirao na treće mjesto. Tim poretom bili su zadovoljni Hrvati iz Hrvatskog kluba Sokol, ali isto tako i novim prijateljem Dinom Šipićem iz Splita, za koga su rekli da je odličan momak na terenu i izvan njega. (B. Bezić Filipović)

Obnova bračnih zavjeta u Splitu

SPLIT - Marijana i Ivo Elezović proslavili su 50 godina braka. Vjenčali su se daleke 1961. godine u crkvi svetog Jeronima u Chicagu, a zavjet su 25. rujna obnovili u crkvi svetog Dominika u Splitu. Ništa nije slučajno pa ni izbor crkava jer drugo ime Ive Elezovića je baš Jeronim, po svecu dalmatinskog podrijetla. A Dominko ili Dominik se zvao Ivin pokojni otac. Slavlje je nastavljeno u splitskom hotelu Parku. Ivin brat Dobromir prisjetio se u govoru mladencima vremena iz II. svjetskog rata kada su kao

dječaci dolazili u taj poznati splitski hotel s majkom i bakom u tzv. siromašku kuhinju kao prognanici s otoka Šolte. Pred punim stolom sjetili su se kako su tada uzdisali za rodnim otokom, koji je bio blizu a opet tako daleko. Ivo je put odnio u svijet kada je kao dvadesetjednogodišnjak 1956. godine sa skupinom sumješтана leutom prešao Jadran i po neveri stigao u Italiju. Poput mnogih koji se nisu utopili bio je smješten u logor, odakle se prebacio u Francusku. Tamo ga je uhitila policija i dobio je status izbjeglice s mnogima iz Istočne Europe, te je počeo prikupljati dokumente za Ameriku. Nakon dvije godine čekanja, prebacio se do New Yorka i odatle k stricu Mikuli u Chicago koji je tamo živio još od 1914. godine. Ivo se brzo snašao jer je bio mlad i vriedan, a ubrzo je upoznao i svoju buduću suprugu Marijanu, koja je s majkom Milicom pobjegla iz Zagreba u Ameriku, preko Njemačke. U Chicagu ih je prihvatila teta Marica. Iako je naučila engleski i pohađala tečajeve, Ma-

rijana je brzo uvidjela kako u Americi žene ne mogu napredovati kao muškarci, a bile su i lošije plaćene. Kasnije se školovala za dizajnericu interijera i taj posao obavljala je do mirovine. Nakon niza godina provedenih u Chicagu, gdje su oboje bili aktivni u hrvatskim društvima i gdje još uvijek imaju mnogobrojne prijatelje, odlučili su umirovljeničke dane provesti dijelom u Splitu, a dijelom na Floridi. U njihovom susjedstvu u South Pasadeni žive i neki od njihovih prijatelja iz Chicaga, koji su im se pridružili i na fešti u Splitu. (B. Bezić Filipović)

Rapska torta

Legenda govori da je rapska torta prvi put poslužena 1177. godine u Rabu i to papi Aleksandru III. koji je na otok doputovao radi posvećenja rapske katedrale Marijina Uznesenja. Izvorni recept sačuvali su u samostanu sv. Ante Padovanskog i benediktinke u samostanu sv. Andrije. Stoljećima se torta radila samo za svečane prigode i to narudžbom kod časnih sestara. Stare nonice i danas na čudesan način sjedinjuju sastojke torte, njihovi recepti čuvaju se kao dragocjeno naslijeđe za izradu nježnoga tijesta s mirisnom jezgrom badema. Stoga ne iznenađuje da su to prepoznali mnogi pa je danas rapska torta postala originalni rapski suvenir i zaštitni znak rapske gastronomije te neizostavni dio hrvatske gastronomске baštine.

SASTOJCI

Tijesto: 50 dag brašna, 2 jaja, 2 žumanca, 2 žlice svinjske masti (ili maslaca), 2 žlice Maraskino likera, 2 žlice šećera, 0,5 dcl vode, sol.

Nadjev: 1 kg badema (oljuštenoga), 1 kg kristal-šećera, 2 paketića vanilijina šećera, 8 - 10 jaja, limunova korica, narančina korica, 2 dcl Maraskino likera;

Priprema tijesta

Pomiješamo brašno i šećer, dodamo razmućenu svinjsku mast (ili maslac), jaja i žumanca, Maraskino te malo mlake vode u koju smo dodali malo soli. Zamijesimo tijesto pa ga ostavimo da odstoji pola sata. Tijesto stajimo (strojem za rezance ili ručno) na debljinu od 1 milimetra. Izrežemo trake širine 5 - 6 cm i dužine oko 25 cm (ili duže ako želimo raditi tortu u obliku puža). Položimo ih na pleh za pečenje. Izrežemo također i uske trake širine 1,5 cm kojima ćemo kasnije obrubiti tortu.

Priprema nadjeva

Bademe polijemo toplom vodom, uklonimo kožicu te dobro posušimo na sobnoj temperaturi (2 - 3 dana). Posušene bademe sameljemo u stroju te pomiješamo s istom količinom kristal-šećera. Dobro razmutimo jaja te u njih dodamo vanilijin šećer, naribanu limunovu koricu i narančinu te Maraskino liker. Tu smjesu dodamo polako u bademe te miješamo kako bismo dobili gustu i jednoličnu masu.

Slaganje torte

Dobiveni nadjev treba slagati na široke trake debljine oko 3 cm i to tako da nam se vide rubovi tijesta. Na te rubove lijepimo uske trake na način da ih prstima pritisnemo na podnožje i također prstima nabiremo u obliku čipke ukруг nadjeva. Nadjev poravnamo i vilicom izbrazdamo po dužini da dobijemo hrapavu površinu.

Torte se obično formiraju u obliku dugih vrpca ili u obliku puža, što je izvorni oblik torte. Tako dobivene torte stavimo na lim i pečemo oko 10 - 15 minuta na temperaturi od 150 C samo da se površina malo zarumeni. Kada je pečena, pospemo je šećerom u prahu. Sredina nadjeva mora biti sočna i meka, a rubovi čvrsti. Izvorni oblik torte je u obliku puža, poslužen na čipkanoj podlozi, ukrašen bijelim cvjetovima vrtne biljke koja se naziva Snijeg.

DOMOVINSKE VIJESTI

DALEKOVODU POSAO U NORVEŠKOJ U VRIJEDNOSTI OD 81 MILIJUN €

ZAGREB - Slobodni smo izvijestiti vas da je Dalekovod zaprimio obavijest o dodjeli poslova izgradnje 164 km duge dionice novog dalekovoda 420 kV u Norveškoj: Alfoten - Moskog - Hojanger - Sogndal, koji predstavlja južni dio voda 420 kV Orskog - Fardal. Vrijednost osiguranih radova i isporuke čelične konstrukcije i opreme ukupno iznosi 81 milijun eura. Treba napomenuti da je ovo peti posao koji Dalekovod samostalno realizira od 2007. u Kraljevini Norveškoj, a po vrijednosti i važnosti za elektroprivredu uvelike premašuje vrijednost svih četiriju dosadašnjih projekata.

VARAŽDINU EUROPSKA NAGRAĐA ZA UREĐENOST I KVALITETU ŽIVOTA

VARAŽDIN - Grad Varaždin postao je ponosni nositelj "Srebrnog cvijeta Europe", titule koja mu je dodijeljena na svečanosti u slovenskoj Rogaškoj Slatini, kojom se potvrđuje visoka razina uređenosti, ali i općenite kvalitete života u tom gradu. Grad Varaždin bio je jedini hrvatski grad u konkurenciji 5.400 europskih mjesta i gradova te je ušao u finalni izbor s još 10 europskih gradova i 7 sela. "Zlatnim cvijetom Europe" žiri je ove godine nagradio pet gradova, a "Srebrnim" šest. Zlato su osvojili belgijski grad Veurne, njemački Bad Langensalza, mađarski Balatonfüred, talijanski Grado i nizozemski Deventer.

Posavljaci i njihov stari zavičaj

Zbog povijesnih okolnosti vezanih uz rat u Bosni i Hercegovini, Posavska županija iznimno je reducirana u odnosu na predratno stanje i etničku sliku vezanu uz Hrvate jer su posljedice rata bile za njih pogubne

Piše: **Zvonko Ranogajec**

Posavska županija druga je po službenom redoslijedu među 10 županija Federacije Bosne i Hercegovine i po površini je na posljednjemu desetome mjestu s 324 četvorna kilometra ili samo 1,2 posto površine Federacije BiH. Stanovnika ima u nešto većem udjelu u postocima odnosno 44.000 ili 1,8 posto od ukupnog broja stanovništva ove županije. Prema gustoći naseljenosti ova županija je na visokome 3. mjestu sa 135 stanovnika po četvornom kilometru. Gledajući postotni udio Hrvata, Posavska županija je s 83 posto Hrvata druga nakon Zapadno-hercegovačke županije. Bošnjaka ima 15 posto, a Srba 5 posto. Naziv je dobila po povijesnoj i prirodno-geografskoj regiji Posavini koja participira s obje strane državnih granica Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Zbog povijesnih okolnosti vezanih uz rat u Bosni i Hercegovini, Posavska županija iznimno je reducirana u odnosu na predratno stanje i etničku sliku vezanu uz Hrvate jer su posljedice rata bile za njih pogubne. Tako su od općina s apsolutnom i relativnom hrvatskom većinom ili značajnim udjelom prema popisu iz 1991. godine Bosanski Brod, Bosanski Šamac, Derventa, Modriča, Gradačac i Brčko ostali izvan sastava logične jedinstvene regije Posavske županije pa su te općine pripale Republici Srpskoj ili Distriktu Brčko, a jedino su u sastav malene

Panorama Orašja

Ovako je prije ratnih razaranja izgledao samostan Plehan, kod Dervente

Posavske županije ušle općine Orašje i Odžak. Geopolitički položaj i tijekom rata u Bosni i Hercegovini stavio je ovu regiju u središte ratnih djelovanja zbog prvo-razrednoga strateškog interesa Srba da preko Posavine spoje istočne i zapadne dijelove svojih područja u Bosni, što je naštetilo hrvatskom korpusu koji je iz-

gubio najplodnije i gospodarski vrlo razvijene dijelove Bosne i Hercegovine.

ORAŠJE I ODŽAK

Reljefno gledano ova županija je najniža u Bosni i Hercegovini, a čini je plodna posavska nizina koju presijeca rijeka Bosna koja se kraj Šamca ulijeva u Savu.

Folklorna skupina iz Pruda, okolica Bosanskog Šamca

Porušena hrvatska kuća u Bijelom Brdu kod Dervente

Županijom prolazi i drugi, manji pritok Save Tolisa. Najviša točka županije je vrh na istočnim obroncima planine Vučjaka, Kadar od 204 metra n. v., a neobična je i teritorijalna razdvojenost ove županije. Šamac u Republici Srpskoj međusobno razdvaja općinu Odžak od općina Domaljevac-Šamac i Orašja. Na sjeveru ove županije nalazi se Republika Hrvatska, na jugu drugi BiH entitet Republika Srpska, a na jugoistoku Distrikt Brčko.

Povijest Posavske županije povijest je i cijele Bosne i Hercegovine u kojoj je prisutan kontinuitet od ranoga srednjeg vijeka i vlasti hrvatske dinastije Trpimirovića, preko razvoja bosanskih vladara koji su svi bili katolici (Hrvoje Vukčić Hrvatinić i Tvrtko I. Kotromanić) pa do turskih osvajanja i islamizacije Bo-

sne, a time i današnje Posavske županije nakon 1463. godine. U tom razdoblju Hrvati gube više od pola svoga nacionalnog korpusa zbog islamizacije, a opstojnost se može zahvaliti franjevcima i Katoličkoj crkvi. Brži gospodarski razvoj koji uključuje gradnju prometnica, podizanje rudnika i razvoj industrije započinje nakon 1878. godine pripajanjem Bosne i Hercegovine Austro-Ugarskoj. Zadnje povijesno razdoblje bivše države komunističke Jugoslavije završilo je ratom koji su započeli velikosrpski agresor i JNA 1992. godine. U želji da uspostave etnički čiste države JNA, a posebno lokalni Srbi potpomognuti mnogobrojnim paravojnim formacijama pristiglim iz Srbije, počinili su velika zvjerstva, uništenja i razaranja. Zbog strateškog po-

ložaja Bosanske Posavine upravo su u njoj održane najžešće bitke u kojima su Hrvati podnijeli velike žrtve u cilju opstanka. Jedini prostor koji je opstao bilo je područje Orašja. Prostor Odžaka, koji je bio pod srpskom okupacijom tijekom Domovinskog rata, ušao je u Federaciju BiH i Posavsku županiju nakon Daytonskih pregovora 1995. u sklopu kojih su hrvatski pregovarači ustupili Republici Srpskoj područje Mrkonjićgrada, koji je bio pod hrvatskim nadzorom a pretežno je naseljen Srbima, kako bi zauzvrat dobili Odžak i okolicu.

POSAVLJACI RASELJENI DILJEM SVIJETA

Izvan Posavske županije, u Republici Srpskoj, ostala su nakon Daytonu mnogobrojna hrvatska naselja, posebice na području Dervente, Bosanskog Šamca te na prostoru između Brčkog i Modriče. U tim naseljima Hrvati su bili protjerani, a njihove kuće porušene ili naseljene srp-

Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Tolisi

Domaljevac: Glavni trg sa spomenikom palim braniteljima

Most na Savi kod Orašja

Središte Odžaka

skim stanovništvom. Stanje se ondje nije znatno promijenilo ni nakon 16 godina od završetka rata. Tek mali broj Hrvata vratio se u svoj zavičaj, većina ih je raseljena. U Hrvatskoj najviše Posavljaka živi na zagrebačkom području i u Slavoniji, u zapadnoeuropskim državama, ponajviše ih ima u Austriji, Švicarskoj i Njemačkoj, a u prekomorskim zemljama u SAD-u, Kanadi i Australiji. Na svoju djedovinu Posavljaci dolaze najčešće prigodom župskih godova i drugih velikih crkvenih blagdana.

Političko središte županije je Orašje gdje se nalazi Vlada, u Domaljevcu je sjedište Skupštine, a u Odžaku je zako-

nodavna vlast i nekoliko ministarstava. Orašje je najveća općina koja je prema posljednjem popisu iz 1991. godine imala 28.000 stanovnika, a prema procjenama sada ih ima oko 20.000. Općinsko središte Orašje ima oko 4.000 stanovnika, više od 80 posto Hrvata. Tijekom rata most koji je povezivao Orašje s Hrvatskom bio je srušen zbog strateških razloga, tijekom rata postavljena je skela, a novi most podignut je 1998. godine. Od gospodarskih aktivnosti značajna je

Okupljanje Posavljaka na Plehanu

metaloprerađivačka industrija, dijelovi za traktore, kao i prerada duhana i proizvodnja stočne hrane. Posljednjih godina u Orašju je otvoren dislocirani centar Sveučilišta u Mostaru na kome studiraju mnogobrojni studenti iz Hrvatske koji završavaju drugi stupanj dosadašnjeg obrazovanja. Susjedna općina Orašju je Domaljevac koja je nastala izdvajanjem dijela naselja iz bivše općine Bosanskog Šamca koja je ostala u Republici Srpskoj. Općina ima oko 4.000 stanovnika.

DISTRIKT BRČKO

Odžak je druga po veličini općina u Posavskoj županiji s oko 15.000 stanovnika, dok samo naselje ima više od 4.000. Odžak mnogi zovu bosanskim Vukovarom jer ga je srpski agresor nakon okupacije, a prije vraćanja u sastav Federacije BiH, sasvim i sustavno opljačkao i uništio. Posljednjih godina intenzivirana je obnova općine i blagi gospodarski oporavak.

Brčko je prije rata bio jedan od glavnih gospodarskih središta Bosanske Posavine s blizu 90.000 stanovnika od čega je četvrtina Hrvata. Nakon rata vidno je promijenjena nacionalna struktura. Zbog svoga specifičnoga geopolitičkog i strateškog položaja Brčko je nakon Daytonskog sporazuma dobilo status distrikta, koji ne pripada niti Federaciji BiH niti Republici Srpskoj, a njime upravlja međunarodna zajednica. Zbog poreznih olakšica zavidna je gospodarska aktivnost Brčkog koja nadilazi rezultate obje federalne jedinice BiH. ■

ENG As a result of the historical circumstances related to the war in Bosnia-Herzegovina, Posavina County has, in relation to the pre-war situation and the ethnic situation as it pertains to Croats, been drastically reduced, given the devastating consequences of the war upon them.

Tri slikara, tri poetike, jedna izložba

U različitosti načina postoje dodirne točke jer i Mišo Babić, Jakov Bararon i Ante Kolendić djela baziraju na ekspresiji boje. U skladanju odabranoga motivskog predloška kreću se od figuracije asocijativne sadržajnosti, zaokupljenosti strukturom ziđa slikovite arhitekture, do realistične marnosti u tvorbi mediteranskog krajolika i veduta

Napisala: Maja Mozara

U Kneževu dvoru uoči Sv. Liberana, tradicionalne pučke feste, u Stonu je otvorena izložba slika trojice hrvatskih slikara iz Beča - Ante Kolendića, Jakova Bararona i Miše Babića.

Ante Kolendić rođen je 1952. godine u Luci kraj Stona, gdje je proveo djetinjstvo i mladost. Prve poduke o slikarstvu stječe kod dubrovačkog slikara Josipa Škerlja. Godine 1987. seli se u Beč gdje upoznaje profesora Mišu Babića i u njegovu atelijeru do danas radi i usavršava se u raznim slikarskim tehnikama. Godine 2004. u Prvome bečkom kotaru otvara galeriju i radionicu za izradu unikatnih okvira i pozlate.

Mišo D. Babić završio je Akademiju likovnih umjetnosti u Sarajevu. Školovao se u Francuskoj i Italiji. Živi i radi u Beču.

Jakov Bararon završio je grafiku i grafički dizajn na Akademiji primijenjene umjetnosti u Beogradu. Školovao se na *Academie des beaux arts* u Parizu. Bilježi samostalne i grupne izložbe u Austriji, Mađarskoj, Španjolskoj, Izraelu, Italiji, Švicarskoj, Njemačkoj, Hrvatskoj, Sloveniji, SAD-u i BiH.

SLIKARI NOSE SVOJE SVJETOVE

Prof. Stanko Špoljarić u katalogu, među ostalim, piše: "Tri slikara, tri poetike, jedna izložba. Ipak, u različitosti načina postoje dodirne točke jer i Mišo Babić, Jakov Bararon i Ante Kolen-

Tri umjetnika s prof. Stankom Špoljarićem

dić djela baziraju na ekspresiji boje. U skladanju odabranoga motivskog predloška kreću se od figuracije asocijativne sadržajnosti, zaokupljenosti strukturom ziđa slikovite arhitekture, do realistične marnosti u tvorbi mediteranskog krajolika i veduta. Boja je vodilja u razumijevanju njihovih ostvarenja. Kod Babića kromatski rasponi izrastaju od muklikih tonova do partija intenzivnijih vrijednosti, kod Bararona boja je prožeta svjetlom, dok Kolendić površinu slike gradi blistavošću palete. I logično je da izložba u Stonu bude obilježena kolorističkom otvorenošću, u susretu s mediteranskim smirajem i pulsiranjem boje. Poveznica spomenute umjetničke trojke je njihov bar djelomičan boravak i djelovanje u potpuno drukčijem ambijentu, Stonu, od udaljene Austrije. No, slikari nose svoje svjetlove bez obzira na to gdje se nalaze.

Babić svojom varijantom ekspresionističke emocionalnosti propitkuje odnose figura portretne izražajnosti donesenih u prvom planu, i dramatičnih kompozicija u dubini prostora. Kontrastom dosegnuta napetost nudi uzbudljivu razradu motiva, ugodajnosti prigušenog traga vedrine i tjeskobe.

Bararon kistom ulazi u tkiva pitoresknh zdanja, razlaže njihovu epidermu i bogatoj kamenoj teksturi daje puni slikarski vitalitet. Bararona privlači mekoća forme, lagana igra treptaja oblika kojom postupno čvrstoća činjeničnog dobiva karakter sfumaturnog. U ozračju svjetla arhitektura povijesnog pamćenja u prostorima juga i iz običnosti prelazi u spomeničko."

Melko Antunica pored svog portreta kojeg je nacrtao Ante Kolendić

Niko Puljić i
Ante Kolendić

SLIKAR UMJETNIČKE ODGOVORNOSTI

“Ante Kolendić zanesenjak je u branjenju ljepote. Minucioznom opisnošću i pravom euforijom boje Kolendić opredmećuje stonsku bližu i širu okolicu, težeći u određenoj mjeri i dokumentarnom. Nespornom vještinom, preciznošću poteza slika drage kutke i zakutke zemljopisnih isječaka, s posebnom pažnjom danom stvarima, kućama važnim i bliskim na vlastitome životnom putu. Kolendić je slikar umjetničke odgovornosti koji talentom i slikarskim postupkom traži u jedinstvenosti likovnog dojma vjerodostojnost odnosa pejzaža i slike. S istinitošću ugođaja proizišlih iz nataloženih iskustava djetinjstva. Posvojeni pelješki ambijenti gledani su kroz potku klasične slikarske estetike, a u konačnici slike viđeni kroz maštovite rakurse Kolendićeve samosvojne realistične interpretacije, s užarenim koloritom u tragu elementarne ljepote juga.”

Izložbu u Stonu potpomogli su: BWC iz Beča, Općina Ston, PROFIKO d.o.o. Ston, proizvodnja okvira, VIDEO PRODUCTION DVS, restoran Sorgo, Niko Puljić, klapa Maestra, Tiskara Alfa2, Ivo Tošić uz potporu Hrvatske matice iseljenika iz Dubrovnika.

U sklopu svečanoga otvorenja izložbe nastupila je dubrovačka klapa Maestral. ■

Ante Kolendić
s voditeljicom
Područnog
ureda HMI
Dubrovnik

ENG An exhibition featuring the works of three Croatian painters from Vienna—Ante Kolendić, Jakov Bararon and Mišo Babić—opened recently at the Ducal palace (Knežev dvor) in the town of Ston.

Mladi berlinski Hrvati pjevali Svetom Ocu

NJEMAČKA - U programu prije susreta s papom Benediktom XVI. na Olimpijskom stadionu u Berlinu zapjevao je Zbor Hrvatske katoličke misije Berlin kao jedini zbor mladih i jedini zbor strane misije u cjelokupnom, višesatnom programu prije svete mise. I ne samo to, tijekom euharistijskog slavlja Hrvatica Anica Krstanović pročitala je jedan dio Molitve vjernika, i to prvi od svih ostalih dijelova. To je veliki uspjeh hrvatskih vjernika i puno znači svim članovima Hrvatske katoličke misije u Berlinu.

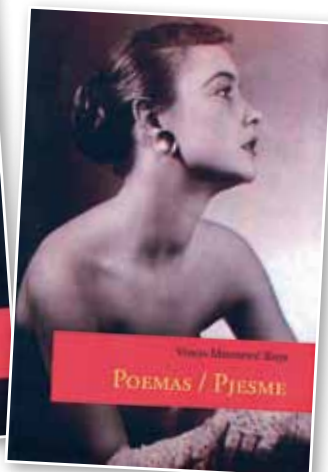
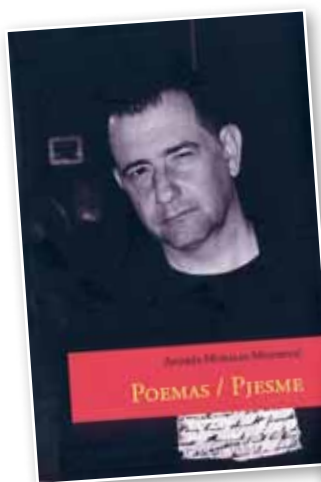
Na stadionu je bilo 70.000 vjernika, a među njima i nekoliko tisuća Hrvata od 11.000 koliko ih ima prema crkvenoj statistici u Berlinu. HKM je podijelila skoro dvije tisuće besplatnih ulaznica za susret s Papom.

Bio je to poseban doživljaj za dvadeset djevojaka i tri mladića iz Zbora mladih HKM-a koji su u 16 sati i 16 minuta zapjevali dvije pjesme: *Jesus Christ, you are my life* i *Alle-Alleluja*. Zborom je ravnala Suzana Smolković. Zatim su, prema programu svečanosti, članice Zbora, petnaestogodišnjakinje Matea Marić, Ana Smolković i Marija Krstanović, na bini sudjelovale u razgovoru o radu, životu i pastoralnom djelovanju vjernika stranog podrijetla. To je veliki kompliment ravnateljici Zbora mladih HKM-a Suzani Smolković i organizatorici Anici Krstanović koje su Zbor mladih izvrsno uvježbale iako je okupljen tek potkraj prošle godine. Uz suglasnost župnika fra Petra Čirka Zbor se intenzivno i učinkovito povezao s Berlinskom biskupijom i ubrzo ostvario nastup u programu prije susreta s Papom.

“Sve ovo smatram kao veliku milost Božju! Ali i svih oko sebe - mame, Zbora, koji svaki na svoj način pomažu. I svatko ima svoj zadatak. Kad to spojimo, možemo s Božjom pomoći i blagoslovom puno toga učiniti”, izjavila je Anica Krstanović. (*Sonja Breljak*)

Ugledni čileanski književnik hrvatskih korijena

Milohnic, uz Antonija Skármetu, Juana Mihovilovicha i Ramóna Díaza Eterovica, pripada skupini čileanskih književnika hrvatskog podrijetla koji predstavljaju sam vrh književnosti te južnoameričke zemlje

Napisala: **Željka Lovrenčić**

U Društvu hrvatskih književnika 28. rujna održano je predstavljanje knjige uglednoga čileanskog književnika hrvatskih korijena Andrésa Moralesa Milohnica i njegove majke Višnje Roje Milohnić *Poemas/Pjesme* koja je nedavno objavljena

u Santiagu u izdanju nakladničke kuće RIL Editores. Mnogobrojnu publiku pozdravili su predsjednik DHK mr. sc. Božidar Petrač i otpravnik poslova a. i. te konzul čileanskoga veleposlanstva David Quiroga. Knjigu su predstavili dr. sc. Željka Lovrenčić i prof. dr. Andrés Morales Milohnic, a stihove su nadahnuto govorili dramski umjetnik Joško Ševo i sam autor. Voditeljica tribine bila je Lada Žigo.

POEZIJA "DOŽIVOTNA KAZNA"

Andrés Morales Milohnic, uz Antonija Skármetu, Juana Mihovilovicha i Ramóna Díaza Eterovica pripada skupini čileanskih književnika hrvatskog podrijetla koji predstavljaju sam vrh književnosti te južnoameričke zemlje.

Tvrdi da mu je poezija "doživotna kazna" i kaže da kad se jednom zaplovi tim vodama, više nema povratka. Ona od čovjeka stalno traži sve više i više. Počeo je pisati s trinaest godina, prvu zbirku objavio je s dvadeset. Piše intenzivno jer vjeruje da će brzo umrijeti. Njegova je poezija hermetična. On ne misli da se treba ispovijedati čitatelju, ali ni da treba biti zatvoren i nerazumljiv. Važna mu je forma; njegov ego nije u prvom planu. Česte su mu teme ljudska bol, Mediteran, samoća.

KNJIGA POSVEĆENA PJSNIKOVJOJ MAJCI

Milohnic je pjesnik koji vesla drukčije od drugih. Njegova poezija nije lagana. Ne izaziva smijeh ni ironiju. Možda u njoj ima malo gorčine. Uključuje raz-

VIŠNJA ROJE MILOHNIĆ rođena je 1932. u Beogradu, a umrla u Santiagu 11. srpnja 2011. Na Čileanskome sveučilištu diplomirala je medicinu i specijalizirala ginekologiju. Poslije-diplomski studij polazila je u Francuskoj, Švedskoj i Engleskoj. Zahvaljujući medicini i svojem neumornome pustolovnom duhu, proputovala je veći dio svijeta. Godine 1959. udala se za biokemičara Juana Alberta Moralesa Malvu s kojim je imala dvoje djece: Dunju (1970. - 1976.) i Andrésa (1962.). Još kao studentica medicine primila je za jednu od svojih neobjavljenih pripovijedaka nagradu čileanskoga "Pen Cluba" za mlade pisce. Njezini su zapisi djelomično prevedeni na hrvatski jezik i objavljeni u nekim književnim časopisima – primjerice u "Desentextu" te na internetskim stranicama. Godine 2003. objavila je kratku zbirku pjesama "Relámpagos de Cuba".

ANDRÉS MORALES MILOHNIC rođen je u Santiagu 1962. Pjesnik je i esejist, te najmlađi čileanski akademik. Na Čileanskome sveučilištu diplomirao je književnost. Hispanističku filologiju doktorirao je na Filozofskome fakultetu Nezavisnoga sveučilišta u Barceloni. Objavio je devetnaest zbirki poezije. Poezija mu je djelomično objavljena na jedanaest jezika i uključena u više od šezdeset domaćih i stranih antologija te u veliki broj čileanskih i inozemnih književnih časopisa (više od osamdeset). Za svoje stvaralaštvo dobio je

nacionalna i međunarodna priznanja. U listopadu 2008. postaje članom *Čileanske akademije za jezik*. Na području eseja i kritike ističu se njegove knjige posvećene čileanskoj, hispanoameričkoj, španjolskoj i europskoj književnosti. Pisanje poezije usklađuje s predavanjima - Poetska radionica, Španjolska klasična i suvremena književnost i Čileanska poezija - na Čileanskome sveučilištu te na Sveučilištu Finis Terrae u Santiagu.

mišljanje i sudjelovanje čitatelja. Kad je Morales objavio svoju prvu knjigu, čileanski pjesnik Gonzalo Rojas rekao je da je on osuđen biti pjesnikom kako bi lutao, lutao, lutao i radio ono što želi dajući prednost ekstazi žrtvovanja. Rekli su i da neće ostati na jednoj knjizi, već da

će rasti, letjeti. Andrés je to i potvrdio.

Knjiga koja je predstavljena u DHK drukčija je od ostalih Andrésovih knjiga - posvećena je pjesnikovoj majci koja je nedavno umrla. U njoj se majka i sin zajednički predstavljaju. Ona je odraz njihova putovanja kroz život. Govori o nji-

hovim uspomenama, o mnoštvu stvari koje su dijelili, o putovanjima, o užitku što su građani svijeta. Prijevod na hrvatski nije hir jer hrvatski je Višnjin materinski jezik, jezik koji je veže uz voljenu domovinu iz koje je otišla kao djevojčica i koju nikada nije zaboravila. Ovom knjigom majka i sin zapečatili su svoju ljudsku i poetsku vezu, a prijevod Višnju vraća u rodni kraj sjedinjujući još jednom Hrvatsku i daleki Čile.

Andrés Morales Milohnic izrazio je veliko zadovoljstvo što je u rodnoj zemlji svoje majke, bake i djeda, srdačno je zahvalio DHK i predsjedniku Petraču na gostoljubivosti te najavio nove oblike suradnje i daljnje kulturno povezivanje njegove dvije od tri domovine (Čilea, Hrvatske i Španjolske). ■

ENG The Croatian Writer's Society played host to the presentation of a book by respected Chilean writer of Croatian extraction Andrés Morales Milohnic and of his mother Višnja Roje Milohnić.

OBITELJSKO NASELJE

INVEST
ZADAR

**“Ekstra ponuda
- 5 stanova”**

PRODAJA I NAJAM STANOVA

Dobra prometna povezanost,
blizina zračne luke

Osigurana kreditna linija

SOCIETE GENERALE GROUP

Invest Zadar d.o.o.
Velikopoljska 9H,
Zagreb

Tel. 01/631 4054
Mob. 099/227 11 22
E-mail: strmecki@invest-zadar.hr

**NOVI ZAGREB –
VELIKO POLJE**

**ETAŽIRANO I
USELJIVO**

www.invest-zadar.hr

Hrvati u dodiru s inim narodima na prostoru Austro-Ugarske

O najnovijim istraživanjima i znanstvenim spoznajama izlagali su eminentni znanstvenici iz Hrvatske, Austrije, Slovenije i Mađarske. Pozdravnu riječ održala je predsjednica Organizacijskog odbora dr. Sanja Vulić

Znanstveni skup održan je u Hrvatskom povijesnom institutu u Beču

Napisaao: **Zlatko Žužić** Snimio: **Petar Tyran**

Voditeljica dr. sc. Sanja Vulić 2009. pokrenula je projekt Međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup "Croatia Austro-Hungarica". Ove godine je organizirala treći skup po redu, koji je održan u Hrvatskome povijesnom institutu u Beču, od 8. do 10. rujna. S obzirom na činjenicu da je osnovna tema tih znanstvenih skupova život Hrvata na prostoru nekadašnje Austro-Ugarske monarhije, tema ovogodišnjega trodnevnoga interdisciplinarnoga znanstvenog skupa bila je "Hrvati i hrvatska kultura u dodiru s inim kulturama i narodima na prostoru Austro-Ugarske monarhije". O najnovijim istraživanjima i znanstvenim spoznajama izlagali su eminentni znanstvenici iz Hrvatske, Austrije, Slovenije i Mađar-

ske: prof. dr. sc. Ernest Barić, mr. sc. Stjepan Blažetin, prof. dr. sc. Alojz Jembrih, dr. Rober Hajszan, mr. sc. Sandra Cvikić, doc. dr. sc. Katarina Koprek, izv. prof. dr. sc. Vesna Mikolić, doc. dr. sc. Dinko Šokčević i doc. dr. sc. Sanja Vulić.

HRVATI NA BEČKOM SVEUČILIŠTU

Prvog dana skupa prof. dr. sc. Alojz Jembrih s Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu govorio je na temu "Hrvati studenti i profesori na bečkom sveučilištu u 15. i 16. stoljeću", ustvrdivši da je osnutkom Sveučilišta u Beču 1365. ono ubrzo postalo obrazovno središte Habsburške Monarhije te da je studij na Sveučilištu bio ustrojen prema Septem artes liberales po uzoru na Pariško sveučilište. "Na Bečkom sveučilištu već su od 14. stoljeća studirali mladići iz tadašnjih hrvatskih zemalja, poglavito iz Slavonije, odnosno Zagrebačke biskupije, a neki su

od njih u 15. i 16. stoljeću postali i profesori", rekao je prof. Jembrih.

Prof. dr. sc. Vesna Mikolić s Fakulteta za humanističke studije Sveučilišta u Primorskoj, u Kopru, u Republici Sloveniji, održala je predavanje na temu "Avstro-Ogarsko večjezično učiteljsko v Kopru – večkulturnost za današnji čas", dok je prof. dr. sc. Ernest Barić s Filozofskog fakulteta u Pečuhu u svom predavanju "Hrvatski folklor i (ili) hrvatski jezik u inojezičnom okruženju – spas ili propast!?" razmatrao domete, promašaje i planove kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj u kontekstu Strateškog plana Hrvatske državne samouprave.

Mr. sc. Sandra Cvikić s Instituta društvenih znanosti "Ivo Pilar", Područnog centra Vukovar,

predstavila je svoj rad "Prekogranična suradnja Republike Hrvatske i Republike Srbije – važnost i uloga hrvatske zajedni-

ce u Vojvodini u provedbi regionalne politike na primjeru Vukovarsko-srijemske županije” u kojem je ustvrdila da ono što obilježava uspostavu međunarodne suradnje sa susjednim državama bivše Jugoslavije tijekom posljednjeg desetljeća je upravo bilateralna politika regionalne suradnje. Međutim, izlazak iz okvira pomirbe koju osiguravaju bilateralne politike dobrosusjedskih međunarodnih odnosa nije ostvaren na zadovoljavajućoj razini operativne funkcionalnosti jer se stabilnost regije ne temelji na lokalnoj suradnji pograničnih područja.

DOPRINOS MIROSLAVA VUKA

Drugi dan znanstvenog skupa otvorila je doc. dr. sc. Katarina Koprek s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu obradivši temu “Doprinos Miroslava Vuka Croate (1930. - 2005.) gradišćanskohrvatskoj glazbenoj kulturi” u kojem je izložila povijesni pregled razvoja gradišćanskohrvatske crkvene pobjevke (jačke) od povijesnoga egzodusa Hrvata tijekom 16. i 17. stoljeća u krajeve zapadne Ugarske, Donje Austrije, Slovačke i južne Moravske, a u dijelu toga područja oni još i danas žive.

Doc. dr. sc. Sanja Vulić s Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Odjela za kroatologiju, svoje predavanje održala je na temu “Odnos Josipa Andrića prema Slovacima i Ircima”, ustvrdivši kako je istaknuti hrvatski katolički intelektualac Josip Andrić primjer kulturnog i znanstvenog djelatnika, s golemim opusom radova različitoga tipa, čija djela hrvatskoj javnosti nisu dovoljno poznata te

Sudionici trećeg međunarodnog interdisciplinarnog znanstvenog skupa u Beču

je u svome radu analizirala njegova filološka i književna djela koja se odnose na Slovačku, kao i putopise i dojmove o Irskoj. Mr. sc. Stjepan Blažetin s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu govorio je o pjesništvu Tomislava Žigmanova u svome radu “K'o ularom vezan”, u kojem je Tomislava Žigmanova predstavio kao suvremenoga bunjevačko-hrvatskog pjesnika, filozofa, esejista i prozaika iz Subotice, koji je svoju prvu pjesničku zbirku objavio 1998. godine, kao tridesetjednogodišnjak. “Temeljna poruka cjelokupne književne, a usudio bih se reći i javne društvene djelatnosti Tomislava Žigmanova, je pronaći put iz tradicijskog prema modernome. Naime, ključno je pitanje kojem se lirski protagonist Žigmanov neprestano vraća kako premostiti jaz između tradicije i suvremenosti, a da se ne negiraju, ne iznevje-re korijeni, kako sačuvati tradicionalne vrijednosti u suvremenom svijetu”, zapitao se Blažetin i ustvrdio kako jasnog odgovora nema, odgovor je samo trag-nje, sam tekst, samo pjesništvo.

HRVATSKO-MAĐARSKE POVIJESNE VEZE

Doc. dr. sc. Dinko Šokčević s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Odsjeka za kroatistiku, govorio je na temu “Hrvatska povijest u najnovijoj mađarskoj historiografiji”, ustvrdivši kako su neki mađarski povjesničari i u razdoblju socijalizma, barem u “liberalnoj” fazi diktature, od početka 1960-ih godina stvorili radove o hrvatskoj povijesti i hrvatsko-mađarskim povijesnim vezama koji i da-

nas zavrjeđuju pozornost stručne javnosti. “Poslije 2000. godine javlja se novija generacija mađarskih istraživača, koji su posljednjih desetak godina također uspjeli napisati studije, pa čak i knjige o hrvatsko-mađarskim povijesnim vezama, vrijedne pozornosti”, podsjetio je dr. Šokčević.

I posljednji sudionik skupa dr. Robert Hajszan s Panonskog instituta u Pinokvcu/Güttenbachu, u Austriji, održao je predavanje na temu “Hrvati u dodiru s Hijancima na panonskom prostoru u 16. stoljeću”, podsjetivši da su Hrvati u 16. stoljeću naseljeni u zapadnoj Mađarskoj, te su došli u dodir s Mađarima, Nijemcima, Romima, Slovacima, Česima i s takozvanim Hijancima (od njemačkoga Kianzen na jugu Gradišća, a Heanzen na sjeveru). Kad je riječ o jezičnim interferencijama između hijanciškog dijalekta i ostalih jezika naroda i narodnosnih grupacija na panonskom prostoru, možemo reći da se dogodilo uzajamno obogaćivanje leksika, pri čemu treba istaknuti da je utjecaj hijanciškog i njemačkog jezika na mađarski, hrvatski i romski veći nego obrnuto”, zaključio je dr. Hajszan.

Treći međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup u Beču završio je zajedničkim posjetom rodnoj kući glazbenika *Franza Lista* u mjestu Rajnofu (njem. Raiding) te Frakanavu, rodnome mjestu preporoditelja gradišćanskih Hrvata *Mate Meršića Miloradića* te književnika *Augustina Blazovića*, *Joška Weidingera* i *Antona Leopolda*. Pred kipom *Mate Meršića Miloradića* održan je i mali seminar o gradišćansko-hrvatskoj literaturi. ■

Dr. Robert Hajszan, dr. Dinko Šokčević i dr. Sanja Vulić

ENG The third annual Croatica Austro-Hungarica international interdisciplinary meeting was held at the Croatian History Institute of Vienna from September 8th through 10th.

Velika hrvatska pučka fešta proslavila vrijednu obljetnicu

Predsjednik HBZ-a Luketich, osim kratkog osvrtu na prošlost, pozvao je nazočne na još bolju suradnju u čuvanju i njegovanju hrvatskoga kulturnog blaga u redovima Zajednice i diljem američkog kontinenta

Pogled na paviljon prije početka programa u Kennywood Parku

Mladi tamburaši zadivili su prisutne sa svojom svirkom i pjevanjem

Napisao i snimio: **Franjo Bertović**

Daleke 1931. godine utemeljen je Hrvatski dan u velikome zabavnom Kennywood parku u predgrađu Pittsburgha. Prvi potomci Hrvata u ovome gradu i okolici, predvođeni i pod okriljem Hrvatske bratske zajednice u Americi i urednika "Zajedničara" M. J. Horvatha, odlučili su da prvog vikenda u mjesecu rujnu 'okupiraju' ovo velebno zabavište za djecu i odrasle te javnosti predstave kulturne tekovine i pučke običaje svoga hrvatskog roda. Već na samom početku dobra tamburaška glazba, hrvatska kola u raznolikim i lijepim narodnim nošnjama te hrvatska kuhinja mamili su Hrvate i strance u park. To je ulijevalo dodatnu snagu, inspiraciju i poticaj koji još i danas vladaju među potomcima utemeljitelja HBZ-a. U isto vrijeme u Kanadi i Americi se proslavlja Dan rada tako da dulji vikend omogućuje dolazak ljubitelja hrvatske kulturne baštine iz raznih mjesta i gradova ovih velikih sjevernoameričkih država. Tako masovan skup i prostran park doista omogućuje proslavu i prikaz naše lijepe i bogate kulturne baštine. Združeni engleski odsjeci iz Pittsburgha i okolice već 80. godinu zaredom pripremaju ovaj veliki kulturni

skup s osobitom pažnjom i sadržajnim programom. Mnogi tamburaški i folklorni zborovi nastupili su ovdje, kao i gosti iz Kanade i Republike Hrvatske.

PROGRAM ZA OKO I DUŠU

Organizatori ovogodišnjeg slavlja priredili su divno iznenađenje. Osim raznih kulturno-umjetničkih društava koji su gotovo cijelog dana svirali i pjevali naše divne hrvatske melodije, u glavnome paviljonu priređen je svečani program i vrhunac proslave 80. godišnjice. Na svečano uređenoj pozornici, nakon izvođenja državnih himni, nastupili su zborovi te su djeca i mladež zajedno izveli nekoliko tamburaških melodija s *TamFESTA* održanog u srpnju u poznatome zabavištu Walt Disney Worldu u Orlando, na Floridi. Djeca su pod ravnanjem muzičkog direktora Daniela Shebeticha izvela savršen program, pogodan za oko i za dušu. U nastavku programa nastupili su "Trubaduri" iz Pittsburgha koji su svojim melodijama zabavne glazbe uveličali slavlje te pokazali otkud dolazi tako velika i dugogodišnja popularnost ovog sastava. Prisutnima se obratio glavni predsjednik Hrvatske bratske zajednice u Americi Bernard M. Lukeitch i u svome govoru uputio čestitke organizatorima, kulturno-umjetničkim društvima, roditeljima te svima okupljenima. Pred-

sjednik Luketich, osim kratkog osvrtu na prošlost, pozvao je nazočne na još bolju suradnju u čuvanju i njegovanju hrvatskoga kulturnog blaga u redovima Zajednice i diljem američkog kontinenta.

NEZABORAVNO SLAVLJE HBZ-A

Pri svečanom otvorenju i zatvaranju programa riječi blagoslova uputio je vlč. Andrew Fisher iz crkve sv. Margarete Mary u Moonu, PA, citirajući riječi pape Benedikta XVI. izrečene prigodom nedavnog posjeta Hrvatskoj. Također je s ponosom naglasio da je hrvatskog podrijetla po majci Milčić. Program je odlično vodio Michael Ricci, a slavlje je nastavljeno prema tradiciji sljedećeg dana u Rankinu u hrvatskoj crkvi sv. Marije kada je misu predvodio biskup William John Waltersheid iz Pittsburgha, te u Hrvatskome domu u istoimenome mjestu.

Ovim divnim i nezaboravnim slavljem obilježena je i 117. obljetnica Hrvatske bratske zajednice u Americi. Proslavi je nazočila gotovo cijela Glavna uprava Zajednice i mnogi članovi te prijatelji koji su ponosni na obilježavanje ovih velikih rođendana. ■

ENG The Croatian Fraternal Union of America celebrated its 80th anniversary at the Croatian Day festival held at Pittsburgh's Kennywood Park, a favourite event among American Croats.

Od Dervente, preko Luzerna do Zagreba

Jozo kaže da u svojim domovima za umirovljenike nastoji pružiti razinu usluga kakvu imaju domovi u Švicarskoj. Tvrdi da je svoje znanje o tome prenio u Hrvatsku kopiravši švicarski način rada

Napisao: **Hrvoje Salopek**

Da su uspješni poduzetnici, koji su svoj uspjeh izgradili isključivo na poštenju, marljivosti i odricanju, u pravilu samozatajni i nenametljivi, za razliku od onih drugih koji su prava suprotnost, zapravo je pravilo. To pravilo potvrđuje i Jozo Tolić, čovjek kojeg smo pukim slučajem upoznali i u neformalnom razgovoru ubrzo počeli otkrivati da je riječ o iznimnom poduzetniku, sa svim pozitivnim karakteristikama koje smo naveli. Budući da je uz to riječ o povratniku s vrlo zanimljivom životnom pričom, zamolili smo gospodina Tolića za razgovor.

Jozo je rođen 1965. u Derventi, a odrastao je u domu svojih roditelja poljoprivrednika u selu Modranu kraj Dervente, zajedno s dvije sestre i bratom. U Derventi se školovao za medicinskog tehničara, a svoj prvi posao našao je u Zagrebu, u KBC-u Rebro. No, Jozo je htio što prije na Zapad, onamo gdje je zarada kudikamo bolja. "U Švicarskoj je sredinom 80-ih vladala velika potražnja za medicinskim osobljem. Naivno, bez ikakvih priprema, i bez znanja njemačkog, otputovao sam u Švicarsku. Bilo je to krajem '85. i naravno, ništa od svega – bio sam odbijen zbog neznanja jezika. Nakon drugog puta, kad sam ponovno bio odbijen, shvatio sam konačno da dok ne naučim osnove jezika, nemam šanse za zaposlenje u Švicarskoj, a što sam silno želio. Kupio sam hrvatsko-njemački rječnik i počeo učiti", priča nam simpatični Jozo.

TREĆA SREĆA

O učenju jezika iz rječnika lingvisti bi uglavnom rekli – nemoguća misija. No, ne i

Jozo Tolić
u Matici

za mladog Posavljaka koji je htio u 'veliki svijet'. Kaže, kad je procijenio da je dovoljno naučio kako bi se mogao sporazumijevati, otputovao je treći put u Švicarsku – i eto, treća sreća. Preko agencije za zapošljavanje stranih radnika dobio je svoj prvi posao u jednom domu za starije i nemoćne u Luzernu. Momak je iznimno marljiv i sposoban, brzo uči njemački – kako onaj književni tako i švicarsku varijantu, koju Nijemci gotovo ne razumiju. Mladom došljaku postupno se otvara put za napredovanje u poslu. "Voditelj Odjela u domu postao sam '88. Zatim me uprava šalje na dodatno obrazovanje. Uz rad sam završio studij za menadžera u medicini. Godine '91. postajem upravitelj cijelog Doma koji se skrbi za 83 štićenika." Dvije godine kasnije Jozo je upravitelj svim op-

ćinskim domovima na području grada Luzerna. Riječ je o četirima objektima s ukupno 240 štićenika. Kakva strelovita karijera mladoga medicinskog tehničara!

No, to nije sve. Uz naporan posao u domovima i paralelan studij, Jozo radi usput i kao akviziter jedne osiguravajuće kuće. "Prodavao sam, uz osiguranja, i posuđe, pokrivače, kućne uređaje... prihvaćao sam razna dodatna zaposlenja. Moram priznati, puno sam radio, ali i zaradio."

Tada je upoznao i svoju buduću suprugu, medicinsku sestru Silviju iz Zagreba. "Moja žena je Trešnjevčanka. Radila je u bolnici u Luzernu. Vjenčali smo se 1990." Uskoro počinje rat u domovini. Žestoko je zahvaćen Jozin zavičaj oko Dervente. On nastoji svu rodbinu, koja je izbjegla iz ratom zahvaćenog Modra-

Dom za starije i nemoćne osobe
'Tolić' u Ježdovcu

na, smjestiti na sigurno. Dio ih dolazi k njemu u Švicarsku, a dio smještava u ženin stan na Trešnjevci. Pomaže svojima najmilijima na sve moguće načine."

'U TUĐINI UVIJEK SI STRANAC'

Tih godina supružnike Tolić muči i jedan osobni problem. Nikako da im se ostvari san o toliko željenoj djeci. "Prolazile su godine, a Silvija nije mogla zatrudnjeti, unatoč liječenju i operativnim zahvatima. Kad smo mislili da je sve uzalud, te se pripremali da usvojimo dijete, iznenađeno stiže dar od Boga – vijest da je Silvija trudna. Sreći nije bilo kraja." Godine 1995. rodio se sin Tin Andrej, '97. kći Tea Tamara, te drugi sin Tom Alen koji je rođen 1999.

Jozo kaže da je u Švicarskoj, unatoč napornom i prekovremenom radu, liječio živio. Družio se s Hrvatima u Luzernu i u okolnim gradovima. Ponajviše se zabavlja igrajući mali nogomet i na turnirima kartanja bele. Tolići nedjeljom odlaze na mise u našu katoličku misiju u Luzernu, a ponekad u Bern ili Basel. Jozo kaže da mu je najzanimljivije bilo slušati mise fra Šimuna Šite Čorića. Uz to, rado je posjećivao zavičajna društva svojih Posavljaka, kojih u Švicarskoj ima puno.

No, unatoč svemu Jozo strašno nedostaje domovina. "Znate, u tuđini je čovjek uvijek stranac. Nas u Švicarskoj smatraju u pravilu ljudima trećeg reda. Taj odnos proizlazi iz posljednjeg rata. Prosječan Švicarac tu ne pravi razliku između agresora i žrtve. Svi smo mi za njih ratoborni primitivci..."

Krajem 90-ih Jozo sve ozbiljnije razmišlja o povratku. Posjeduje već poza-

mašnu uštedevinu s kojom namjerava pokrenuti biznis u Hrvatskoj. "Govorio sam si – Zašto se mučiš u švicarskim domovima za starije kad možeš imati vlastiti dom u Hrvatskoj? Uz to, uskoro je najstariji sin trebao krenuti u školu. Znao sam, ako nam djeca krenu u Švicarskoj u školu, povratak će biti upitan." Tolići su se u Hrvatsku vratili 2000. u rujnu.

Došavši u Hrvatsku, Jozo želi što prije ostvariti svoj san o vlastitom domu za starije u Zagrebu. "Kad sam krenuo u realizaciju, doživio sam pravi šok. Na svakom koraku bezbroj prepreka oko dozvola. Prava suprotnost od onoga kako se posluje u Švicarskoj. Golem i neučinkovit birokratski aparat i posvuda čeka- nje u redovima. O podmićivanju da se i ne govori. Uz to, mi smo zapravo bili

među pionirima koji su otvorili privatni dom za starije u Hrvatskoj. Stoga je trebalo stalno probijati led. No, unatoč svemu trud se isplatio. Svoj prvi dom s 50 ležajeva otvorili smo 2001. u zagrebačkom naselju Ježdovcu. Tri godine kasnije u neposrednoj blizini otvorili smo novi dom, također s 50 ležajeva, a 2009. treći u Gornjoj Bistri sa 100 ležajeva."

Jozo kaže da u svojim domovima nastoji pružiti razinu usluga kakvu imaju domovi u Švicarskoj. Tvrdi da je svoje znanje o tome prenio u Hrvatsku kopirajući švicarski način rada. Stoga ne čudi da se Jozini domovi ubrajaju među najbolje u nas. Jedan njegovatelj dolazi na samo dva štićenika, dok je u većini naših domova odnos znatno nepovoljniji, tj. jedan prema pet. No, u skladu s visokom razinom kvalitete Jozini domovi spadaju među skuplje. Unatoč tome, potražnja je velika. "U Hrvatskoj još ni približno nije zadovoljena potreba za domovima. Žalosno je što većina ljudi koja bi željela ili trebala u dom, to si ne može priuštiti. U bogatijim zemljama kao što je Švicarska država sufinancira troškove i u privatnim domovima pa je smještaj dostupan svima. Kako stvari stoje, mi ćemo na žalost još dugo čekati na takvu skrb države."

ULOŽENO ŠEST I POL MILIJUNA EURA

Uz svoje domove Tolići vode još jedan veliki posao, a to je Ustanova za kućnu nje- gu kojom upravlja Silvija, a koja pokri-

Dom umirovljenika
'Tolić' u Bistri

Vjenčanje u Derventi, župa Sv. Rok (Cer), 20. siječnja 1990.

Obitelj Tolić na okupu prigodom rođenja sina Toma Alena u bolnici u Luzernu, 1999.

va cijeli istočni dio Zagreba i zagrebačke županije. Svi domovi i ustanove raspolazu zdravstvenom njegovom, fizikalnom terapijom, i s pet vozila hitne pomoći.

Kad se sve zbroyi, Tolići zapošljavaju ukupno 140-ak osoba, a u Hrvatsku su uložili ukupno šest i pol milijuna eura (3,5 milijuna eura vlastitih sredstava i 3 milijuna kreditnih). I to nisu bilo kakve sumnjive investicije, kakvih smo se u Hrvatskoj često nagledali, već čista ulaganja koja su na pustim leđinama stvorila vrijedna i lijepa zdanja korisna cijeloj društvenoj zajednici. Ekonomski stručnjaci rekli bi da su to *greenfield* investicije, za kojima se u nas toliko žudi. No, na tome Tolići ne misle stati. "Planiramo još otvoriti dva doma, po jedan u Ježdovcu i jedan u Bistri."

Jozinu stručnost i upravljačke spo-

sobnosti prepoznali su mnogi u struci. Stoga ne čudi da je odnedavno postavljen za ravnatelja novootvorenog Doma za osobe treće životne dobi 'Oaza'. Riječ je o domu visoke kategorije europskih standarda smještenom u Ključić Brdu kraj Velike Gorice s kapacitetom od 160 ležajeva. Jozo smatra da je 'Oaza' upravo idealno mjesto za naše iseljenike koji svoju treću životnu dob žele provesti u svojoj domovini.

Naš sugovornik je i veliki dobrotvor, no tu opet pokazuje svoju skromnost jer o svojim donacijama ne želi puno govoriti. Saznajemo da često pomaže u Bosanskoj Posavini. "Sagradili smo i obnovili ondje mnoge crkve, ali na žalost vjernika nema. U Modranu, primjerice, koji je prije rata imao oko 3.550 stanovnika danas živi samo 20-ak starijih ljudi. Još uvijek je većina kuća porušena. Žalosna je to slika."

SINOVI – PERSPEKTIVNI NOGOMETAŠI

Zabrinuto Jozino lice razvedrilo se kad smo ga upitali za njegovu djecu – kako su se snašla u Zagrebu? "Oni su pravi Zagrepčani. To i ne čudi jer kad smo se vratili najstariji Tin Andrej imao je samo pet godina. Svi su odlični učenici, vrlo marljivi i dobri." No, budući da je Jozo veliki zaljubljenik u nogomet, iznimno je ponosan na svoje sinove koji igraju u mladim naraštajima Dinama. "Talentrani su igrači. Posebno je zapažen mlađi sin Tom Alen, koji je na europskim

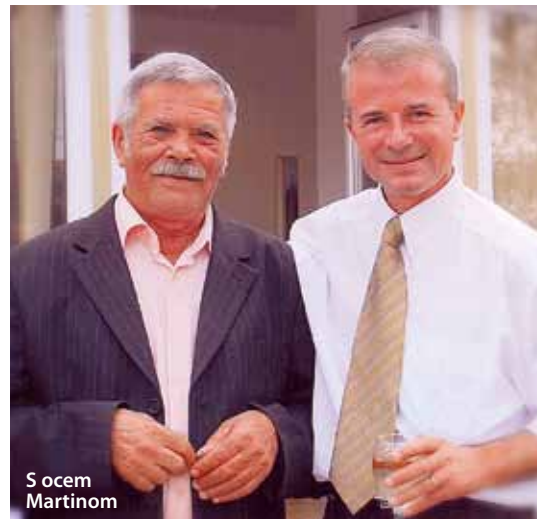
klupskim prvenstvima dva puta proglašen najboljim igračem Europe!"

Jozine veze i poznanstva iz iseljništva i nogometa ogledaju se i među starijima njegovih domova. Tu su roditelji mnogih Hrvata iz Švicarske, no i mnogi ljudi koji su svoj radni vijek proveli u svijetu. I ima mnoge štićenike iz nogometnih krugova. Naš sugovornik ističe da je među njima i slavni Rudi Belin, legendarni nogometaš zagrebačkog Dinama.

Jozo nas mora napustiti. Poslovi zovu sa svih strana. Radijus kretanja gotovo svakog dana mu je zadan: Bistra – Ježdovec – Ključić Brdo – Maksimirski stadion i obrnuto, u polukrug oko središta Zagreba. Naravno, naj sretniji je kad se na večer cijela obitelj okupi u njihovu stanu u Gajnicama. ■

Jozo Tolić kao voditelj odjela u Općinskom domu u Luzernu 1989.

S ocem Martinom

ENG We feature the life story of successful entrepreneur Jozo Tolić, a medical technician who left his native Bosanska posavina region in Bosnia-Herzegovina to live in Switzerland. He has invested the money he earned there into three homes for the elderly he owns in the wider Zagreb area.

Saga Amerikanke bokeljskih korijena

Zapisi u *Sudbonosnom putovanju* dio su autoričina duhovnoga obiteljskog naslijeđa koje je, s promjenjivom srećom, bilo proživljavano u migrantskim prilikama Bokelja prema Americi krajem 19. stoljeća i u prvim desetljećima 20. stoljeća

Autorica Marie C. Zibilich

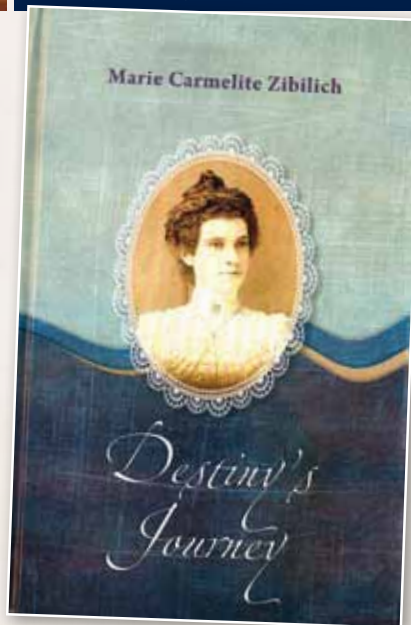
Autorica sage Marie Carmelite Zibilich rođena je 15. studenog 1941. u New Orleansu u Louisiani u doseljeničkoj obitelji. Njezini su roditelji Matthew (Mato) Zibilich (Cibilić) iz Dube s Pelješca (1898. – 1968.) i majka Anna Erzegovich (Ana Ercegović) iz Đurića smještenih u Boki kotorskoj u Crnoj Gori (1910. – 1998.). Spisateljica ovoga prvijenca Marie C. Zibilich udala se za Nizozemca Raymonda Johna van Marrienboera (1942. – 2007.), u čijem je braku rođeno troje djece i to kćeri Patrice Marie (1965.) i Charisse Marie (1968. – 1968.), te sin Raymond John von Marrienboer Jr. (1969.). Spisateljica Zibilich trenutno je u mirovini i živi u Baton Rougeu, u Louisiani, te uživa u društvu svoje unučadi Matthewa (1987.), Samanthe (1991.), Andrea (2002.) i Ave (2005.) kojima je posvetila ovu dojmljivu knjigu. – Moju su obitelj s migrantskom pozadinom u stvarnome životu činili radišni otac, brižna majka, djed Eugen (1880. – 1953.) zvani *dida Đenko* i sestra koja je uvijek bila izvor ljubavi u raznim životnim izazovima, koja se zaredila i danas služi kao časna sestra. Inspiraciju za knjigu dobila sam slušajući učestalo pripovijedanje svoje majke Anne o mojoj plemenitoj i hrabroj američkoj baki Theresi (1886. – 1936.), a koja je umrla prije moga rođenja. Bakina životna drama oduvijek mi je davala snage da izdržim vlastite kušnje. Mladost sam provodila u veselju, pjevajući i plešući, dok je moja sestra svirala klavir. Naš djed zvani *Đenko* običavao je često zasvirati harmoniku pa bi svi ukućani zajedno pjevali hrvatske pjesme. U našoj su se obitelji doista govorila dva jezika i voljele dvije kulture, američka i bokeljska – izjavila je spisateljica Marie Carmelite Zibilich, zahvalivši nakladniku Hrvatskome građanskom društvu Crne Gore – Kotor što je prepoznalo ljepote života ljudi s dvije domovine.

Napisala: **Vesna Kukavica**

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore – Kotor ovih je dana objavilo knjigu američke Bokeljke iz američke savezne države Louisiane, Marie Carmelite Zibilich, na hrvatskome i engleskome jeziku pod naslovom *Sudbonosno putovanje/Destiny's Journey*.

Zapisi u *Sudbonosnom putovanju* dio su autoričina duhovnoga obiteljskog naslijeđa koje je, s promjenjivom srećom, bilo proživljavano u migrantskim prilikama Bokelja prema Americi krajem 19. stoljeća i u prvim desetljećima 20. stoljeća – često i bez atribucije imena naroda kojem pripada.

Promjenjive društveno-političke okolnosti u istočnoj Dalmaciji i u Lu-

Naslovnica knjige sa slikom Therese Erzegovich

isiani (opća nesigurnost uoči i nakon Prvoga svjetskog rata, izmjene useljeničkih kvota zbog Velike depresije, povremeni odlasci i neplanirani ostanci u Americi) utjecali su na to da ovaj opis ukupnih životnih sudbina u tri naraštaja hrvatskih i američkih Erzegovića/Erzegovicha zadugo ne bude prihvaćen kao prirodna i sama po sebi razumljiva kulturološka činjenica ljudi s dvije voljene domovine. Riječ je o obitelji u kojoj dvojezičnost postaje prirodna i čija se prostorna udaljenost od rodnoga kraja pa i jezika pretvara u san, i drugu stvarnost.

TEŽACI, RIBARI I POMORCI

Izmještenost iz zavičaja, vrleti Grebena iznad Đurića s kojega puca pogled na magični zaljev Boke kotorske i poznate francuske četvrti New Orleansa iz koje su naši raseljeni težaci, ribari i pomorci od-

Obitelj Ercegović ispred njihove kuće na Grebenu 1911. Na desnoj strani: druga gospođa u prvome redu s dvoje djece je Tereza, a Đenko stoji iza treći u redu. Đenkova majka, Cinta, sjedi u sredini za stolom

lazili na američka tržišta rada u vrijeme rane industrijalizacije Amerike, odredit će jednu dirljivu ljubavnu priču Đenka/ Eugena i Therese/Tereze, rođenog Bokelja i Amerikanke dalmatinskih korijenja.

Živjelo je to duhovno obiteljsko naslijeđe u najvećoj mjeri zahvaljujući svojim prenositeljicama, majkama i bakama, u okrilju jedne razdvojene obitelji, čiji ju je duh solidarnosti održao na okupu sve do danas.

Objavljivanje *Sudbonosnoga putovanja*, koliko god tekst imao značajki

dnevničkoga prvijenca vidljivih u stereotipnim rečenicama, označava prekretnicu u afirmaciji vlastite obiteljske i narodne tradicije iz pera jedne iseljenice trećega naraštaja. Konačno, autorica napominje da je tekst pisan samo za uže obiteljske prilike i takvim ga treba prihvatiti! Autoričina je neizmjerljiva ljubav za

djeda Đenka i baku Theresu, Amerikanke - jedina veza visokoobrazovane unuke s posljednjim počivalištima predaka na mjesnim grobljima Boke i prošlostoljetnim uglednim imanjem braće Ercegovića, čiji je stoljetni posjed na Grebenu razoren u potresu 1979., dok im se dio obitelji znatno ranije odselio u Sjedinjene Američke Države, u kojima i danas žive njihovi mnogobrojni potomci.

U TEKST TREBA URONITI SRCEM

Prevoditelj Saša Drach i lektori (za hrvatski jezik Sandra Čudina, za engleski Neven Ferenčić) trudili su se da izvornom tekstu ne oskrvrnu migrantsku pozadinu, koju nerijetko prati nesvjesna jezična nedosljednost kako domicilne sredine tako i zemlje podrijetla. Ta se nedosljednost u ovoj knjizi odrazila na pisanje vlastitih imena, kako onih rođenih Bokelja tako i onih rođenih Amerikanaca. Stoga recenzenti ovoga dvojezičnog izdanja i urednik knjiga Dario Musić preporučuju da čitatelji u tekst urone srcem jer će tako najbolje razumjeti putove i stranputice *Sudbonosnog putovanja* autorice Carmelite Zibilich, unuke Bokelja Đenka i

Anna kao 20-godišnjakinja nakon dolaska u Ameriku

Današnji ostaci kuće Ercegovića na Grebenu

Johnnyjev restoran u North Rampart ulici

Obitelj Erzegovich i Zibilich u New Orleansu 1945.: Đenko (65), Mato (47), Carmelite (4), Anna (35), mala Anna (8), Eugenia (32) i George (38)

Hrvati u Louisiani

U Louisiani je naseljeno oko pet tisuća Hrvata i građana hrvatskoga podrijetla. Riječ je pretežno o trećem i četvrtom iseljeničkom naraštaju, čiji su se preci doselili iz primorske Hrvatske, uglavnom s područja Pelješca te susjedne Boke kotorske (Crna Gora), ali i iz drugih krajeva uz Jadransko more. New Orleans primio je početkom 19. stoljeća prve useljenike iz Hrvatske. Bili su to mornari s dubrovačkih brodova nakon Napoleonovih ratova. U drugom valu useljavanja stigli su ribari s peljeških i ostalih jadranskih žala, pa su se nastavili baviti ribarstvom u delti Mississippija gdje su, kao i u svome rodnom zavičaju, počeli uzgajati kamenice. Tako su niknule farme za uzgoj kamenica, a danas ribari hrvatskih korijena drže čak 75 posto tamošnje proizvodnje kamenica. Vrijedne ruke našijenaca desetljećima su stvarale u dalekoj Americi blagostanje svojih obiteljskih gospodarstava koje je prije nekoliko godina poharao uragan *Katrina*. Mnogima je imovina potpuno uništena, ali vrijedne ruke naših ljudi stvaraju ispočetka.

Ne slučajno, spisateljica Marie Carmelite Zibilich smješta radnju svoje knjige u najpoznatiji stari kolonijalni dio New Orleansa zvan Francuska četvrt. Ondje su smještene autentične kolonijalne građevine. U Francuskoj četvrti je katedrala sv. Louisa. Najpoznatija ulica Francuske četvrti je Bourbon Street s mnogobrojnim ugostiteljskim objektima, od kojih su neki u vlasništvu hrvatskih iseljenika.

Trg ispred crkve Sv. Nikole u Perastu 1915

njegove odane Therese iz New Orleansa.

Uz čestitke autorici Marie C. Zibilich za hrabro napisanu obiteljsku sagu u osamnaest kronološki poredanih poglavlja, koja se protežu na gotovo dvije stotine stranica, posebno treba pohvaliti urednika Darija Musića koji je knjigu vrlo lijepo oblikovao i opremio bilješkama, bibliografskim podacima, kartama i shemom raseljenoga obiteljskog stabla te dokumentarnim fotografijama koje će čitatelju pomoći u recepciji konteksta u kojemu žive naše opisane obitelji u dijaspori u sinkronijskoj i dijakronijskoj ravni. Tako nas u priču uvodi prošlost stoljetna fotografija Canal Streeta, jedne od središnjih ulica u New Orleansu, dok je uz stražnju koranicu priložen zemljovid Boke kotorske iz 1912. kako bi američka čitalačka publika jednostavnije stvorila predodžbu o sredozemnim geografskim širinama odnosno Đurićima u kojima je glavna junakinja knjige živjela gotovo 20 godina. ■

Mladenci
Mato i Anna
Zibilich
1936.

ENG The Kotor-based Croatian Civic Society of Montenegro recently released the bilingual Croatian/English *Sudbonosno putovanje / Destiny's Journey*, a book by Marie Carmelite Zibilich, a Louisiana American with roots in the Bokelj region.

Propovijed

Ni mjesec dana nakon uhićenja Glavičana, bijahu uhićena i dvojica fratar: gvardijan samostana fra Filip, koji je svojedobno bio župnik u Runjavoj Glavici, te mladi glavički župnik fra Tadija. Stari je fra Filip već imao iza sebe 16 godina zatvorskog staža, od dolaska komunističkih vlasti, pa njegovo uhićenje nije nikoga posebno iznenadilo. Tim prije što je svojim člancima u crkvenim novinama redovito komentirao aktualna zbivanja na području Hercegovačke provincije, a u kojima su se pronalazili i prepoznawali neki ljudi iz vlasti pa je Udba često privodila fra Filipa na tzv. informativne razgovore. Vičan takvim saslušanjima i pretresima samostana, sam se odazivao na pozive i primao iznenadne upade udbaša u samostan bez uzbuđenja i mržnje, odgovarajući iskreno na sva pitanja osim u slučajevima gdje bi njegov odgovor mogao naškoditi nekom drugom. Tu bi zašutio i nikakva ga sila ne bi natjerala na odgovor. Umjesto toga pokušao bi mudrim i blagim savjetima podsjetiti te moćnike da se ne razmeću svojom moći, jer će lakše podnijeti dane kada ostanu bez nje.

S druge pak strane, fra Tadija kao da se žurio dostići karizmu svoga starijeg brata i gvardijana, pa se kao mladi fratar latio različitih poslova, od skupljanja starina za etnografski muzej i izgradnje zvonika za glavičku crkvu, do pisanja pjesama i novinskih članaka, a posebice su bile zapažene fra Tadijine propovijedi. Nije on, poput fra Filipa, govorio u prisposodobama i metaforama, već je neuvijeno i vatreno, nerijetko s velikom dozom cinizma, čemu su skloni mladi, ućeni i pametni ljudi, puštao misli da slobodno teku kroz riječi i rečenice. Koliko ga god fra Filip volio, toliko je strahovao da će završiti u zatvoru.

- Vi mladi fratri ste baš ko mladi udbaši, znao je u šali kazati fra Filip. Planete kao talaš. I mislite da s vama svijet počinje. Polako, pola-

ko, fra Tadija! Ti si neki dan na pretresu uživao u ponižavanju udbaša svojim otrovnim jezikom.

- Ja se borim za svoj narod i tu se ne žalim, kazao bi fra Tadija. I imam podršku od svoga naroda. Naš Gospodin Isus je spasio svojom žrtvom cijeli svijet, a ja bih bio spreman, Bože mi oprostiti na grijehu, pogoditi se za manje, da budem razapet na križ samo da spasim ovaj nesretni hrvatski narod, u šali je dodao fra Tadija.

- Eto vidiš, eto vidiš. Imaš podršku od naroda? I svi te sokole kad im blagoslivaš kuće? Znam, znam. O Božiću - sto kosaca. Pa se na ljetu začudiš što nema ni jednog od njih na livadi. E, treba ljude naučiti da budu kosci, da i sami nose svoj križ i da daju svoju žrtvu. Ništa od naroda ako ti budeš toliko velik, a oni ostanu patuljci. Što poslije tebe? Ova vlast nije toliko nejakda je sruše tvoje žestoke propovijedi, ali neće ni dovikjeka.

Ovakvi su razgovori još više sokolili fra Tadiju, podsticali ga da još više radi

i još žešće napada vlast koja je ucijenila njegove župljane do poniženja. Još kada je uslijedilo hapšenje u njegovoj župi, fra Tadija je odlučio s oltara otvoreno progovoriti.

- Dragi katolički i hrvatski puče, počeo je propovijed fra Tadija na misi za Veliku Gospu kojoj je bilo nazočno više tisuća ljudi.

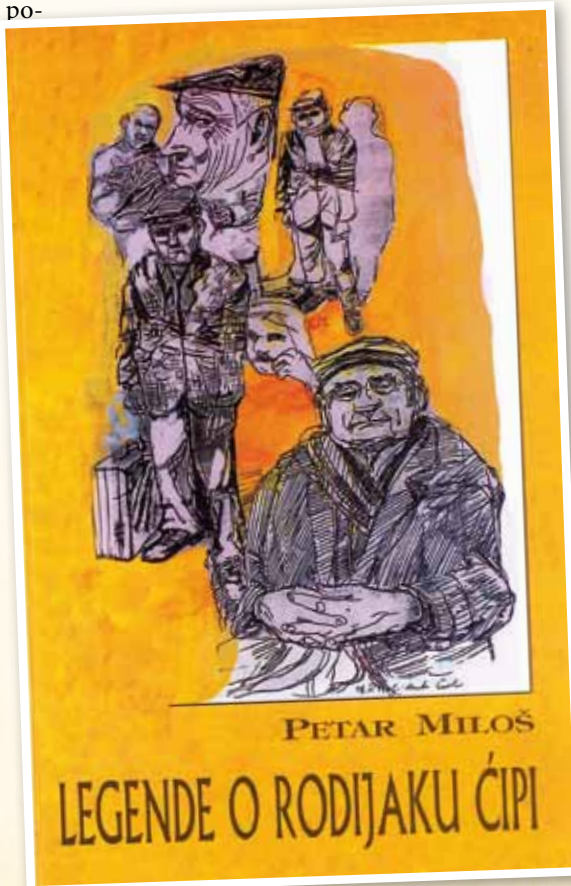
Danas, za blagdan Velike Gospe, zaštitnice naše župe, kada su ovamo stigli svi župljani, kako oni što su odselili u Zagreb, Sarajevo, Đakovo, Split, Makarsku ..., tako i oni što su zaposleni u Njemačkoj, Austriji, pa i dalekoj Australiji, ne vidim neke svoje župljane koji su za ovaj dan uvijek bili ovdje. Ne vidim ni malog Grgu Ćipina koji je ovdje proveo svih svojih osamnaest godina, osim tri dana koliko je proveo na državnom natjecanju iz matematike i gdje je bio jedan od najboljih. Premda nisu iz ove župe, znam da bi s Grgom, da nisu tamo gdje im nije mjesto, bili i njegovi prijatelji koji sada broje dane u zatvoru.

Zašto oni nisu s nama? Zato što su u zatvoru! A zašto su u zatvoru?, E, to nitko ne zna. Čak ni oni što su ih optužili i odveli. Kažu da su ti naši mladići imali namjeru rušiti spomenike narodnih heroja.

Braćo i sestre, tko, osim Boga, znade ičije namjere?

Tko znade vaše namjere? Zar sada ne bismo mogli na isti način optužiti one što su uhitili Grgicu i njegove prijatelje? Zar ne bismo mogli kazati da su imali namjere srušiti politički sustav? A kad smo kod namjera, zar svi naši ljudi koji su otišli trbuhom za kruhom nisu imali namjeru ostanu ovdje, radati i odgajati svoju djecu? Po nekim, trebalo bi ih osuditi za takve namjere. Jer, oni su predodređeni odseliti. Kao i naša braća oko Buškog jezera koji su potopljeni, potopljeno im je polje od kojeg su živjeli, pa sada moraju seliti. Oni žele u gradu graditi kuće. Ali im se kaže da nema placeva. Zamislite, ovoliko polje, a nema placeva!?

I otišli su vani. I zaradili nov-

Seoba i zatvor

ce. I poslali ih ovamo. Po mojoj računici u našu su općinu poslali 15 milijardi maraka. Novac kojim bi država bila zadovoljna. A gdje je taj novac. Eno ga u Beogradu i Sarajevu. U našoj općini živi 15 tisuća njemačkih osiguranika, naši liječnici, dakle, liječe njemačke osiguranike, ali nema toga novca kojeg Njemačka šalje. Tim se novcima netko drugi liječi. Zašto ni jedna hrvatska općina nema zaobilaznu cestu oko grada? Zašto se mi još uvijek služimo austrijskom cestom? Netko u šali kaže da bi cestarinu trebali plaćati u Beču. Zato što netko drugi uzima naš novac.

Tražili su neki ljudi iz naše općine da se ovdje podigne radio postaja. Ali nisu mogli dobiti odobrenje. A onda se nešto mislim, što će našem mjestu radio postaja, kada se naš šapat čuje s kraja na kraj svijeta. Naš čovjek šapne u Njemačkoj, a ovamo odzvoni, tako da se zabilježi svaka njegova riječ. Je li to razlog što Hrvati ne mogu dobiti radio? Jesmo li mi narod koji šapće, narod koji ne smije glasno kazati što misli, narod kojemu se svaki šapat čuje, a onda provodi, tako da šapat odjekuje. Upravo sam zbog toga danas odlučio tako glasno govoriti. Da me se može čuti iz zadnjih redova. Oni će ionako sve znati, imati sve snimljeno. Zato i njih pozdravljam, i njima želim dobro, želim im da budu slobodni i da se ne bave poslom koji nije dostojan čovjeka. Vidim i njih, tu su, križaju se i mole kao i svi ostali, ali nisu ovdje došli zbog Boga. Oni sebe smatraju bogovima i to je njihov grijeh, njihova nesreća. Oni uz to imaju vrhovnog boga kojemu služe, a taj bog je ipak čovjek, smrtan i nemoćan.

Ovo je samo dio fra Tadijine povijesti na temelju koje je podignuta optužnica. Fra Julijan nije želio prepustiti svoga mlađeg brata, te se sam javio kao koautor spomenutih propovijedi. Naravno, bilo je tu još dokaza za optužnicu na temelju čega su fratri dobili po 3 godine zatvora. I dok se fra Julijan mirno, gotovo ravnodušno, držao prilikom čitanja presude, fra Tadija je veselo likovao s podignutim rukama.

Sve su novine ondašnje Jugoslavije obavijestile javnost o epilogu glavičkog slučaja. Ukratko, Grga Mali, kao i njegovi vršnjaci i "suradnici" dobili su po četiri godine robije. Guto je prošao samo naoko bolje - samo su mu oduzeli putovnicu kao i Zelčini kojeg ta činjenica nije pogodila, već naprotiv iskupila od sumnji da je mogući doušnik Udbe. Zapravo, svi su Glavičani болоvali od iste bolesti koja bi se mogla nazvati njihovim istočnim grijehom, a to je strah da ih netko ne prozove suradnicima Udbe ili doušnicima. I već bi s punoljetnošću počeli dokazivati da to nisu. Zbog toga možemo razumjeti Zelčinovu radost zbog kazne. No, Gutina je pozicija bila drukčija. Navikao na veliku zaradu u Njemačkoj, njemu je oduzimanje putovnice bila najstrašnija moguća kazna. On je smatrao čak i Rodijaka Čipu manjim gubitnikom u toj aferi. Jer, ako mu je sina otjeralo u zatvor, računao je Guto, barem su mu ostali papiri i putovnica. Mogao je hraniti ostalu obitelj.

Što se ostalih Glavičana tiče, moglo bi se kazati da su Pere i Antiša dobro prošli, jer su im vraćene putovnice, a Boškan ionako nije imao namjeru putovati. No, glavički je slučaj ubrzao realizaciju jedne Perine i Antišine ideje. Bolje bi bilo kazati da je to bila ideja njihovih žena, jer su one, nakon što se Ivka udala, skrojile plan da krenu s djecom u Njemačku. Njih je Ivkina udaja toliko pogodila, da su bile spremne i na veće teškoće od odlaska u Njemačku. Pokazalo se da je Ivkinom udajom Rodijak Čipa postao znatno napredniji, da su mu se otvorila vrata uspjeha. Anda je neobično mnogo isticala tu činjenicu, naslađivala se jetrvama što su uživale u rezultatima diobe, a, eto, ispalo da se Ivka udala i da zet Max stalno pomaže.

Anine i Katine planove remetila je upravo činjenica da su djed Kleco i baba Manda bili u izvrsnoj kondiciji, zdravi i rumeni kao i svekrva im Slava. Godine su za njih stale, a djed je uvijek uspijevao iskamčiti iz tih seoskih burnih zbivanja jednu zalihu života za sebe i svoju babu i nevjestu Slavu. Njegovo ponašanje i govor na sastanku npr. osigurali su im ugled za nekoliko mjeseci, što je Anu veoma nerviralo. Zato su starcima najte-

že padale Perine i Antišine prodičke kako ne smiju raditi da ostanu zdravi, a odmah potom prijekori što su tako rumeni dok su na njima bili vidljivi tragovi teška rada. Starci bi tada pognuli glave stideći se što su živi, ali bi ubrzo nakon Perina i Antišina odlaska živnuli i veselili se životu kao djeca.

Nakon glavičkog slučaja Ana i Kata su imale još jedan razlog da nagovore muževe na kompletnu selidbu. Istina, imali su ponajbolje kuće u selu, ali, neće nitko kuće pojesti, govorile su muževima. Još kad su upravo tih dana saznale da Nijemci ne dopuštaju useljenje i boravak djeci iznad šesnaest godina, a obje su imale sinove koji su bili blizu šesnaeste, prosto su atakirale na muževe da svi krenu prijeko.

- Šta ako okasnimo godinu dana, pa Mati ne mogemo srediti papire u Njemačkoj, siktala je Ana na Peru. I šta će dite bez papira? Od čega će tutekar živiti? Očeš li ga pustiti da ostane nesritno čitava života? Pa sebe proklinjat?! A?!

Nakon ovako žestokih riječi i jasnih argumenata, Peri, a slično je bilo i s Antišom, nije ostalo ništa drugo već pristati na ženin prijedlog. Dakle, seliti se u Njemačku.

Problem su bili starci. Antiša je bio svjestan da je njemu pripala briga o materiji, kao što je Peri pripala skrb o djedu Kleci i babi Mandi. Kamo s njima, pitali su se Pere, Antiša, Ana i Kata.

Anda je Čipina znala odgovor na to pitanje. Znala je, kao što su i njezine jetrve znale, da ona ne može u Njemačku zbog svoga Grge koji je bio u Zenici. Osim toga, i srednji je već bio prešao šesnaestu, pa prema tome nije mogao srediti boravak u Njemačkoj. Bili su osuđeni ostati u rodnom mjestu. Ali su također njezine jetrve bile osuđene nju moliti da primi starce. Naravno, ona je bila spremna primiti ih, ali uz odgovarajuću cijenu, koja nije morala biti izražena u novcima.

- Primit ću se staraca - kazala je Anda kad je napokon došlo do razgovora o toj škakljivoj temi, pod uvjetom da ću prija bude moja i da mi pripisete vrtlic di je bilo strašilo.

Dogovor je odmah sklopljen, a devetero čeljadi Pere i Antiše Radoš napustili su Runjavu Glavicu drugi dan Gospojine. ■

H R V A T S K I J A L

Otkako je Hrvatska stekla svoju državnu samostalnost, vrlo se često susrećemo s izrazom *hrvatski jal*, a manje-više svaki Hrvat ili Hrvatica, koji su u bilo čemu bili ili jesu uspješni, postali su većom ili manjom žrtvom hrvatskoga jala, bilo u privatnom ili u profesionalnom životu. Temeljno značenje riječi *jal* jest zloba, opaka namisao, a kasnije još dobiva i značenje zavist, u kojem se danas najčešće rabi. Zanimljivo je da se od svih južnoslavenskih jezika susreće samo u hrvatskom i slovenskom jeziku, a etimolozi jezikoslovci do danas se nisu složili o njezinu podrijetlu. Hrvatski povjesničar prava Vladimir Mažuranić napominjao je kako je ta riječ prastara i u Hrvata vrlo raširena, te za jalna čovjeka zaključuje kako obavlja jalov posao. Usporedno Hrvati rabe i pridjev *jalan* u značenju zavidan, zloban, te od njega izvedenu imenicu *jalnost*. U prijašnjim stoljećima za jalna čovjeka često rabila i imenica *jalnik*.

Usporedno s tom starom hrvatskom riječju *jal*, u pojedinim je hrvatskim govorima usvojen i turcizam *jal* u značenju jad, zlo, nevolja, nesreća, a također i imenice *jalan* (s drukčijim naglaskom od našega pridjeva *jalan*) i *jalanija* u značenju laž, prevara, obmana.

Čini nam se da su Slovenci svoj *jal* mudro podredili svojim nacionalnim interesima, dok su Hrvati svoj *jal* na žalost

Piše: Sanja Vulić

razvili gotovo do savršenstva i pretvorili ga u najvećega neprijatelja hrvatskoga naroda i hrvatske države. Tako stari hrvatski *jal*, kao istoznačnica za zlobu i zavist, u svom se značenju poistovjećuje s turcizmom *jal* jer ta hrvatska zavist uvijek hrvatskomu narodu iznova donosi jad, zlo, nevolju i nesreću.

Kako pobijediti to zlo? Starije naraštaje prekasno je preodgajati. Ali još uvijek imamo naše mlade koje bi od najranije dobi valjalo podučavati kako je sloga i međusobno podupiranje temelj opstanka hrvatskoga naroda. Znao je to naš mudri Stjepan Radić (i ne samo on među političarima), a znali su to npr. i hrvatski preporoditelji u Istri: Matko Laginja, Matko Mandić, Vjekoslav Spinčić. Zbog toga su 1870. pokrenuli časopis *Naša sloga* koji je do 1915. odigrao neprocjenjivo važnu ulogu u nacionalnom buđenju Hrvata u Istri. Da nije bilo hrvatskih istarskih preporoditelja i časopisa *Naša sloga*, možda Istra ne bi 1945. bila pripojena svojoj hrvatskoj matici. Danas se nažalost hrvatski identitet Istre nemilice potire na više načina, a pritom, kao i drugdje u Hrvatskoj, nemalu ulogu ima hrvatski *jal* i hrvatska nesloga. O svima nama ovisi hoćemo li tu veliku slabost hrvatskoga naroda nadvladati, ili ćemo tek nemoćno slegnuti ramenima i prepustiti se zlu usudu. ■

■ M A N J I N S K A V I J E S T

SUSRET S PJSNIKINJOM
LJERKOM TOTCH NAUMOVOM

ZAGREB - U Društvu hrvatskih književnika u Zagrebu u sklopu "Susreta u

DHK" 3. listopada upriličen je susret s Ljerkom Totch Naumovom, uglednom i nagrađivanom pjesnikinjom, esejisticom i prevoditeljicom iz Skoplja. Tom su prigodom predstavljene tri autoričine knjige: *Između dvojbi*, *Vrijeme koje više nije moje* i *Potisnute paralele*.

Na pjesničkom susretu pred velikim brojem poštovatelja pisane riječi govorili su književnici i kritičari, mr. sc. Ivan Slišurić i Đuro Vidmarović, a također i autorica Ljerka Totch Naumova.

- Moja vodilja u životu je - ništa nije nemoguće. Evo, danas poslije dugogodišnjeg kucanja na vrata hrvatskoga pjesništva s ponosom ostvarujem moju želju pjesničkoga govora na jeziku mojih pradjedova - rekla je, između ostalog, u pozdravnom slovu Ljerka Totch te izrazila veliku zahvalnost nazočnima što dijele njezinu radost primanjem u DHK. Nakon susreta u DHK, pjesnikinja je zajedno s gostima iz Makedonije posjetila Hrvatsku maticu iseljenika.

Ljerka Totch Naumova rođena je u Daruvaru. Završila je Ekonomski fakultet i poslijediplomski studij na Ekonomskom fakultetu u Skoplju. Članica je Društva književnika i literarnih prevoditelja Makedonije, a odnedavno i Društva hrvatskih književnika. Predsjednica je Odbora za projekte Zajednice Hrvata u Makedoniji i uredništva glasila *Hrvatska riječ*. Dugogodišnja je članica Upravnog odbora Direkcije za kulturu i umjetnost grada Skoplja i sudionik u organizaciji kulturne manifestacije *Skopsko leto*. Piše na makedonskom i hrvatskom jeziku. Do sada je objavila 12 zbirki poezije, od kojih tri na hrvatskom jeziku. Pjesme su joj prevedene na: engleski, talijanski, francuski, turski i druge jezike. Dobitnica je uglednih nagrada za poeziju i uvrštena je u projekt Vlade RM "130 tomova makedonske književnosti" u knjizi *Suvremena makedonska poezija*. Živi i radi u Skoplju. (Željka Lešić)

ANTOLOGIJA HRVATSKE DJEČJE POEZIJE U MAĐARSKOJ

Pjesnik, esejist i sveučilišni profesor teorije književnosti iz Pečuha Stjepan Blažetin objavio je nedavno Antologiju hrvatske dječje poezije u Mađarskoj pod naslovom Sjajna igra u izdanju Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, za čijega je ravnatelja zaslužno imenovan početkom rujna 2011. Antologija hrvatske dječje poezije u Mađarskoj od 1945. do 2010. objelodanjena je desetak godina nakon Rasutog biserja Blažetinove zapažene Antologije hrvatske poezije u Mađarskoj 1945. - 2000.

Antologičar Stjepan Blažetin sustavno ubaštinja filološku baštinu mađarskih Hrvata, a u ovoj lijepo oblikovanoj knjizi nudi opširan pregled dječje poezije. Knjiga sadrži pjesme za djecu iz pera osam hrvatskih autora kao što su Marija Vargaj, Mate Šinković, Marga Šarac, Marko Dekić, Ljudevit Škrapić, Stipan Blažetin, Jolanka Tišler i Đuso Šimara Pužarov iz Mađarske. Na stranicama antologije može se pratiti put dječje poezije od prvih stihova objavljenih na stranicama novina i kalendara koje su tiskali pripadnici hrvatske manjine u Mađarskoj, preko 80-ih godina 20. stoljeća, kada se taj žanr afirmira kao poseban dio književnosti pa sve do naših dana kada se približava suvremenim tendencijama.

MONOGRAFIJA O RADOVANOVU PORTALU

U Zagrebu je ovih dana promovirana monografija Radovanov portal autora dr. Radoslava Bužančića, pročelnika splitskoga Konzervatorskog odjela čiji su stručnjaci provodili trogodišnju restauraciju monumentalnoga Radovanova portala na trogirskoj katedrali sv. Lovre. Publicist Radoslav Bužančić je arhitekt i znanstvenik te sveučilišni profesor, osobito poznat po svom radu na području spomeničke baštine, za što je dobio više domaćih i međunarodnih priznanja. U stručnoj literaturi obilježile su ga dvije knjige naslovljene Trogirska katedrala i Radovanov portal.

Trogirska katedrala jedan je od najznamenitijih mediteranskih spomenika i UNESCO-va zaštićena svjetska baština. Fascinantne fotografije u monografiji Radovanov portal potpisuje Đenko Ivanišević. Knjiga je tiskana u nakladi trogirkoga Župnog ureda sv. Lovre te Turističke naklade d.o.o. iz Zagreba. Bužančićeva monografija je rezultat višegodišnjih sustavnih istraživanja kako na području konzervatorsko-restauratorskih zahvata,

tako i arhivskih istraživanja po hrvatskim i talijanskim arhivima, uz konzultiranje stare i suvremene literature koja se bavi trogirskom katedralom i portalom.

Autor navodi kako su tijekom restauracije skinuti nečistoća i pigment kojim su restauratori u 19. stoljeću nastojali ujednačiti površine potamnjenih kipova i reljefa pa se nakon više od jednoga stoljeća portal katedrale ponovno pokazao onakvim kakvim su ga gledali naraštaji koji su ga sagradili, a površina trogirkoga kamena zasjala je novim sjajem. Znameniti portal u Trogiru isklesao je 1240. godine i potpisao natpisom na luneti Majstor Radovan, kipar i arhitekt koji je živio u Dalmaciji u 13. stoljeću. Radovanov portal na katedrali sv. Lovre u Trogiru građen je u doba vladavine hercega Kolomana, koji je kao mlađi brat kralja Bele IV. upravljao Hrvatskom, Slavonijom i Dalmacijom od 1226. do 1241. godine i poticao je gradnju trogirske katedrale.

croatia.hr

Did you know that the cravat originates from the Croats?

ZAGREB
Ilica 5 (Oktagon),
Kaptol 13

VARAŽDIN
Trg kralja
Tomislava 2

OSJEK
Županijska cesta 2

RIJEKA
Adamićeva 17

ZADAR
Široka ulica 24
(Kalelargra)

SPLIT
Mihovilova širina 7
(Voćni trg)

CAVAT
Hotel Croatia

DUBROVNIK
Pred dvorom 2,
Hotel Excelsior

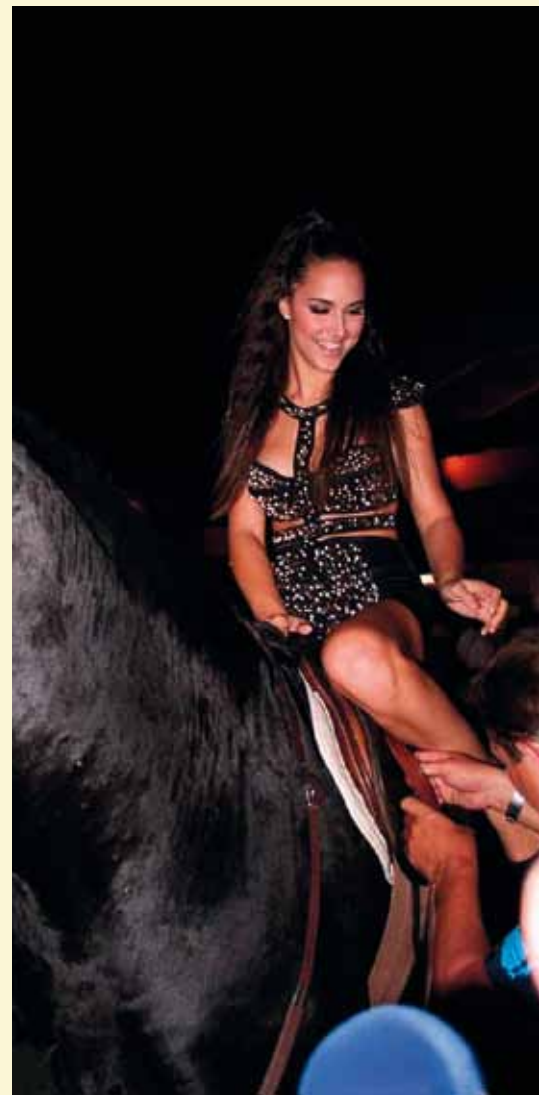

Thompson u Vukovaru

U sklopu obilježavanja 20. godišnjice osnutka 204. vukovarske brigade i bitke za Vukovar, na Trpinjskoj cesti održan je dugo iščekivani koncertni blok na kojem su nastupali jedni od najpoznatijih domaćih izvođača: Shorty, Tamburaški sastav Bosutski bečari, Klapa Cambi, Opća opasnost i Thompson. Događaj je posjetilo nekoliko tisuća ljudi, od najmlađih do najstarijih, koji su s velikim oduševljenjem dočekali spomenute izvođače. Koncert je prošao dostojanstveno i nisu zabilježeni nikakvi incidenti.

41. varaždinske barokne večeri

Dodjelom festivalskih nagrada i koncertom Varaždinskoga komornog orkestra i nagrađivanih učenika varaždinske Glazbene škole u katedrali je završio službeni dio 41. varaždinskih baroknih večeri. "Ovogodišnje Varaždinske barokne večeri bile su fantastične i na visokoj europskoj razini. Već sljedećeg tjedna počete pripreme za 42. barokne večeri kojima bi zemlja partner trebala biti Austrija", rekao je ravnatelj Varaždinskih baroknih večeri Davor Bobić.

Lana na konju stigla na Vinkovačke jeseni

U sklopu ovogodišnjih 46. vinkovačkih jeseni, Lana Jurčević održala je koncert, a svojoj publici pružila uživanje ne samo u pjesmama, već i u nesvakidašnjem stylingu. Naime, Lana se na koncertu pojavila odjevena u ratnicu, a da bi ukupni dojam bio što bolji, na pozornicu je došla jašući na konju. Ovi zanimljivi detalji oko stylinga odlično su se uklopili u cijelu priču oko Vinkovačkih jeseni, što se pjevačici odmah svidjelo. Lana je poznata po tome da niti jedan njezin koncert ne može proći bez plesa i plesnih koreografija, a tako je bilo i ovoga puta.

EKO ETNO HRVATSKA EUROPA TOUR 2011

Ove godine sajam će se održati u središtu poslovnih zbivanja hrvatske metropole, novom poslovno – trgovačkom centru Green gold, od 26. do 30. listopada, a generalni pokrovitelj je predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović

Međunarodni sajam proizvoda i usluga ruralnih područja EKO ETNO HRVATSKA EUROPA TOUR, održava se od 26. do 30. listopada 2011. Ove godine sajam će se održati u središtu poslovnih zbivanja hrvatske metropole, novom poslovno – trgovačkom centru Green gold. Manifestacija izuzetan je spoj tradicije, baštine, ruralnog turizma i našeg ruralnog bogatstva uopće a najveći je i najposjećeniji sajam ove vrste. Potvrda njegovog značaja je i što se Eko Eno Hrvatska održava već deveti put i postavlja standarde predstavljanja i promocije bogatstva i raznolikosti hrvatske tradicije i baštine. Osim toga, iz godine u godinu postavlja i nove standarde, pa se tako već treću godinu za redom održava

i Eko Etno Europa i Eko Etno Tour kojim su premašene granice predstavljanja naše zemlje. Sve ovo pokazuje da je Eko Etno Hrvatska Europa Tour izvrsno prihvaćen od javnosti, sudionika, partnera ali i čuvara tradicije i baštine.

Za pet sajamskih dana pripremljen je bogat program. Iako je sajam ostao vjeran predstavljanju tradicije i baštine, autohtone i izvorne gastronomske ponude ruralnih krajeva, starih obrta, zanata i folklora, ove godine Eko Etno Hrvatska Europa Tour proširuje vidike.

- Tim povodom biti će predstavljen projekt 'Autohtona hrvatska kuhinja', održat će se brojne kuharske radionice i Festival najboljih hrvatskih i regionalnih rakija, pjenušaca i vina. – rekla je Dijana Katica – direktorica sajma.

Kao novost pokrenuta su i dva po-

sebno atraktivna projekta s ciljem da se urbana i ruralna kultura približe jedna drugoj. Eko Etno Modna Platforma okupit će vodeće dizajnere eko i etno odjeće.

- Na modnim revijama posjetitelji će imati priliku vidjeti modernu odjeću inspiriranu ekološkom i kulturnom baštinom. Revije će upotpuniti nakit inspiriran tradicijom i tradicijske frizure na moderan način. Posjetitelji će u radionicama moći saznati i kako nastaje tradicijski nakit. Novost je i Eko Etno Spa Zona koja će otkriti učinkovitost raznih biljaka našeg područja, a posjetitelji će se moći i relaksirati – naglasila je Dijana Katica.

Kroz poslovne susrete, tematske forume, okrugle stolove, edukacijske seminare Eko Etno Hrvatska Europa Tour želi potaknuti napredak i razvoj. S tim ciljem na sajmu će se 28. listopada održati CEI Konferencija 'Marketing i brandiranje proizvoda i usluga ruralnih područja' Tijekom konferencije bit će predstavljani primjeri dobre prakse zemalja članica Centralne europske inicijative (CEI) vezane za ruralni razvoj i brandiranje proizvoda i usluga ruralnih područja kao neizostavnog dijela tog procesa.

Humanitarni karakter neizostavni je dio Eko Etno Hrvatska Europa Toura. 2011. proglašena je Međunarodnom godinom šuma. Tim povodom odlučeno je pomoći u očuvanju tradicije maslinarstva na otoku Braču koji je ovo ljeto opustošio veliki požar i poharao 6000 hektara šuma i poljoprivrednih površina. Procjenjuje se da je izgorjela ¼ otoka. U požaru je uništeno i 50 000 stabala maslina. Humanitarnom akcijom za pomoć opožarenim područjima otoka Brača Eko Etno Hrvatska Europa Tour dat će na još jedan način svoj doprinos u očuvanju tradicije Hrvatske. ■

EKO ETNO9.

**HRVATSKA
EUROPA
TOUR**

MEĐUNARODNI SAJAM PROIZVODA I
USLUGA RURALNIH PODRUČJA

26.-30.10.2011.

GREEN GOLD CENTAR
ZAGREB

**Dođite i postanite
i Vi dio atraktivne
multimedijalne
manifestacije**

www.ekoetno-sajam.com

9. EKO ETNO HRVATSKA

Sajam proizvoda i usluga ruralnih područja

3. EKO ETNO EUROPA

Sajam proizvoda i usluga ruralnih područja Europe

3. EKO ETNO TOUR

Međunarodni sajam ruralnog turizma

1. EKO ETNO MODNA PLATFORMA

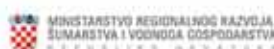

Ovogodišnji sajamski projekt EKO ETNO HRVATSKA EUROPA TOUR održava se u Green Gold Centru, novom poslovno-trgovačkom centru i središtu svih poslovnih zbivanja hrvatske metropole. Izborom ove lokacije nastojimo se prilagoditi i pratiti moderne trendove te spajanjem urbanog i ruralnog pokazati koliko su ta dva segmenta zapravo u svojoj izvornosti neraskidivo povezana.

UZ PODRŠKU PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE prof. dr. sc. IVE JOSIPOVIĆA

POKROVITELJI

ORGANIZATORI

HRVATSKI FARMER d.d.

natura
eko etno

SUORGANIZATORI

se donosi
proizvodnja
i distribucija

KONTAKT ORGANIZATORA:

Kralja Zvonimira 121, 10000 Zagreb T: +385 (0)1 233 7741 F: +385(0)1 231 4184 E: info@hrvatski-farmer.hr; hrvatski-farmer@zg.t-com.hr | www.ekoetno-sajam.com; www.hrvatski-farmer.hr

LOKACIJA SAJMA:

Radnička cesta 50, Zagreb | www.greengold.com.hr

PIF - Međunarodni festival kazališta lutaka

Na 44. PIF-u, Međunarodnom festivalu kazališta lutaka, prikazane su 23 predstave iz Hrvatske i inozemstva, od čega njih deset u službenom programu. Glavna nagrada Međunarodnog festivala kazališta lutaka "Milan Čečuk"

za najbolju predstavu u cjelini dodijeljena je Starom kazalištu Karola Spišaka iz slovačkoga grada Nitra za predstavu "Palčica", u režiji Ide Hledikove.

'Mistični prostori' Matka Trebotića

Novu izložbenu sezonu Galerija Forum započela je otvorenjem izložbe skulptura Matka Trebotića pod nazivom "Mistični prostori, staništa, spomeni, svetišta...". Splitski umjetnik prvi put u Zagrebu izlaže samo skulpture. Poznat po slikama, grafikama, scenografijama te oslikanim kazališnim zastorima, Trebotić se lani prvi put predstavio i kao skulptor, izloživši nekoliko skulptura u bronci u sklopu velike izložbe u Klovićevim dvorima "Suma Mediterranea". Trebotić će u Zagrebu izložiti 15 skulptura u bronci, koje su prvo bile postavljene u Splitu, u crkvi sv. Križa, u komparaciji s Meštrovićevim reljefima izloženima u crkvi i s njegovim raspe- lom iz 1914. godine.

2 Cellos svira Nirvanin hit

Povodom dvadesete godišnjice albuma Nevermind, 2CELLOS - Luka Sulčić i Stjepan Hauser obradili su Nirvanin najveći hit *Smells Like Teen Spirit*. Nedavno su nastupili na Google Festivalu u Izraelu, te sa Sir Eltonom Johnom na Rock in Rio festivalu pred više od 100 tisuća ljudi. Trenutno se nalaze u Las Vegasu gdje s Eltonom nastupaju na "Million Dollar Piano Showu". Nakon Las Vegasa odlaze na dugoočekivani put u Japan gdje nastavljaju promovirati svoj prvi album, koji je tamo postao pravi hit! Poslije Japana odlaze u Latviju, Litvu, Rusiju, Ukrajinu, Singapur, Indoneziju, Maleziju, Australiju i Novi Zeland gdje će do Božića nastavljati oduševljavati milijune ljudi koji će imati prilike čuti njihove aranžmane na otvaranju svakog koncerta Sir Eltona Johna, s kojim će i zajedno nastupati.

Revija vjenčanica u humanitarne svrhe

Ovogodišnji Dani vjenčanja 2011. održani su na Zagrebačkom velesajmu. U sklopu velike modne revije održala se još i humanitarna modna revija za kupnju dječjeg kolonoskopa za KBC Zagreb u kojoj su sudjelovale mnoge poznate osobe. Bilo je onih koji su sjedili u publici i pratili reviju sjedeći, poput Milana Bandića, Jerka Leke, Ive Šarić i ministra Radovana Fuchsa. Ostali su se okušali u vjenčanicama i svečanim odijelima, kao: Massimo, Enis Bešlagić, sestre Husar, Tina Katanić, Anica Kovač, Zuhra, Lorena Nosić, Žanamari Lalić i mnogi drugi.

'100 posto zagorsko'

Na Trgu bana Jelačića održana je manifestacija "100 posto zagorsko" na kojoj je bogatom ponudom hrane, vina i prirodnih pića, kulturom i tradicijom predstavljeno Hrvatsko zagorje. Sudjelovalo je više od 60 poljoprivrednih proizvođača, toplica, agroturizama, hotela, restorana, obrtnika, tvrtki, kulturnih ustanova i udruga. Na 50 izložbenih i prodajnih štandova izvorne proizvode Zagorja prezentirali su voćari, povrćari, cvjećari, medari, sirari, vinari i drugi.

Deseta Zagrebačka žbica

Zagrebačkim ulicama oko 2.000 biciklista vozilo je 10. zagrebačku žbicu. Time je obilježen Europski dan bez automobila i završen Europski tjedan mobilnosti. Udruga Moj bicikl cijelog je tjedna na Cvjetnom trgu promovirala bicikl kao zdrav i jeftin način kretanja. Vožnjom središtem grada žele promovirati snošljivost među svim sudionicima u prometu. Ljubitelji bicikla vozili su stazom dugom sedam kilometara. Vožnja je započela u Preradovićevoj i završila na Preradovićevu trgu, a bicikliste su nakon tombole zabavljali Valungari i Cinkuši.

NULTA TOLERANCIJA ZA NASILJE NA STADIONIMA

Hrvatski nogometni savez uvodi nultu stopu tolerancije na navijačko nasilje na tribinama, kao i na upotrebu pirotehnike na stadionima, odlučeno je na sjednici Izvršnog odbora HNS-a. Kap koja je prelila čašu čelnika HNS-a bila je nedavna tučnjava navijača Istre i Rijeke, ali i ponašanje dijela navijača hrvatske nogometne reprezentacije, Dinama i Hajduka. "Mi smo ozbiljno shvatili upozorenje koje je Michel Platini izrekao prilikom posjeta predsjednici Vlade kada je naglasio da se UEFA neće libiti izbacivanja klubova iz natjecanja zbog ponašanja navijačkih skupina", kazao je glavni tajnik HNS-a Zorislav Srebrić, napominjući da je i do sada HNS imao pravilnik o ponašanju navijača, ali ga se nije primjenjivalo.

ČETIRI NOVA REKORDA "HANŽEKA"

Ovogodišnje izdanje zagrebačkog IAAF "World Challenge" atletskog mitinga ispunilo je sva očekivanja organizatora i gledatelja. Najveća zvijezda, najbrži čovjek na svijetu, jamajčanski sprinter Usain Bolt održao je obećanje i postavio novi rekord mitinga na 100 metara s vremenom od 9,85 sekundi, što je i najbolji rezultat mitinga. Bolt je tako za sedam stotinki popravio prošlogodišnji rezultat koji je postavio Amerikanac Tyson Gay. Uz Bolta, još troje atletičara postavilo je nove rekorde mitinga. Njegova sunarodnjakinja Novlene Williams-Mills trčala je na 400 metara 50,31, a istaknuli su se i kenijski srednjooprugaši. Hillary Kipsang Yego trčao je na 3.000 m sa zaprekama 8:12,81, što je za dvije sekunde brže od 12 godina starog rekorda još jednog Kenijca, Eliuda Bagentunyja, dok je 20-godišnji Nixon Kiplimo Chepseba na 1.500 m trčao odličnih 3:30,94, što je ujedno i njegov novi osobni rekord.

Blanka Vlašić je nakon pet pobjeda zaredom na Mladosti ove godine zauzela drugo mjesto s preskočenih 2,00 metra. Bolja od nje je, kao i na nedavnom SP u Daegu, bila Ruskinja Ana Čičerova koja je također preskočila 2,00 m, ali iz prvog pokušaja, dok je našoj rekorderki to uspjelo iz drugoga.

HRVATSKA ČETVRTU GODINU U ELITI DAVIS CUPA

Četvrtu godinu zaredom hrvatska reprezentacija igrat će u elitnom rangu Davis Cupa, a odlučujući bod protiv Južne Afrike donio je Marin Čilić svladavši sa 6 : 4, 6 : 2, 6 : 4 Rika de Voesta, zamjenu za ozlijeđenog Kevina Andersona. Time je Hrvatska povela s nedostižnih

3 : 1 i izborila novo sudjelovanje u Svjetskoj skupini. Izbornik Goran Prpić nije krio zadovoljstvo obavljenim poslom: "U Južnu Afriku smo došli po pobjedu i s njom se vraćamo. Na kraju 4 - 1 izgleda lagano, ali nije se činilo da će tako biti kada smo dolazili. Iskoristili smo šansu. Na žalost, protivnik je imao problema s ozljedama, a nama je to olakšalo posao. Velika je stvar što ćemo i iduće godine biti u Svjetskoj skupini", rekao je Prpić. Hrvatska muška Davis Cup reprezentacija u 1. kolu Svjetske skupine Davis Cupa sljedeće godine igrat će protiv Japana, određeno je na ždrijebu održanom u Bangkoku. Kako se Hrvatska i Japan dosad nisu susretali, ždrijebom je odlučeno i domaćin, a susret će se igrati od 10. do 12. veljače u Japanu. Pobjednik dvoboja Japan - Hrvatska u četvrtfinalu će igrati protiv boljeg iz dvoboja Njemačka - Argentina.

VLAŠIĆ OSVOJILA "DIJAMANTNU LIGU"

Najbolja hrvatska športašica Blanka Vlašić na posljednjem mitingu "Dijamantne lige" u Bruxellesu zauzela je peto mjesto u skoku uvis s preskočenihi 1,93 metara. Vlašić je i prije natjecanja u Bruxellesu osigurala ukupnu pobjedu u svojoj disciplini drugu godinu zaredom, te je za potvrdu tog uspjeha trebala samo nastupiti na posljednjem mitingu kako bi zaradila pobjednički dijamant i 40.000 dolara. Stoga je i nastupila unatoč ozljedi Ahilove tetive. Pobjednica natjecanja u Bruxellesu je nova svjetska prvakinja, Ruskinja Ana Čičerova s rekordom mitinga od 2,05 m, drugo mjesto osvojila je njezina sunarodnjakinja Jelena Slesarenko s 1,96 m, a treće Šveđanka Ebba Jungmark s 1,93 m. Naša skakačica osvojila je tijekom sezone 18 bodova u "Dijamantnoj ligi", Čičerova je druga s 14, a treće mjesto zauzela je Francuskinja Melanie Melfort s tri boda.

HOKEJAŠI MEDVEŠČAKA U SREDINI TABLICE

Hokejaši Medveščaka u 8. kolu regionalne EBEL lige izgubili su na gostovanju u Mađarskoj od SAPA-e iz Fehervara s 2 : 3 (2 : 1, 0 : 1, 0 : 0; 0 : 1) nakon produžetka. Kao i prije dva dana protiv Olimpije u Zagrebu, Medveščak je vodio s 1 : 0 i 2 : 1, ali je na kraju osvojio samo bod. Strijelci za Medveščak bili su Pascal Morency (9 : 40) i Kenneth MacAulay (17 : 43), dok su pogotke za SAPA-u postigli Derek Ryan (15 : 36), Marton Vas (32 : 14) i Istvan Sofron (64 : 07). Oba sastava sada imaju po osam bodova, ali Medveščak iz sedam utakmica, a SAPA iz osam.

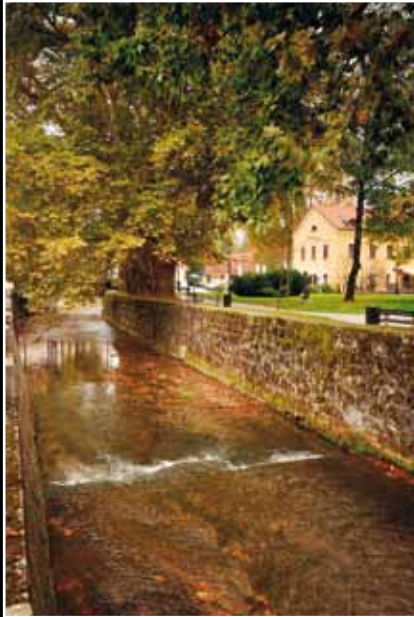
DINAMO U HNL-U PRVI - U LIGI PRVAKA ZADNJI

U susretu drugog kola D-skupine nogometne Lige prvaka Dinamo je na stadionu Gerland pred 30.000 gledatelja izgubio od Lyona 0 : 2 (0 : 2) i nakon dva kola nalazi se na začelju ljestvice bez bodova, ali i bez postignutoga gola. Za razliku od Lige prvaka Dinamo je u Hrvatskoj nogometnoj ligi izgradio svoju prednost na sedam bodova budući da je Hajduk ostao bez dva boda u Karlovcu gdje je remizirao s 1 : 1. Hajduk je trenutno izjednačen na drugome mjestu ljestvice sa Splitom, oba kluba imaju po 21 bod, sedam manje od vodećeg Dinama.

PREKRASNA HRVATSKA OKOM FOTOGRAFA

SAMOBOR

Snimio: Filip Lučin (više fotografija prekrasne Hrvatske pogledajte na www.filiplucin.com)

Samobor je grad s oko 16.000 stanovnika smješten na istočnim obroncima Samoborskoga gorja. Povijest grada seže u 13. st. kada je grad postao "slobodno kraljevsko trgovište" po povelji Bele IV. U drugoj polovici 19. st. grad se uređuje komunalno te se uređenjem parkova i kupališta pretvara u turističko mjesto. Od 1901. do 1979. Samobor je sa Zagrebom povezan uskotračnom željeznicom kojom je vozio poznati vlak "Samoborček", a danas je spomenik kulture. Samobor je danas možda najpoznatiji po "Samoborskom fašniku" za koji je najstariji pisani podatak vezan uz 1827. godinu, a ta manifestacija jamči dobru zabavu mnogim gostima koji ga pohode. Na kraju, tu su i slavne kremšnite u čiju čast se u svibnju održavaju "Dani samoborskih kremšnita".

